

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
DECEMBER 8

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

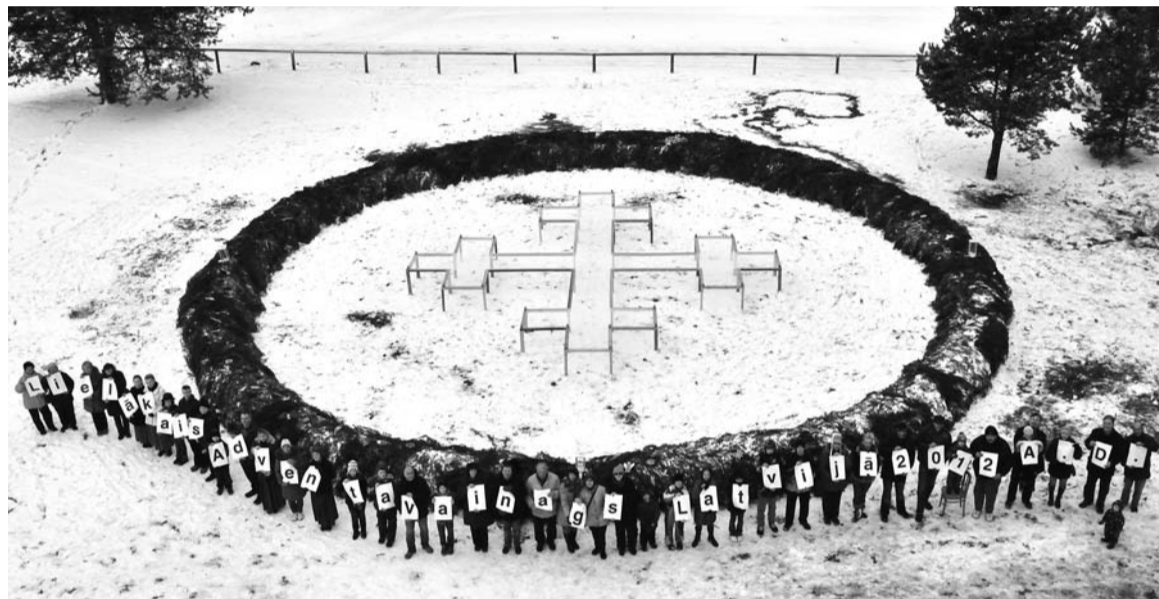
Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXIII Nr. 47 (5601)

2012. gada 8. decembris – 14. decembris

Lielākais Adventa vainags Latvijā

Svētdien, Pirmajā Adventā, tika iedegta svece lielākajā Adventa vainagā Latvijā. Tā diametrs ir 19 metri (līdz šim lielākais diametrs bija 10 metri). Tas atrodas pļavā pie Skultes baznīcas. Vainaga pamats veidots no koka konstrukcijas, kas klāta ar egļu zariem. Vainags ir dekorēts ar apgleznotiem finiera eņģeļiem un zvaigznītēm. Tā centrā atrodas krustu krusts jeb, kā vēl to mēdz dēvēt, – Māras krusts. Krustu krusts ir pasaules evaņģelizācijas simbols. Četri

krusti simbolizē četrus evaņģēlijus un labo vēsti, kas tiek sludināta visā pasaulē – uz visām debess pusēm. Vainagā ir četri balti luktuņi, kas tiks iedegti svētdienās, un deviņpadsmit sarkani luktuņi pārējām dienām. Sākot ar Pirmo Adventu, katru vakaru vainagā tiks iedegtas sveces. Pirmajā viena, pēc tam katru vakaru par vienu vairāk... un tā līdz pat Kristus Dzimšanas svētkiem.

Lielākā Latvijas Adventa vainaga tapšanā piedalījās Skultes

ev. lut. draudze, Skultes pagasta pārvalde, Skultes kultūras integrācijas centrs, Vidzemes jūrmalas Mūzikas un mākslas skola – kopumā vairāk nekā sešdesmit cilvēku. Vainags tika darināts apmēram divas nedēļas.

Lai arī vainaga atklāšana ir jau notikusi, tomēr tā tapšana vēl turpinās. Ikvienam ir iespēja piedalīties tā dekorēšanā! Vainagu varēs aplūkot līdz Zvaigznes dienai, 6. janvārim.

Adventa vainaga darināšanas

tradīcija, iespējams, ir senāka, bet parasti to saista ar mācītāja Johana Henricha Vicherna vārdu. Šis mācītājs Hamburgā nodibināja "Skarbo māju" – patversmi novārtā atstātiem bērniem, kurus ar mīlestību audzināja un mācīja. 1839. gadā, tuvojoties Adventa laikam, mācītājs no veca ratu riteņa izveidoja ar egļu zariem rotātu vainagu, uz kuŗa novietoja 19 sarkanas svečītes un četras lielas, baltas sveces. Baltās sveces

atgādināja Kristus augšāmcelšanos, bet sarkanās – izlietas Kristus asinis. Nedēļas dienās iedegta mazās sveces, bet Adventa svētdienās – lielās. Sveču iedegšanu pavadīja ar dziesmām un lūgšanām. Īsā laikā šī tradīcija darināt Adventa vainagu izplatījās visā Vācijā un Eiropā. Mūsdienās ir grūti iedomāties Adventa laiku bez Adventa vainaga.

māc. Ivo Pavlovičs

Uzaicinājums piedalīties pirmajā Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumā

Dzīvodami dažādās pasaules valstīs, tomēr jūtot savu piederību Latvijai, mēs tai varam dot vērtīgāko, kas mums katram ir, – unikāla, starptautiskās skolās iegūta izglītība un bagātīga pieredze, vērtīgas prasmes un iemaņas, inovatīvas idejas un radoša enerģija.

Lai nodrošinātu visā pasaulē dzīvojošiem latviešiem iespēju satikties, apmainīties ar idejām un pieredzi, veidot sadarbības projektus un tādējādi dot savu ieguldījumu Latvijas ekonomikas izaugsmē, mēs aicinām ikvienu latviešu profesionāli 2013. gada jūlijā gaidāmo XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku laikā uz satikšanos Rīgā pirmajā Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumā.

Pirmais Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forums notiks no 2013. gada 2. līdz 4. jūlijam.

Mēs uz to aicinām ikvienu latviešu izcelsmes uzņēmēju, inženieri, rūpnieku, ražotāju, zinātnieku, dizaineru, ar radošām industrijām vai ar uzņēmējdarbību saistītu profesionāli. Foruma mērķi ir šādi – veicināt savstarpēju saziņu un sadarbības projektu veidošanos starp dažādu uzņēmējdarbības nozaŗu pārstāvjiem Latvijā un pasaulē; veicināt investīciju un

zināšanu kapitāla piesaisti Latvijai; veicināt ārvalstu investīcijām pievilcīgas un godīgas uzņēmējdarbības un tiesiskās vides izveidi Latvijā, kā arī stiprināt ārpus Latvijas dzīvojošo latviešu saikni ar Latviju un veicināt viņu līdzdalību Latvijas saimnieciskās izaugsmes procesā.

No krīzes apstākļiem smagi skartas valsts Latvija šobrīd ir kļuvusi par paraugu daudzām citām valstīm pasaulē ar vīsttraujāk augošo ekonomiku Eiropas Savienībā. Veicot ātras un efektīvas reformas Latvijas tautsaimniecībā, Latvijas valdība un uzņēmēji ir nodrošinājuši pamatu Latvijas izklūšanai uz ekonomiskās izaugsmes takas.

Tomēr šobrīd kritiski svarīgi ir šo ekonomisko izaugsmi turpināt un nostabilizēt, domājot par konkurētspējīgu un inovatīvu, uz eksportu orientētu preču un pakalpojumu piedāvājumu. Jūsu idejas, vērtīgā pieredze, finanču un tiešās investīcijas Latvijā vai atbalsts Latvijas preču un pakalpojumu eksporta paplašināšanai ārzmēs dotu nozīmīgu ieguldījumu, lai nodrošinātu Latvijas ekonomisko izrāvienu ilgtermiņā.

Latvija ir ne tikai jūsu vai jūsu senču dzimtā zeme! Tā ir arī lieliska investīciju vieta, sadarbības partnere, jūsu ceļš uz Eiropu un tilts starp Austrumiem un Rietumiem. Atzīmējiet kalendārā datumus, brauciet un piedalieties!

Jānis Kukainis,
PBLA priekšsēdis

Tautieši svin Latvijas Valstssvētkus

(Vairāk lasiet 7.-9. lpp.!)

Bostonas latviešu skolas saime svētku dienā

Bostonas latviešu skolā 18. novembrī skanēja dziesmas par Rīgu. Amerikas latviešu apvienības Atzinības rakstu par labām sekmēm Latvijas ģeografijas šigada pavasaŗa eksāmenā saņēma 8. klases skolniece Anna Aldiņa.

Latvian newspaper
LAIKS

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us

Kantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 136.00;
6 mēn. US \$ 78.00; 3 mēn. US \$ 45.00.

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Redaktore: Ligita Kovtuna

Tālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010

Redaktore ASV: Astra Moora

Tālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,
astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,

e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1

Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5

Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us

ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,
e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us

ABONĒJIET LAIKRAKSTU

"LAIKA" abonements ASV maksā: 3 mēnešiem US \$45,-
6 mēnešiem US \$78,-
1 gadam US \$136,-
Gaisa pasts 1 gadam ASV US \$225,-
6 mēnešiem US \$120,-

Ārpus ASV "LAIKS" tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu

Kanadā 1 gadam US \$235,-
pusgadam US \$125,-

Latvijā 1 gadam US \$235,-
pusgadam US \$125,-

Citur pasaulē 1 gadam US \$295,-
pusgadam US \$155,-

Abonenti bez maksas saņems sešus "Jauno Laiks" pielikumus
un gada beigās nākamā gada kalendāru.

"Jauno Laiks" 6 numurus var pasūtīt atsevišķi.

Maksa US \$25,-

Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu
(rakstot čeku uz "Laiks - Latvian Newspaper Inc." vārda).

Lūdzam noteikti norādīt, no kuŗa laika vēlas laikrakstu abonēt.

Laikraksts Laiks 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

Lūdzu piesūtīt man laikrakstu "LAIKS" no _____

līdz _____ uz _____ mēnešiem uz sekojošo adresi:

(Mr./Mrs./Ms.) _____

Tālrunis _____

E-pasts _____

Pievienoju čeku, Money Order par US \$ _____

abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (nevēlamo svītrot)

Ja adrese mainīta, lūdzam uzdot arī agrāko adresi.

LŪDZAM IEGAUMĒT – abonementu uzsākšanas,
pagarināšanas un adrešu maiņas veic 3-4 nedēļu laikā.

LAIKU varat pasūtīt arī Rīgas redakcijā

Lietojiet www.laiks.us

LAIKS 2013 MĀKSLAS KALENDĀRS

MUIŽAS UN PILIS LATVIJĀ

**LAIKA mākslas kalendārs
ceļā pie jums!**

LŪDZAM IEVĒROT:

- Spiestuve izsūta tikai VIENU kalendāra eksemplāru katram LAIKA abonentam,
- LAIKA kalendārus PĀPILDUS var pieprasīt, pasūtinot LAIKAM pēc adreses:
Rasma Adams 1292 S. Kimona Dr. Clearwater, FL. 33764, USA.

Pa tālruni pasūtījumus NEPIENĒMS!

**Pasūtinot kalendāru, iesakām lietot kalendāram
pievienoto kuponu.**

Čeku rakstīt uz Laiks, Inc.

2013. gada kalendārs: gab. X US \$18,00

Piesūtīšana: ASV – par katru pirmo US \$3.00;
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,00

Ārpus ASV – par pirmo \$3,50
par katru nākamo uz to pašu adresi \$1,50

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts

Riga Ven Travel Inc.

CEĻJUMI AR KUĢI!

**Dažādi lēti un izdevīgi piedāvājumi!
Zvaniet, pirms meklējat internetā vai citur**

Inese Zaķis

Tālr.: 631-665-4455, 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

E-pasts: rigaven@aol.com

Izlasiet uzmanīgi!

Informāciju par sarīkojumiem un dievkalpojumiem publicēšanai
„Laikā” turpmāk, lūdzu, sūtiet uz e-pastu rasma@laiks.us
vai pa faksu 727 286 8543

Pasta sūtījumus adresējiet:

Rasma Adams
1292 S. Kimona Dr. Clearwater
FL. 33764
Tālr. 727 953 6313

Tuvāku informāciju joprojām varat saņemt, sazinoties ar **Rīgas
redakciju** e-pasts redakcija@laiks.us, fakss +371 67326784

Pasta adrese:

Laikraksts „Laiks”
Ausekļa iela 14-2
Rīga, LV 1010
Latvija
Tālr. +371 67326761

Par patiesību

Laika 2012. g. 17. -23. nov. iespiesta Līgita Kovtunas un Gundegas Saulītes intervija ar dzejnieku un diplomātu Jāni Peteru. Intervijas virsraksts **Pauzot patiesību, kas nenonāvē cerību.**

Jānis Peters intervētājam saka: „Tagad mēs maz runājam par to milzīgo enerģiju un daudziem talantiem, kas savus spēkus veltīja nevis Latvijas valsts izveidošanai, bet gan bolševisma nostiprināšanai Padomju Savienībā. Tādu latviešu bija daudz, mēs par viņiem zinām maz, pat vēsturnieki nav daudz tos pētījuši. Ja šie spēki savulaik būtu atdoti Latvijas celšanai, mēs arī šodien būtu daudz citādākā situācijā. Varētu uzdrošināties teikt, ka latviešu tautības cilvēki ir pārvaldījuši divas valstis – Latviju un Padomju Krieviju, vēlāk – Padomju Savienību līdz 1937.-1938. gadam. Eduards Bērziņš, Jekabs Peterss, Lācis, Stučka, Mežlauks, Rudzutaks, Eidemanis, Ivars Smilga – ievērojami padomju valsts darbinieki, visi bez tiesas nošauti 37.-38. gadā. Un viņu vārdi turpmāk no vēstures tika izdzēsti.” Izdzēsti varbūt uz brīdi Padomju Savienībā, bet ne no vēstures vispār. Par visiem šiem latviešu komunistiem, ja meklē, ir rodamas ziņas, pētījumi.

Dažas piezīmes par intervijā pieminētajiem slaveniem komunistiem. Pēteri Stučku nenošāva 37.-38.gadā. Viņš, Raiņa māsas vīrs, nomira 1932. g. un ir apglabāts Kremļa sienā. Stučka 1919. g. bija neapmaksāti asiņainās islaicīgās Padomju Latvijas valdības priekšsēdētājs, arī Leņina Krievijas Padomju Federatīvās Sociālistiskās Republikas Tieslietu tautas komisārs. Jekabs Peterss, ievērojamais revolucionārs un līdzdalībnieks latviešu teroristu laupīšanas un slepkavošanas pasākumā Londonā 1911. g., bija Leņina čekas priekšnieka Džeržinska palīgs (Valsts Ārkārtējās Komitejas priekšsēdētāja vietnieks un Revolucionārā Tribūnāla priekšsēdētājs). Mārtiņš Lācis, profesionāls revolucionārs un rakstnieks, bija augsta ranga čekists, VAK kolēģijas loceklis un Visukrainas Ārkārtējās Komitejas priekšsēdētājs. Eduards Bērziņš arī strādājis valsts drošības orgānos, izveidoja un vadīja slaveno Kolimas koncentrācijas un darba nometņu sistēmu, kuŗā aizgāja bojā milzīgs skaits ieslodzīto. Ivaram Smilgam liela loma, veicinot un atbalstot komunistus, kas cīnījās pret Somijas neatkarības aizstāvjiem. Agrāk kā citi slavenie latviešu komunisti viņš kā trockists nokļuva staļinskā režīma nežēlastībā, tika apcietināts, tiesāts, pēc kādas versijas nošauts trīsdesmito gadu sākumā, bet iespējams, ka viņu likvidēja vēlāk vienlaicīgi ar citiem dīzeņiem latviešu komunistiem. Valērijs Mežlauks, varbūt ievērojamākais latviešu izcelsmes komunisti, bija Vissavienības Komunistiskās partijas Centrālkomitejas loceklis, Jānis Rudzutaks bija Vissavienības Komunistiskās partijas Centrālkomitejas Politbiroja loceklis, Roberts Eidemanis, latviešu rakstnieks, bija slavens Padomju Savienības militārais darbinieks.

Jānis Peters raksta, ka latviešu tautības cilvēki ir pārvaldījuši Padomju Savienību līdz 1937.-1938. gadam. Nav šaubu, ka savs skaits latviešu izcelsmes ļaunu bija augstos amatos Padomju Savienībā, bet nav tiesa, kā Peters saka, ka latviešu tautības cilvēki pārvaldīja Padomju Savienību līdz 1937.-1938. gadam.

Jānis Krēsliņš, Sr.

AIZRAUTĪGS JŪTU SAVIĻŅOJUMS KLĪVLANDĒ

Vai atceramies vēl dienas „nometņu laikos”, kad 18. novembris bija gan svinama, bet ne priecīga diena. Māmuļas rausa asaras, un pašūpoja galvas – nez, vai kādreiz vairs... Arī šodien acis apmiglojas, bet tas tāpēc, ka izjūtam mīlestību pret Tēvzemi, kaut arī tālu no tās. Un kā dziesmu tauta, mēs ilgojamies pēc kaut kā cēla, kas Latvijas dzimšanas dienā apliecinātu mūsu jūtu izpausmi. Uzzinot, ka, atsaucoties Klīvlāndes latviešu biedrības aicinājumam, šogad pie mums ieradīsies Ņujorkas latviešu 29 balsu koris diriģentu Andreja Jansona un Lauras Padegas Zāmuras vadībā, tautieši nepacietībā gaidīja daudzīnātos viesus.

Karogs pie Klīvlāndes latviešu apvienotās ev. lut. draudzes nama plīvoja 17. novembrī, aicinot uz Klīvlāndes latviešu biedrības rīkotām Latvijas neatkarības svinībām. Telpa papildījās ātri, un rīkotāji knaši gādāja par papildu galdiem un krēsliem. Bija sastopami skoliņas jaunieši krāšņajos tautastērpos, kā arī vairākas tautietes – ja neuzvilksim tautastērpus tautas svētkos, kad tad?

Atskanēja: „Uzmanību karogiem!” Valgas acis sekoja karogiem: Daugavas Vanagu, kuŗu svinīgi ienesa Gunārs Raņķis, Pēteris Noviks un Ēriks Reineks, un draudzes skolas, ko nesa 8. klases audzēkņi Karlīne Kubuliņa, Markus Reineks un Matīss Reineks. ASV himna Klīvlāndes ērģelnieces Ligas Zemesarājas klavieru pavadījumā izskanēja it sevišķi skaisti. Mācītājas Dr. Sarmas Eglītes lūgšanai sekoja Dr. Artūra Gravas kodolīgs atstāstījums par Latvijas brīvības cīņām un kopīgais lūgums – „Dievs, svētī Latviju!”

Valsts var pastāvēt, ja tai piederīgie uztur sevī īpašu, skaidri noteiktu vērtību izpratni, un no

ši viedokļa ir nepieciešams mūsu tautas patriotisko mantojumu nodot nākamām paaudzēm. Priecēja Klīvlāndes draudzes skolas audzēkņi, kas skolas pārzīnes Ingas Reinekas un skolotāju Ingas Vulfas un Ariānas Daukšas vadībā bija sagatavojusi 18. novembra svētkiem atbilstošu priekšnesumu. Dzidri un izteiksmīgi jaunās balsis nodziedāja skoliņas himnu „Pieņemi Latviju” un kopdziesmu brīvai Latvijai.

Valsts var pastāvēt, ja tai piederīgie uztur sevī īpašu, skaidri noteiktu vērtību izpratni, un no šī viedokļa ir nepieciešams mūsu tautas patriotisko mantojumu nodot nākamām paaudzēm.

Ik gadu 18. novembrī ir pieņemts apsveikt un apbalvot Latvijas mērķu atbalstītājus un sekotājus. Šogad ALAs izglītības nozares priekšnieces Andras Zommeres uzdevumā Maija Grendze pasniedza atzinības rakstus Ņujorkas skolas audzēkņiem Aijai Zamurai un Kārlim Kancānam, kuŗi ar Ņujorkas kori bija ieradušies Klīvlāndē; un Klīvlāndes latviešu biedrības priekšnieks Kalvis Kampe apsveica Baibu Cauniti un Aiju Pelši ar ALAs atzinības rakstiem, kā arī pasniedza Pasaulē brīvo latviešu apvienības Goda balvu Andrejam Jansonam, tā bija atzinību par 2011.

gadā Latvijas Nacionālajā operā uzvesto B. Skultes operu „Vilkaču mantinieci”.

Pēc karogu iznešanas sekoja Ņujorkas kuŗa koncerts.

Ņujorkas Latviešu koris, kas dibināts 1975. gadā, un tā diriģents ar diriģents Andrejs Jansons uzskata par savu sūtību atskaņot latviešu komponistu lielos skaņdarbus. Koristi ir dažādos vecumos. Mazliet parunājoties ar Kārlī Kancānu, atklājās, ka viņam ir 15 gadi un

Maestro Andrejs Jansons diriģē savu kori

viņš nemaz neesot pats jaunākais dziedātājs kori. Netrūkst sirmu galvu, nedz arī balsu pašos spēka gados. Bet visiem kopējs ir prieks skandēt dziesmas, kā to liecina gaišie dziedoņu smaidi. Visi programmas skaņdarbi, izņemot vienu, bija latviešu mūziķu komponēti.

Koncerta pirmo daļu diriģēja Laura Padega Zamura. Ar viegliem mājieniem viņa pavēlēja iedegties Jēkaba Graubiņa „Lāčplēšu dziesmai” (V. Plūdons), turpinot ar Pipa (*Peep*) Sarapika „Ceļš uz mājām” (Līga Balode), un izteiktā sajūsmā klausītājus uzrunāja Mārtiņa Brauna „Saule, Pērķons, Dau-

gava” (Rainis). Turpinājumā Ilo-nas Rupaines dziesma „Saule brīda rudzu lauku” (t.dz.) izcēlās ar teicamiem solistiem Irīnu Kacu un Lailu Liepiņu *Southard* (soprāni), un Jēkabu Hayes, Pēteri Vecrumbu (tenori). Jāņa Norviļa „Noriet saule vakarā” (t.dz.) melodiskais plūdums iedvesmoja ar īpašu tautiskumu. Aizrautīgi izskanēja Valta Pūces „Dedziet gumi” (t.dz.), piedaloties Silvijai Grendzei (vijole), Ilzei Akerbergai (kla-

brašs atgādinājums, cik koši mūsu tautasdziesmu daiļums padodas skaņražu apdarei.

Skānēja arī Latvijas novadi: Lejaskurzemes gaviļu balsis (t.dz.), pierakstītas tautā, un teicēja Laura Padega Zamura spilgti tvēra šī novada ritumu. Andreja Jansona apdarē tika atskaņotas divas Latgales tautasdziesmas, tajās iepriecēja arī solistu sniegums – Laila Liepiņa *Southard* (soprāns), Sarma Dindzāne Vansenta (alts), un Laura Padega Zamura (kokle).

Arī Andreja Jansona „Visi mani vēji pūta” (t.dz.), klausītājus valdzināja ar īpašo balsu skanīgumu.

Bruno Skultes „Ganiņš biju” ir rapsodija ar latviešu tautaganu dziesmām. Tapusi 1965. gadā un pirmo reizi atskaņota Ņujorkā autora vadībā, mūzikologs A. Šturms to novērtējis kā izcilu pienesumu mūsu tautas mūzikā. Klīvlāndes uzvedumā piedalījās solisti, Laila Liepiņa *Southard* (soprāns), Sarma Dindzāne Vansenta (alts), Jēkabs Hayes (tenors) Sean Gabriel (flauta), Sue Yelanjin (kontrabass), Krystina Bayer, Silvija Grendze, Laura Padega Zamura (kokles), un Aija Zamura (tamburins).

Sajūsmas aplausi negribēja rimties, un diriģents Jansons klausītājiem veltīja piedevu, atkārtot dziesmu „Visi mani vēji pūta”. Skolas audzēkņi no sarkanu rožu klēpiem ikvienam koristam izdalīja pa ziedam.

Vakars turpinājās sirsnīgās pārrunās pie siltām vakariņām. Par svinībām gādāja jo daudzi atsaucīgi tautieši un Klīvlāndes latviešu kredītsabiedrība. Miļš paldies!

Mājūp dodoties, vēl arvien turpinājās savīļņojums, ko bija radījuši apdāvinātie viesi, viņu skaistie tautastērpi, tautiešu kopība, un dziesmas, dziesmas, dziesmas...

Anda Sūna Cook

Māsas Baiba un Lauma Skrides koncertē Minesotā

Minesotiešiem 28. oktobrī bija laime un privilēģija noklausīties lielisku Šūberta kluba rīkotu koncertu, kuŗā mūzicēja izcilā latviešu vijolniece Baiba Skride un viņas jaunākā māsa, lieliskā pianiste Lauma Skride.

Koncertzālē klausītāju vidū bija arī daudzi latvieši. Mākslinieces koncertu atklāja ar Franča Šūberta „Sonātu” Re mažorā, D. 384. Sākot ar pašu pirmo noti atskaņojums bija delikāts, stilistiski ieturēts un abu instrumentu dialogos viscaur izjūsts. Bēlas Bartoka „Rapsodija” Nr. 2 atklāja ne tikai folkloras melodiju īpatnības, bet arī interesantu dubultnošu kolorītu. Koncerta pirmās daļas beigās dzirdējam retāk atskaņotās Johanna Brāmsa „Ungāru dejas”. Koncerta apmeklētāji ar aizturētu elpu klausījās, kā vijolniece Baiba, mātai Lau-mai spēlējot klavierpavadījumu, virtuozī viegli uzbūra šo deju dažādos noskaņojumus. Abu

ansmablis ir patiešām nepārspējams.

Pēc starpbrīža mākslinieces atskaņoja poļu komponista Karola Šimanovska „Mītus” (trīs poēmas vijolei un klavierēm, op. 30). Komponista mūzikālā valoda ir savdabīga un diezgan komplicēta, un Baiba un Lauma Skrides apliecināja, ka pilnībā pārvalda savus instrumentus. Te bija gan krāsu bagātība, gan emocijas, aromats un fantazija. Izcils kopdarbs!

Koncerta beigās mākslinieces klausītājus aizrāva ar Morisa Ravela rapsodiju „Čigāniete”, kuŗas atskaņojums bija lielisks, ar augstu emocionālo atdevi. Klausītāji sajūsmināti piecēlās kājas, sauca „bravo” un ilgi aplaudēja. Piedēvēs mūzikes visiem par prieku temperamentīgi atskaņoja J. Brāmsa „Ungāru deju” Nr. 5.

Pēc koncerta apsveicām mākslinieces, pateicāmies par sagādāto mūzikālo baudījumu un

Latvijas vārda nešanu pasaulē.

Biju aizkustināts, atkal tiekoties ar Baibu, jo tādas izdevības nebija kopš 1994. gada, kad jaunā un talantīgā vijolniece Rīgas Lielajā gildē kopā ar Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri, ko toreiz diriģēju, atskaņoja poļu komponista Henrika Veņavska „Polonēzi” Re mažorā. Tagad, pēc tik daudziem gadiem, satiku nobriedušu māksliniecī, izcilu pasaulslavenu vijolneci ar pasaules pieredzi, divu dēlu māti. Abu māsu cilvēciskā vienkāršība un atklātība mūs savaldzināja un tuvināja.

Baibas Skrides un Laumas Skrides panākumi pasaulē kārtējo reizi pierāda, ka mūsu tauta ir bagātīgi apveltīta ar talantiem un mūzikālā izglītība Latvijā ļoti augstā līmenī.

No sirds vēlam māksliniecēm daudz panākumu un ļoti lepojamies ar viņām!

Dzintars un Tina Josti

Baiba un Lauma Skrides

Ar cita laikmeta acīm

Ēriks Hānbergs, *Pirmā grēka līcis*, apgāds „Jumava” 2012.g., 168 lpp.

lielā dzīve aizrit viņiem garām. „Ozolgalē top ciemats. Tur dun un pulsē. Industrializācija.” (4.lpp.) Grēka līca cilvēkiem, šiem sava veida malēniešiem, sava veida mežvidus ļaudīm, tas viss lielā mērā aizslid gar ausīm, viņus neskaņ. Jā, un „līci vēl neviens sevi nesauca par komunistu” (62.) Padomju laikā cilvēkus, kas sevi nevēlējās pieskaitīt pie komunistiem, rakstnieki drīkstēja traktēt vai nu ar naidu, vai nicinājumu, vai, kā to dara Ēriks Hānbergs, ar humoru vai pat ar izsmieklu, kaut šis izsmieklis ir visai labsirdīgs. Vai tad var iedomāties, ka jaunās pasaules cēlajos varētu ērti iekļauties cilvēki, kuŗu runas valoda pieblīveta ar tādiem teikumiem kā „Tā viņi” un „Vai ne, ko, ja, ko”?

Hānberga darbs ir veiklu roku uzrakstīts, asprātīgs, tas labi izklaidē, pat ja nav liekams beletristikas augstākajā plauktā. Tomēr gribētos pastrīdēties ar apgāda izvēlēto grāmatas ieteicēju, kas uz aizmugurējā vāka raksta: „Autors tālāka lauku dzīvi atainojis tā, ka neviņš rodas sajūta – stāsts varētu būt sarakstīts nupat.” Ja izdevuma aktualizācija ar aktieŗu attēliem ir padeviesies labi, runāšana par sajūtu, ka stāsts varētu būt sarakstīts nupat, ir tīrās blēņas. Viss grāmatā ir skatīts ar pavisam cita laikmeta acīm, prātā paturot, ko 1970. gadu Latvijā drīkstēja un ko nedrīkstēja rakstīt, kā vajadzēja rakstīt un kā nevajadzēja.

Mūsdienu sacerējumi padomju laikus aplūko kritiski. Mūsdienu rakstītāji daudzas padomju laika parādības apraksta ar nožēlu, ar dūsmām, arī ar smaidu vai izsmieklu. Ja kādam rūp par visu varu izskatīties objektīvam vai ja viņš grib būt izaicinātājs un tīši peldēt pret straumi, tāds atradīs arī pa pozitīvai īpašībai padomju laikos. Bet katrā ziņā ar kādu

sabiedriskās iekārtas izvērtējumu var rēķināties. Ērikam Hānbergam visa uzmanība pievērsta individu īpatnībām, bet sabiedriskās acūgnības skartas minimāli. Viena no retajām negatīvi kritiskajām vietām par sistēmu pamanāma 29. lappusē, kur autors par Rīgas komūnālu istabiņu raksta: „Piecpadsmiit kvadrātmetros ne kur apgriezies, ne kur piemesties.” Padomju celtnieki tā tad nav bijuši savu uzdevumu augstumos!

Vairāk ir tādu vietu, kur Hānbergs raksta, kā jau nu tolaik vajadzēja, neieslīgdams gan pār mēribās. 2012. gadā vairs negribas viņam to pārmest, gribas tikai atzīmēt faktu. Rakstīts tiek par dažu labu, „kuŗam no padomju varas pamatotu iemeslu dēļ” (izcēlums mans. – E.S.) bija bailes”. (21.) Secinājums: kas vainīgs, tas bailīgs, jo nevainīgajiem no padomju varas jau nebija ko baidīties! Ir vietas Hānberga stāstījumā, kas vedināt vedina nonākt pie padomju propagandai vajadzīgiem secinājumiem. No teikuma: *Arvīds vācu laikā bija tik darbīgs, ka par labāku uzskatīja doties pāri okeanam* (65.) – lasītājam jāsecina, ka Otrā pasaules kara latviešu bēgļi bijuši kollaboranti ar vācu okupācijas režīmu. (Daži, protams, bija, bet vai tādi vien 1944. gadā muka no atkārtota sarkanā terrora?) No teikuma: *Arvīds, turienes propagandas ietekmēts, atsūtīja standartpaciņu ar miltiem un taukvielām* (66.) – lasītājam jādomā, ka ēdamā padomju zemē netrūkst un ka visas ziņas par pretējo ir tikai lētticīgu rietumnieku vešana ap stūri. Nacionālo partizānu bunkurs nosaukts par bandītu mīgu. (89.) No padomju laikam raksturīgiem priekšmetiem un priekšstatiem (moskvičs, milicija, Darba Sarkanā Karoga un Ļeņina ordenis, šķiras ienaidnieki, bu-

dži...) stāstījums mudž vien, bet ne visi tie iezīmē kādu īpašu rakstnieka attieksmi pret sevi.

Uz vāka pausto sajūtu, ka „stāsts varētu būt sarakstīts nupat”, gan raisa chaotiskā apiešanās ar Dieva/dieva vārda rakstību. Līdz komunistu okupācijai un vēlāk trimdā Dieva vārdu jebkuŗā gadījumā rakstīja ar lielo burtu. Okupētajā Latvijā savukārt ideoloģisku apsvērumu pēc jebkuŗā gadījumā Dieva vārdu nācās rakstīt ar mazo *d*. Kopš neatkarības atjaunošanas Latvijā ir puslīdz ieviesies ieradums Dieva vārdu rakstīt ar lielo burtu, kad par Dievu tiek runāts nopietni un godbijīgi, turpretim mazais *d* tiek izmantots gadījumos, kur Dieva vārds tiek tikai nelietīgi un velti valkāts, runātājam par Dievu i nedomājot (*pasarg dievs, nedod dievs...*). **Pirmā grēka līci** Dieva vārda rakstība ir tik nekonsekventa, cik jau vien iespējams. Lasām par *Dieva balsi* (23.), *Dieva piesaukšanu* (56.) un *neticēšanu Dievam* (160.), bet arī par *dieva dāvanām* (104.) un *dieviņu* (65.) Uz pusēm sitas ar *dievu* (43.) Neizvai būtu isti labi valodniecības autoritātēm atvēlēt ticīgiem autoriem lietot lielo *D*, bet neticīgajiem – mazo. (Ēriks Hānbergs par sevi atstāj liecību kā par tādu pa pusei ticīgu!) Skaidrākas normas Dieva vārda rakstībai Latvijā postateistiskajā, tomēr arī reliģiskas vienaldzības pārņemtajā laikmetā mīļās kārtības labad šķistu nepieciešamas.

Dienvidkalifornijas zinātniekam Borisam Simhovičam piešķirts Latvijas zinātņu akadēmijas goda doktora grāds

Latvijas Zinātņu akadēmijas senāts š. g. 30. oktobrī apstiprināja Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas sēdes 19. oktobra lēmumu piešķirt LZA goda doktora grādu Dr. h. c. med. Borisam Simhovičam.

B. Simhovičs dzimis 1947. gada 26. jūlijā. Pēc studijām un doktorantūras Rīgas Medicīnas institūtā 1975. gadā viņš sāka strādāt Latvijas Organiskās sintēzes institūtā, bija zinātniskais asistents (1975-1981), vecākais zinātniskais līdzstrādnieks (1981-1986) un laboratorijas vadītājs (1986-1989). Kopš 1989. gada Dr. B. Simhovičs ir vecākais zinātniskais līdzstrādnieks Losandželosas Sirds institūtā (Labo samariešu slimnīca) un asociētais profesors pētnieciskajā medicīnā Dienvid-

Postskripts par citu tematu, kam ar iepriekšējo kopīga ir vienīgi literatūra un „Jumavas” apgāds

So rindu rakstītājam nupat oktobrī radās iespēja Literatūras namā Mīnchenē (*Literaturhaus, Salvatorplatz1*) apskatīt plašu un pamatīgu izstādi, kas veltīta vācu rakstnieka, Nobela prēmijas laureāta Tomasa Manna varbūt pašam slavenākajam stāstam **Nāve Venēcijā**, kam šogad aprit 100 gadi kopš pirmpublicācijas. Izstāde veidota priekšzīmīgi sistēmātiski un pārskatāmi, un, lai visus eksponātus apskatītu, tekstus izlasītu un vēl noklausītos ierunājumus audiopavadonī, vajadzīgas savas stundas divas. Bet ne jau t. s. *deutsche Gründlichkeit* (vācu pamatīgums) cildināšanai domātas šīs rindas.

Izstādē sniegtā informācija vēstīja, ka **Nāve Venēcijā** tulkota 40 valodās. Vienpadsmit tulkotas grāmatas skatāmas īpašā vitrinā, starp tām arī „Jumavas” apgāda izdots tulkojums latviešu valodā ar skaistu Venēcijas skatu uz apvāka. Konstatējams, ka latviešu valodā veikti pat divi tulkojumi: 1923. gadā stāstu latviski tulkojis A. Smilga, bet 1966. gadā – Valdis Bisenieks. Esam apsteiguši kaimiņus lietuviešus, kas stāstu tulkojuši 1976. gadā, un igauņus, kas pagaidījuši līdz 1987. gadam.

Ir skaisti, ceļojot ārzemēs, pēkšņi un negaidīti uzduŗties kādam latviskam momentam. Izstāde Mīnchenē būs skatāma līdz 2013. gada 6. janvārim.

Eduards Silkalns

ZINĪGA TRIJOTNE KLĪVLANDĒ

Klīvlandes latviešu draudzes skoliņā mācās 16 audzēkņi, kas sadalīti četru klašu un bērnu darza līmenī. Mācību klāsts ir plašs, un nodarbības svētdienas rītos sākas ar svētbriķi.

Pēc svētbriķa skolnieki apgūst ticības mācību, valodas zināšanas, ģeografiju, tēvzemes mācību, vēsturi un literatūru. Tiek apgūta arī dziedāšana, tautasdejas un rotaļas. Skolas pārzine Inga Reineka ir piesaistījusi 12 skolotājus, bet vairums no viņiem nav profesionāli izglītoti skolotāji. Ne vienu reizi vien skoliņas audzinātāji ir izteikušies, ka būtu vērtīgi apgūt pārdabiskās mācības, kas piemērotas šī laika skolniekiem, kuŗi nav pieraduši pie senu laiku lekcijām, sekojot tām ar zīmuli un papīru.

Šo vēlmi izdevās īstenot, pateicoties ALAs atbalstam.

Šā gada oktobra pēdējā sestdienā Klīvlandē viesojās trīs zinātniskās pārdabiskās mācības somā ar mācību paraugiem un pieredzējumus smeltiem padomiem. Dace Koplāne (*Copeland*) ieradās no Kalamazū un Maira Ga-

liņa un Sandra Kronīte-Sīpola mēroja gaŗo ceļu no Bostonas. Tik daudz bija, ko iegaumēt un apgūt.

Sandra uzsvēra mācību plāna sastādīšanu visam gadam, ieteica, kā to sadalīt mēnešā un atsevišķas stundas plānošanā. Priekšmetu papildināšanai viņa ieteica lietot tīmeklī pieejamos materiālus. Svarīgi ir arī novērtēt paredzēto zinību ieguvumu, un uzstādīt mērķus plānu sagatavošanā. „Māca, māca, bet cik daudz no tā iemācās.”

Maira pārrunāja mācīšanas stratēģiju un katras attiecīgas skolas misiju. Vecākiem un audzinātājiem jāvienojās mērķu izvirzīšanā, lai skolotāji varētu droši sekot noteiktām vadlīnijām. Pielietojot mācību līdzekļus skolu nodarbībās, ievērojot mērķus, priecīgu vidi un, protams, atzīmējot mācību panākumus, audzēkņu zināšanas bagātīgi vaurosies.

Dace parādīja daudzdaŗādus nodarbību piemērus, kas veicina attiecīgu mācību virziena apgūšanu. Viņa arī atgādināja, ka mums ikvienam ir citāds mā-

cīšanās veids, un mācību viela ir jāpielāgo, lai tā uzrunātu ikvienu skolnieku.

Noslēguma pārrunas apliecināja, ka latviešu skolas ārzemēs turpina vaŗoties. Šī ir jauna starptautiski atzīta mācību nozare, kuŗu angļu valodā sauc par “heritage language learning”. Pašreiz ASV ir 25 latviešu skoliņas, Kanadā 6, Austrālijā 7, Eiropā 43, un 40 no tām Anglijā. Zīmīgi, ka ārpus Latvijas skolās ir iesaistījušies arī tā saukto jauniebraucēju bērni. Vaŗingtonā vien to ir 40%.

Pēteris Renerts pirmo semināra daļu nofilmēja. Līga Zemesarāja gādāja par garšīgām maltītēm, tās bija gatavotas franču gaumē, un tām bija liela piekrišana. Pārzine Inga bija sagādājusi vākus, kas dienas beigās bija piepildīti ar pārskatiem, piemēriem, piezīmēm un atgādinājumiem.

Skolotāji devās mājās iedrošināti, bet arī mazliet noraizējušies, kā nākotnē vislabāk izmantot visas iegūtās zināšanas.

Anda Sūna Cook

REIZ DZIEDĀJA „TRĪS NO PĀRDAUGAVAS”

Viena dalībnieka atmiņas

Vilnis Baumanis

Dziesmotais ansamblis „Trīs no Pārdaugavas” piedzima bez lielām ceremonijām, gandrīz vai pa jokam. Tas notika Ņudžersijas pavaltī, kādas stundas brauciena attālumā no Ņujorkas. Vietējā latviešu draudzē – Ņujorkas ev. lut. draudzes Ņudžersijas atzars – līdzekļu vākšanas nolūkā bija pasākusi rīkot labi apmeklētus, elegants rudens balles, kas pievilka publiku no tuvienes un tālienes. Noskaņu veicināja tas, ka rīkotāji allaž rūpējās par saistošiem priekšnesumiem: solista koncertu, aktiera humoristisku stāstījumu, vai tango demonstrējumu. Šoreiz – 1967. gadā – draudzes vadība bija sadomājusi savervēt priekšnesumu no vietējiem spēkiem un tā sagādāt ballētājiem jaunu pārsteigumu.

Biju tikko kā pavadījis gadu Parīzē, pilnveidodams savas franču valodas skolotāja mākas un, kā jau studentam pienākas, iegādājies ģitaru. Ne tik vien iegādājies, bet ar to jau puslīdz sadraudzējies, jo 1966.-67. akadēmiskajā gadā Parīzē bijām salidojuši krietns pulciņš latviešu studentu un tur izveidojuši skanīgu mūzikālu ansambli Gunas Kalmītes vadībā. Iepriecinājām vietējos tautiešus ar latviešu tautasdziesmām, nēģeru spirīču un pašceptām kuplējām.

Man šī lieta bija varen iepatīkusies, un tāpēc Ņudžersijā zināmi ieradās uz tikšanos ar Fēlikssu Ērmani, pētnieku Bella fizikas laboratorijā, kas vietējā latviešu sabiedrībā bija pazīstams kā liels dziedātājs, viņu pazinējs un iejūsmotājs uz kopā dziedāšanu ģitaras pavadījumā. Fēlikss dzīvoja zaļumiem rotātajā Samitas (*Summit*) pilsētiņā, vecā koka namā, kas vēlāk kļuva par mūsu ansambļa pastāvīgo mēģinājumu vietu un pat skaņu ierakstu studiju.

Tā nu mēs ar Fēlikssu Ērmani sēdējām viņa dārzā zem kuplas kļavas, malkojām vīnu un ar baudu ļāvāmies, lai draudzes priekšnieks Tālvāldis Grīnbergs mūs pierunā uzstāties rudens ballē. Nospriedām – ja jau draudzei tiešām nekā cita labāka nav, tad mēs kā tadu kumēdiņu pa abiem uz balsim nodziedāsim pāris dziesmiņu. Vienīgi par instrumentālā pavadījuma kvalitāti bijām stipri šaubīgi. Gudrojām, vai vietējā latviešu saimē neslēpjas vēl kāds nenopietna rakstura mūziķis, kas varētu mums dot drošāku pamatu. Kādu viņa glāzi vēlāk Fēlikss atcerējās, ka viņam taču ir talantīgs „puika”, 16 gadus vecais dēls Mārtiņš, kas itin labi ievingrinājies ģitaras mākslā un dziedot populāros amerikāņu grāvējus. Pasaucām Mārtiņu, viņš teica *okē*, un ar to šis jautājums bija nokārtots. Bet tad mūsu musinātājs Grīnbergu Tālis iejautājās: „Kā tad jūs sevi saucsit? Kā lai jūs piesaka publikai?”

Sākās jauna prātošana: „Ņudžersijas trīniši? Ņudžersijas trio?” Vēl pēc kādas viņa glāzes

no nebūtības iznira vārds „Pārdaugava”, jo tā taču Ņujorkā dzīvojošie tautieši pastāvīgi dēvēja Ņudžersiju, ko no Ņujorkas šķīr Hudsonas upe. „Trio” mums skanēja pārāk mākslinieciski, un „trīniši” arī nederēja, jo Čikāgā jau darbojās labi pazīstamie „pieciši”. Kad Tālis pirmo reizi minēja „Trīs no Pārdaugavas”, man tas izklausījās gaužām nedzejiski, bez jebkāda slīpējuma vai ritma. Bet, jo vairāk mēs šai nosaukumā ieklausījāmies, jo vairāk atskārtām, ka tajā slēpjas kaut kas mazliet oriģināls. Un tā dibinājās ansamblis „Trīs no Pārdaugavas”, kuŗā dziedāja tēvs un dēls Ēr-

tošā Amerikā dumpojās, cīnīdamies par savām tiesībām. Šie panākumi man deva iedvesmu tālākiem meklējumiem, tādēļ kā dziesmai par tautumeitu, kas brauc ar motociklu un dziesmai par „Šamo vecīti”, kam par pasaules ķibelēm ne silts, ne auksts.

Padzirdējuši par mūsu debiju, mūs tūlīt uzaicināja ciemoties citi latviešu pagasti Ņujorkas un pēc tam aizvien tālāk apkārtnē. Dziedājām Jonkeros, Longailendā, Priedainē, Kvēkertaunā, Lankasterā, Vilimantikā un citās vietās, kur tautieši rīkoja līdzīgas balles un bija atklājuši, ka sanāk daudz vairāk

pirmajā koncertā, kur vienīgi Fēlikss bija pagodināts ar savu, bet mēs ar Mārtiņu mūzicējam, galvas sabāzuši kopā. Tūlīt arī atskārtām, ka ar septiņām dziesmiņām publiku nepabarosim. Bija jāmeklē jauna programma. Vienu daļu mazāk dzirdētu ziņģu no saviem studenta laikiem atcerējās Fēlikss; izmantojām gan brāļu Laivinieku, gan vecos franču grāvējus, bet arī šie avoti drīz izsīka, un nevēlējāmies uzstāties ar viesībās noliejētām dziesmām. Tāpēc sāku darīt to, kas manī jau sen bija briedis un lauzies uz āru – sāku rakstīt pats savas dziesmas. Gribējās pateikt kaut ko

LNAK priekšēži Uldis Grava un Tālvāldis Kronbergs lepojās ar labi koptām bārdām, dziedājām: „Gribam zināt, gribam zināt, / Ko mūs’ tautas vadoņi dar’? / Bārdiņu kasa, naudiņu prasa, / Visi dara tā!” Mums bija ko teikt arī par tautiešu valodnieciskajām debatēm – par meiteni, kas atsakās saukties Gaile un grib būt Gailis, kā arī par prātniecisko polemiku, kāda brīžiem uzdziedāja laikraksta *Laiks* lasītāju vēstulēs. Piemēram, vai sunim ir dvēsele, un vai no piemājas mauriņiem būtu jāiznīdē pienenes.

Labi jociņi iznāca arī no Amerikas politikas un jauniešu buntošanās pret pastāvošo iekārtu 1970. gados. Dziedājām par hipijiem, par marihuānu un kailskrējējiem: „Ja gribi strīkēt tautiski, / Uz sien tikai prievīti, / Uzvelc kājās pastalas, / Vairāk vajdzīgs nav nekas!” Apcēlām politiķus, īpaši nabaga Nīksonu, paredzot viņa gāšanu; tāpat Džimmiju Kārteru, kas apgalvoja, ka viņam uzbrucis liels, balts zaķis. Paziņojām, ka Rēgans grasās iestāties Daugavas Vanagos un atklājām Raisas Gorbačovs dilemmu: „Ko tā perestrioka dod, / Ja tev nav, kur šopingot?” Par spīti it kā necilājam Pārdaugavas nosaukumam, mums bija diezgan plašs skats uz pasauli. Dziedājām franču dziesmu popūriju, kuŗā komiski vijās kopā franciskais un latviskais; dziedājām arī operu āriju savirknējumu, veidojot jaunu „operu”, ar nosaukumu *La Forza di Peperoni*, kuŗas darbība risinās picas restorānā un meitenes dēļ tiek plānota slepkavība. Citās dziesmās pasmaidījām par kareivīgajām sieviešu tiesību cīņtājām un atklājām dinosauros Romā.

Visiem mūsu jokiem un jociņiem vijās cauri viens kopīgs pavediens – latviskā domāšana, latviskā pagātne, tagadne un nākotne. Vienaļģa, vai kaut ko aizņēmāmies no amerikāņiem, frančiem vai itāļiem, mūsu mūzikālajam maisījumam allaž bija piejaukts kāds latviskais pipariņš. Mūsu dziesmās uzsmaidīja latviešu literārie un vēsturiskie tēli: Sprīdītis un Lienīte, Antiņš, Krišjānis Barons, Viestarts, kā arī virkne jaunradītu raksturu: Šamais vecītis, Monika, Sakņu Anna, Malienas kovbojs, Bucīni, Mazais Pēters Piparnieks, Rakūns Ralfs un citi. Dažas dziesmas nodziedājām tikai vienā vai pāris koncertos; tās bija īpaši saistītas ar kādu notikumu, piemēram Amerikas divsimtgadi, vai arī ar kādu atsevišķu organizāciju, piemēram PBLA. Dažkārt atzinām, ka dziesma ir pārāk grūtsirdīga, vai arī pārāk politiski kutelīga – kā tas notika ar mūsu dziesmu par „kultūras sakariem”, kad noslēpumaini jautājām: „Kas tie ir par rakariem ar tiem kultūr’s sakariem?”, bet beigās publika tikai pieklājīgi noplikšņināja. Klausītājiem, kas bija nākuši izklaidēties, daudz labāk patika, kad dziedājām: „Nekaujies, mīlējies, tad tev labāk ies!”

(Turpinājums sekos)

Mēs vēl jauni

maņi – Fēlikss un Mārtiņš – un Vilnis Baumanis. Fēlikssam tai laikā bija 44 gadi, man – 30, un Mārtiņam – 16. Tātad, gandrīz trīs paaudzes. Tas vēlāk izrādījās par vienu no mūsu plūsiem, jo varējām sasaukties ar trim klausītāju paaudzēm.

Pirmajam koncertam sagatavojām septiņas dziesmiņas, lielākoties jau tautā pazīstamas. Kaut arī visi trīs bijām mūzikāli ievirzīti un bijām gājuši klavieru stundās, neviena komponista mūsu vidū nebija. Tāpēc, vajadzības spiests, sāku izmēģināties dziesmu harmonizēšanā, piemērojot tās mūsu balsu reģistriem. Jau no sākuma mūsu trīsbalsīgajā harmonijā dabiskais tenors bija Fēlikss, es dziedāju vidējās baritona partijas, bet Mārtiņš, kaut arī reizēm pret to protestēdams, – rūca basu.

Ar koncertu Ņudžersijas draudzes ballē mums sākās draudzība ar publiku, kas turpinājās 25 gadus. Bijām puslīdz jauni, puslīdz izskatīgi, un turklāt pašu novada cilvēki. Kaut arī sākumā jutāmies nedroši un dziedājām visai kokaini, klausītāji mūs ar katru dziesmu vairāk iedrošināja un beigās gaviļēja. Visskaļākos aplausus izpelnījās manis pašcepta primitīva, bet, domāju, labsirdīga kupleja par Āfrikas ļaudīm, kas

ballētāju, ja tos pirms dejas priekiem kāds izklaidē ar gaiši latvisku programmu. Tērpāmies vienādos, šuvējas darinātos zilos zīda kreklos ar kuplām piedurknēm, un vēlāk vēl daudz citos tikpat krāšņos. Vairs neskopojāmies ar mikrofoniem kā

tādu, kas cilvēkiem liktu pasmieties, vai arī kas tos pacīlātu un iejūsmotu uz tautisko kopību.

Tematu jau netrūka; jokojāmies par trimdas latviešu izdarībām, organizācijām un to vadītājiem. Laikā, kad ALAs un

LASIET

Vilņa Baumaņa

senatnīgi mūsdienīgo pasaku dzejas formā

„RIKŠIEM BĒRĪT’ ES PALAIDU”

Puisis dodas meklēt ligaviņu,

bet tiek ierauts notikumos,

kas atspoguļo Latvijas neseno vēsturi.

Ar ilustrācijām.

Cena ASV, ieskaitot sūtīšanu – \$10.00

Vēl krājumā 2011. gadā iznākušais romāns

„PĀRBAUDĪJUMS”

Darbība risinās 1950-to gadu Amerikā,

Ņujorkas pievārtē.

Cena ASV, ieskaitot sūtīšanu – \$15.00

Pasūtītā: Vilnis Baumanis

15542 Ambiance Drive

North Potomac, MD 20878

„Kaut kas brīnumains ir šī Latvija!”

Ar Raimonu Dreiku tikās Ligita Kovtuna

Par šo vīru no Amerikas ar tik latviski skanošo vārdu uzzināju Rīgas Motormūzejā, kad tur prezentēja unikālo Krastiņa auto, kas atgādāts šurp no ASV (lasiet *Laiks* nr.41). Raimonds sniedzis gan praktisku, gan jo dāsnu finansiālo palīdzību. Pēc svētku rudens vakarā tikāmies Vecrīgā uz sarunu. Raimonds ir kaismīgs runātājs, ļoti erudīts un ļoti liels Latvijas patriots. Un vēl viņš teica: „Ikviens, kas cīnījies pret komūnismu, ir mans brālis!”

Kas jūs esat, Raimond Dreik? Kāda ir jūsu nodarbošanās? Vai senās automašīnas ir jūsu hobijs vai bizness?

Mana profesija bija tieslietas: gandrīz trīsdesmit gadus es strādāju Amerikā par tiesnesi. Taču es esmu arī aizrautīgs vēsturnieks, esmu uzrakstījis nekaitāmus rakstus žurnālos un dažas grāmatas par Amerikas vēsturi. Turklāt esmu viesā statusā uzstājies vairākās Amerikas vēstures TV programmās, kuŗas translē visā valstī. Kas attiecas uz antikajām, kolekcionāru iecienītajām automašīnām, – tās ir bijis mans hobijs un kaislība vienmēr.

Kādas ir jūsu saites ar Latviju?

Es esmu saistīts ar Latviju galvenokārt tādējādi, ka uzaugu kopā ar daudziem latviešu un baltiešu draugiem, kuŗi nāca no ģimenēm, kas bija bēgušas no padomju atkal okupācijas Otrā Pasaules kara beigās. Es esmu bijis saistīts ar Amerikas latviešu sabiedrību ilgu laiku un joprojām aktīvi sadarbojos ar latviešu kultūras centru Denverā, Kolorado. Manā bērībā luterāņu baznīca, pie kuŗas piederēja mana ģimene, galvoja par vairākām latviešu ģimenēm, lai tās varētu imigrēt uz Ameriku no Vācijas *dipišu* nometnēm.

Kā stāsta manas ģimenes vēsture, manās dzīslās acīmredzot ir arī viena lāse latvieša asiņu. Pēc šīs vēstures, manai mātei bijis priekštecis vārdā Raimonds Jāņa dēls, kuŗš dzimis Kurzemē. Stāsta, ka viņš, būdams zaldāts Gustava Ādolfa armijā, nonācis Vācijā 1620. gados, bet ap 1638. gadu no turienes emigrējis uz Ņujorku. Vēl interesantāks ir

fakts, ka manas mātes vecvecāki, kad viņi 1865. gadā pārcēlās uz Rietumiem, nosauca ceļu pie savām lauku mājām par *Balta Road* (Baltu ceļš). Kad mani vecvecāki apprecējās, viņi pārcēlās vairākas jūdzes tālāk uz rietumiem, un tur piedzima mana māte – mājā, kuŗas adrese ir uz *Riga Road* (Rīgas ceļa), Kanzasas štatā!

Un vēl – es nāku no mūzikālas ģimenes: mana tēva ģimene dibinājusi Ohaijo štata Oberlina kolledžu (*Oberlin College*), kas vienmēr tikusi uzskatīta par vienu no Amerikas izcilākajām skolām dziedātājiem un mūziķiem. Amerikā ir populāra bērnu grāmata „Maza māja prērijā”, kuŗā stāstīts par pierobežas ļaužu dzīvi, vērotu meitenītes Lauras Ingolssas Vailderes (*Laura Ingalls Wilder*) acīm. Un viņa runā par to, kā viņai mācījies dziedāt Dr. Dreiks (*Dr. Drake*) – mans vecvectēvs! Manos studenta gados mūsu ģimene pavadīja simtiem jauku stundu, dziedot kopā ar draugiem no Baltijas valstīm. Visa tā rezultātā man ļoti iepatikusies latviešu mūzika un kultūra.

Pirms daudziem gadiem, kad es pirmo reizi atbraucu uz Rīgu, vienkārši iemīļējos jūsu zemes kultūrā un brīnišķīgajos cilvēkos. Joprojām atminos, kā es no lidostas iebraucu Vecpilsētā un mani pārņēma godbijība pret Rīgas skaistumu – bija tā, it kā es būtu nokļuvis vietā, kuŗu es vienmēr sapņoju atrast.

Rīgas Motormūzeja darbinieki ļoti augstu novērtē jūsu interesi un sadarbību. Ko jūs uzskatāt par sevišķi interesantu šajā mūzejā?

Pirms dažiem gadiem, kad es pirmo reizi apmeklēju Rīgas Motormūzeju, uz mani lielu iespaidu atstāja tas, cik laipni un izsmēloši tā darbinieki un īpaši Gunars Dortana kungs atbildēja uz maniem jautājumiem. Kad es dzirdēju par tām grūtībām, kādas viņiem jāpārvar, lai saglabātu un restaurētu daudzas automobiļu vēsturei nozīmīgas vērtības, es nevarēju neapbrīnot šo cilvēku neatlaidību. Pateicoties viņu darbam, Latvijas bērnu nākamās paaudzes varēs iepazīt unikālu industriālo izgudrojumu paraugus, ko radījuši viņu tautieši. Es ticu savstarpējai palī-

dzībai, un tāpēc nolēmu kļūt par brīvprātīgo Motormūzeja labā, lai varētu piedalīties kādas jūsu tautas vēstures daļas saglabāšanā.

Kā saprotu, jūs bieži apceļojat Latviju. Kas jums patīk vai nepatīk šejienes dzīvē?

Es bieži braucu uz jūsu zemi – parasti 4-5 reizes gadā, un ceru tuvākajā nākotnē seit iegādāties māju. Zinu, ka jūsu tautai ir ļoti skumja un traģiska vēsture, īpaši divdesmitajā gadsimtā. Un es ar pārsteigumu un apbrīnu

vēroju, ka latvieši tomēr ir pozitīvi un stipri, par spīti visām šīm sirdi plosošajām bēdām, kas tautai ir bijis jāpārcieš. Pat pašreizējā ekonomiskajā lejupslīdē Latvijas ļaudis koncentrējuši spēkus un drosmīgi pieņēmuši izaicinājumus.

Ik dienas es redzu vecāka gadagājuma un darba nespējīgus cilvēkus, kuŗi ubago uz ielām. Jāatzīstas, no šādiem skatiem man sirds lūst. Arī tas, ka tik daudz jaunu cilvēku ir pārcēlu-

šies uz dzīvi ārpus Latvijas. Tam taču galā būs drausmīgas sekas jūsu zemes nākotnē! Kaut kas ir jādara, – ne tikai lai apturētu šo traģisko zaudējumu plūsmu, bet arī lai pārvestu mājās tos, kas ir aizkļūduši tālu prom no savas tēvzemes.

Daži pat gājuši tik tāl, ka mēģinājuši aizliegt leģionāriem tiesības godināt viņu mūžībā aizgājušo biedrus. Šie vīri bija spiesti cīnīties pret neapraķstāmu ļaunumu; un ir nepiedodams grēks, ka daži no tiem, par kuŗiem viņi reiz cīnījās, ir gatavi iedurt viņiem dunci mugurā par pārdesmit sudraba grašiem, lai gūtu politisku labvēlību no saviem saimniekiem Briselē. Amerikā saka tā: vienīgā noziedzīgā šķira ir mūsu politiķi. Bēdīgi, bet šķiet, ka tā varētu teikt par daudziem arī jūsu zemē. Par laimi man nav gadījies satikt nevienu jaunu cilvēku, kas kaunētos vai justos neērti par to, ka viņa vectēvs ir bijis leģionārs, – drīzāk tas tiek uzlūkots par goda zīmi un ģimenes lepnumu. Mums visiem ir jāpasaka PALDIES DIEVAM par to, ka jūsu zemes jaunieši atzīst visu laiku visdziļāko paaudzi latviešu tautas vēsturē.

Amerikā mēs bieži lasām laikrakstos par augsto korupcijas līmeni daudzās zemēs, kuŗas agrāk piederēja pie Padomju savienības. Bēdīgi, ka arī Latvija nereti tiek pieminēta. Saprotams, nav iespējams tik ātri atbrīvoties no tā iespaida, ko atstājusi tā ļaunā sistēma, kas verdzināja jūsu zemi piecdesmit gadus, – tam būs vajadzīgi daudzi gadi. Kad dzirdu par to runājam, mana atbilde ir – pašreiz Latvijā aug spēcīga jaunu nacionālistu paaudze. Kad viņi nonāks pie varas, – un tā tam, protams, jānotiek – jūsu tautai būs gaiša un lieliska nākotne. Un tikai tad vecā korupcija tiks pilnībā likvidēta. Viktors Igo ir teicis: „Daudz spēcīgāka par visvarenāko armiju ir ideja, kuŗas laiks vēl nāks.” Es patiešām domāju, ka tam mēs esam aculiecinieki, vērojot visjaunāko Latvijas paaudzi. Šodienas jaunieši ir drosmīgo leģionāru likumīgie mantinieki.

Noslēgumā es vēlos pateikt īsi: „Kaut kas brīnumains ir šī Latvija!”

RAIMONDS DREIKS: Mani patiešām ļoti iespaido tas, cik patriotiski ir latviešu jaunieši. Es bieži runāju ar studentiem un citiem jauniem cilvēkiem, kuŗi man stāsta, cik ļoti viņi mīl savu tautu un savu zemi. Ir ļoti iespaidīgi, kā šie jaunie cilvēki izrāda godu Latvijas leģiona vīriem, kuŗi ziedoja visu savu dzīvi par tēvzemes brīvību un kuŗu varonību tagad atsakās atzīt daudzi Latvijas bezmugurkaula vadītāji.

LATVIEŠI KANADĀ

Toronto pensionāri neklātienē iepazīstas ar Latvijas 50 gadu Okupācijas mūzeju

Toronto pensionāru saiets 29. novembrī bija veltīts Latvijas 50 gadu Okupācijas mūzejam. Centra telpās pie ieejas un galvenajā gaitenī bija plaša informācija angļu un franču valodā par Latvijas okupācijas gadiem, deportācijām, latviešu dzīvi pārvietoto personu jeb *dipišu* nometnēs. Informāciju papildināja fotografijas.

Lektore Dagnija Staško nevarēja ierasties, viņu aizstāja Že-

nija Vītola. Pērnvasar viņa strādāja mūzejā un sīki pastāstīja par tā iekārtojumu četrās daļās: pirmās daļas temats ir padomju okupācija 1940. un 41. gadā, otrās – vācu okupācija no 1941. līdz 1944./45. gadam, trešās – otrreizēja padomju okupācija Latvijā, ceturtais – Latvijas neatkarības atgūšana. Pēdējos gados mūzejā caurmērā bijuši 100 000 apmeklētāju gadā. Pašreizējās telpas kļuvas par mazām, tāpēc

mūzejs pārcelts uz citu vietu, līdz uzcels jauno Nākotnes namu, kuŗa atklāšana paredzēta 2015. gadā. Latvijas amatpersonas 2013. gadu pasludināja par Latvijas 50 gadu Okupācijas mūzeja gadu.

Referātu papildināja mūzeja pārcelšanās ainas un tā darbinieku portreti. Latvijas 50 gadu Okupācijas mūzejam ļoti nepieciešami ziedojumi, lai tas varētu turpināt darboties.

Sarīkojuma apmeklētāji noskatījās divas īsfilmas: „Tikai rozes” un „Zaļa stikla lauskas sapnis”.

Rakstniece Vera Leinvebere saietā pastāstīja par savu 2011. gadā izdoto grāmatu *No Time To Cry*, kuŗā attēlots okupācijas un trimdas laiks no maza bērna viedokļa. Viņa vairākkārt atvainojās par savu šķietami kļūdaino latviešu valodu, paskaidrojot, ka bērībā to pratusi labāk, vēlāk aizmirsusi un atkal atgu-

vusi pašmācības ceļā. Atvainošanās bija nevietā, jo viņa runāja nevainojamā latviešu valodā. Grāmatu varēja arī iegādāties, bet pircēju bija vairāk nekā līdzatvesto eksemplāru.

Ženija Vītola beigās pieminēja, ka Toronto bijusi visaktīvākā latviešu sabiedrība ārzemēs un aicināja ziedot materiālus, kas liecinātu, kā latviešu sabiedrība ietekmējusi Kanadas politiku.

da

Window on Eurasia: Deepening Economic Crisis in Regions Forcing Moscow to Bail Out Regional Governments

Pols Goubls
(Paul Goble)

Staunton, November 23 – Moscow now faces Greek and Spanish-style economic and political crises in many regions within its borders because an increasing number of them are suffering from declining economic activity and falling tax revenues, a trend that is forcing the central government to spend ever more to bail them out.

These differences in regional activity and tax collections as well as Moscow's transfer payment could easily spark political problems, just as they have done within the European Union, with recipient regions seeking ever

more funds to prevent social disasters and donor ones asking why they should have to pay for those seeking such money.

Analysts at Finmarket, the NR2.ru agency reported this week, say that Russia's relatively good economic performance overall obscures the growing signs of an obvious crisis in many regions and entire federal districts, "crises that resemble those like in Greece and Spain. These crisis regions are located "not only in the south but also in 'Northern' oil and gas regions and even some not far from Moscow. In them, falling industrial production and declining corporate profits have created a situation in which regional and local budgets are experiencing problems with the collection of taxes.

In 34 regions, Finmarket said, industrial production during September 2012 was lower than it had been in the same month a year ago. In a few places, such as Smolensk and Daghestan, production was down more than 14 percent, a pattern not suggested by figures for the country as a whole.

If the statistics for production in Chechnya, Ingushetia, Daghestan, Tuva and Kalmykia are no surprise, the presence in the first ten by decline of production of such powerful resource processing territories as Sakhalin, Yamalo-Nenets and Khanty-Mansiisk cannot fail to be striking.

In 36 federal subjects, corporate profits during the first three quarters of 2012 are smaller than they were a year earlier. That is

hurting not only the companies involved but also the regional governments, because, since they heavily rely on taxing such profits, they are seeing their revenues fall, leading them to ask for more help from Moscow or forcing them into deficit.

For the country as a whole, taxes on profits fell during the first three quarters of this year 2.3 percent compared to the year before. But in 29 regions they fell far more: In Chechnya 46 percent, in Chukotka 44 percent, and in Lipetsk 35 percent.

These declines have led to deficit spending in the regions and an upsurge in federal subsidies. During the first eight months of this year, Moscow transferred to the regions 27.5 percent more than it had a year earlier – some 320 billion rubles (10 billion US

dollars), increasing the dependency of some regions on Moscow and angering tax payers elsewhere.

In short, the financial analysts concluded, there are almost all the signs of a full-blown financial-economic crisis in eleven regions of Russia with a decline in production, a fall-off of the financial results of companies located there, and budgetary problems arising from those two other trends.

Particularly worrisome is the fact that these subjects include not just the non-Russian republics of the North Caucasus and the Far East, but areas along the Chinese border and Vologda, Kemerovo and Murmansk oblasts, where economic activity had been recovering at the 2008 crisis.

Tautieši svin Latvijas Valstssvētkus Ņujorkā

Latvijas valsts dibināšanas atceri veltīto svinīgo aktu un koncertu Jonkeru baznīcā Ņujorkā 17. novembrī rikoja Ņujorkas latviešu organizāciju apvienība (ŅLOP). Pirms svētkiem tika apspriests vecāku ierosinājums – programmu gatavojot, vairāk padomāt par skolēniem, runām vajadzētu būt isākām un mūzikai tādai, ko saprot bērni. Daži vecākās paaudzes pārstāvji iebilduši, jo Latvijas valsts dibināšanas dienu ierasts svinēt, rīkojot svinīgo aktu un klasiskās mūzikas koncertu, kurā piedalās izcili mākslinieki. ŅLOP beidzot izšķīrās par „zelta vidusceļu”, par svētku runātāju uzaicinot Čikāgas Piecišu dalībnieku Armandu Birkenu un lūdzot viņu koncertā dziedāt ansambļa dziesmas, ko iemīlojuši arī bērni.

Svinīgā akta sākumā Ņujorkas latviešu skauti un gaidas Dāvida Grendzes vadībā ienesa karogus un stāvēja godasardzē. Mācītājs Laris Saliņš garīgajā ievadā runāja par lūgšanas spēku, pieminot 26. psalmu. ASV himnu dziedāja Armands Birkens, klavieres spēlēja Dace Aperāne, un daļa sarīkojuma apmeklētāju pievienojās solistam.

ŅLOP priekšsēde Baiba Pinne atklāšanas uzrunā citēja rindas no Elzas Ķezberes dzejoļa „Latvija, šī tava diena”. Nodziedājuši Latvijas himnu, visi jutās pacilāti un ar interesi vēroja skolēnu priekšnesumus. Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes skola piedalās globālajā konkursā „Latvija, es esmu tavs bērns”, kurā bērniem jāizdomā, ko viņi vēlētos dāvināt Latvijai tās dibināšanas dienā. Paši mazākie saglezvoja brīnumainus mākslas darbus, vecākie pauda savas vēlmes: kāds grib pirt „transportkuģi, lai veicinātu eksportu”, cita „sūtīt garšvielu komplektu, lai viss tur negaršo pēc dillēm”. Skolēnu uzvedumā ar Jāņa Jaunsudrabiņa tekstu darbojās gan runas koris un solisti,

gan eņģeļi ar zvaniņiem, gan karavīri ar božēm. Bruklīnas un Ņudžersijas latviešu skolas audzēkņu apvienotais koris sparīgi dziedāja „Nu ardievu, Vidzemīte”.

ALAs priekšsēde Anita Batara-ga paziņoja, ka vairāki Ņujorkas

jaunieši Izglītības nozares rīkojotajās sacensībās ASV mērogā ieguvuši pirmās vietas un saņēma ALAs Atzinības rakstus, tostarp Kārlis Kancāns un Aija Zāmura.

Armands Birkens svētku runā iztirzāja mūsu tautas slavējamās,

kā arī ne tik slavējamās rakstura īpašības, neskopojoties ar Čikāgas Piecišiem raksturīgajiem labdabīgajiem jociņiem.

ALAs priekšsēde Anita Batara-ga pavēstīja par ALAs Atzinības raksta piešķiršanu draudzes dar-

biniekiem Mārai Ziediņai un Gunāram Ziediņam, vanadžu priekšniecei Marijai Žilvinskai Maher un sabiedriskajai darbiniecei Aijai Pelšei. ALAs sporta nozares vadītājs Jānis Ģiga pasniedza Jurim Bļodniekam DV ceļojošo kausu volejbolā, pateikdamies par daudzpusīgo palīdzību. Sarīkojuma apmeklētāji bija sajūsmināti par tik kuplu balvu birumu un visus apbalvotos godināja, pasniedzot puķes un ilgi aplaudējot. Akta beigās noklausījāties Latvijas Valsts prezidenta Andra Bērziņa apsveikumu videoierakstā. Aktu vadīja jaunā sabiedriskā darbiniece Madelena Miniata.

Koncertā Armands Birkens, spēlējot ģitaru, dziedāja desmit, galvenokārt patriotiska rakstura dziesmas no Čikāgas Piecišu repertuāra.

Ņujorkā svētku laikā ir pietiekami daudz latviešu, lai varētu atļauties aicināt mākslinieku no tālienes. Šogad svētku sajūtu veicināja Latvijas radio koŗa viesošanās Ņujorkā. Korim pilsētas centrā bija divi koncerti. Dažs vecākās paaudzes pārstāvis, atceroties 18. novembri pirmskaŗa Rīgā, mājās aizgājis, ielika logā aizdegtu svecīti, jo arī tāda bijusi tradīcija, ko bērni varētu turpināt.

D.V.

No Armanda Birkena runas

„(..) Mēs dzīvojam vēsturiskā laikā – laikā, kas Latvijai nākotnei ir kritisks. Kurā virzienā mēs kā valsts un tauta iesim?

Trimdā notiek paaudžu maiņa. Tie, kuri dzimuši šeit, pārņem sabiedriskos amatus un organizāciju vadību. Pievienojas latvieši no Latvijas. Padomju okupācijas gados trimdas tautieši turējās kopā, galvenokārt, lai atbalstītu tautiešus Latvijā un gādātu, lai latviešu valoda un kultūra netiktu aizmirsta.

(Turpināts 8. lpp.)

PBLA Kultūras fonda priekšniece Vija Bērziņa, PBLA Balvu laureātes Baiba Bičole un Eleonora Šturma, Guna Mundheima un Dace Aperāne

Ņudžersijas latviešu skolas audzēkņu priekšnesums

Tautieši svin Latvijas Valstssvētkus Ņujorkā

(Turpināts no 7. lpp.)

Tagad, kad Latvija ir brīva, mums šeit, trimdā, ir vajadzīga viņu palīdzība, jo zināmu iemeslu dēļ latvieši trimdā iet mazumā. Vajadzība pēc palīdzības savā veidā ir izmainījusies otrā virzienā.

Pirms dažiem gadiem es uzrakstīju aprīļa joku avīzei *Laiks*. Joks bija par to, ka ALA sāk jaunu programmu: *No Latvian Left Behind*. Mūsu mazajai tautai visi esam vajadzīgi, katrs latvietis ir svarīgs. Runāju par dažām „gudribām”, kuŗas esmu savā mūžā iemācījies, un kuŗas pielietoju ikdienā.

Viens Vecās derības profesors reiz mācīja, ka senie ebrēji, jebko apspriežot, ir lietojuši šādu mēru un pieeju: vai tas piedod dzīvību vai atņem? Vai tas veicina un dod dzīvību, vai traucē, atņem un iznīcina? Es to stingri ievēroju ne vien personiskajā dzīvē, bet arī sabiedriskajā, kad novērtēju cilvēkus, organizācijas un to darbību (...)

Te ir runa par kritizēšanu. Jau teicu, ka mums ir viens „izcils” talants – tas ir talants kritizēt. Dari ko un kā gribi, kāds to kritizēs. Vienmēr kādam nebūs labi. Pirms mēs sākam kritizēt, aicinu padomāt, ko mēs paši darām. Sabiedriskie darbinieki ziedo savu laiku, talantus un darbu, lai būtu sarīkojumi un cita vieda darbība kultūrā, izglītībā un visās citās jomās. Pirms mēs steidzamies viņus kritizēt, un diemžēl tas pārāk bieži notiek ar asu, brutālu un nežēlīgu pieeju, jājautā, vai labāk būtu bijis, ja tā sarīkojuma, notikuma vai izdevuma vispār nebūtu? (...)

Mēs kritizējam gandrīz visu: Dziesmu svētkus, koncertus, politiku, mākslu, literāturu, mūziku, sabiedriskos darbiniekus, organizācijas, utt. Pieminēšu arī avīzi *Laiks*, kuŗu nemitīgi un neatlai-

dīgi kritizē. Manā novērtējumā – labi, ka šī avīze vēl pastāv! Vai mēs būtu ko ieguvuši, ja tās nebūtu? Ka mūsu pastkastītes ik nedēļu būtu tukšākas, bez šīs avīzes? Palīdzēsim šai avīzei iznākt, nevis palīdzēsim tai izputēt! Es uzskatu, ka katra Amerikas latvieša pienākums būtu avīzi *Laiks* abonēt. Tā savā veidā ir mūsu, Amerikas latviešu, ilggadīgais simbols. Vienmēr atcerēsimies, ka *Laiks* ir pati labākā avīze latviešu valodā, ko izdod Amerikā! Lai tā iznāk ilgi un mūs informē un priecē!

Runājot par dziesmu svētkiem, – vai mēs gribētu pieļaut, ka to vairs nav? Šobrīd neviena ASV pilsēta nav uzņēmusies rīkot mūsu nākamās dziesmu svētkus. Pirmie Vispārējie latviešu dziesmu svētki ASV bija Čikāgā, 1953. gadā. Otrie bija te, Ņujorkā. Pēc 49 gadiem, 2009. gadā, Čikāga saņēma un vēlreiz rīkoja svētkus. Tad atkal Indianapole un pēc viņiem – Milvoki, arī vēlreiz! Un Ņujorka? Vai tad Ņujorka ļaus „provincēm” sevi aizēnot? Nākamie dziesmu svētki Ņujorkā! Izcila pilsēta ar daudziem izciliem sabiedriskiem darbiniekiem un organizācijām! Lūdzu, rīkojiet nākamās svētkus!

Vēl viena dzīves mācība: nav svarīgi, vai latvieši ir no Amerikas, Latvijas vai kādas citas vietas. Svarīgi ir tikai, vai viņi ir labi vai slikti latvieši. (...)

Lai Latvija pastāvētu kā neatkarīga, brīva valsts, lai tā zeltu un attīstītos, ir svarīgi, vai Latvijai būs: pietiekami daudz patriotu, gudri tautieši, bagāti, devīgi tautieši, patriotiski politiķi, latviešu valodas sargātāji, runātāji, pietiekami daudz jauniešu, kuŗi paliks latviešu sabiedrībā.

APVIENOTIES! Vienalga, no kuŗienes mēs esam nākuši, mums jāturas kopā! Kas notiks, ja trimdas latvieši nespēs sastrādāt ar

tiem, kuŗi iebraukuši tagad? Vai neder padomāt par gala mērķi, par to, kā mēs visi dzīvosim? Vai sadarbība un apvienošanās nav nepieciešama gan savstarpēji personiskā līmenī, gan arī starp organizācijām, grupām, pilsētām un valstīm?

Laikā, kad Latvija bija okupēta, latvieši ASV bija ļoti aktīvi politikā, iesaistīja Amerikas politiķus cīnīties par Latvijas neatkarību. Notika protesta gājieni, konferences un vizītes pie ASV politiķiem. Vai tas viss nav nepieciešams vēl aizvien? Protams, Latvijai tagad ir cits statuss pasaulē politiskā ziņā, bet – vai Latvijai trūkst ie- naidnieku vai draudu? Vai mums ASV Baltajā namā un Kongresā nav vajadzīgs katrs draugs un atbalstītājs? Liela atzinība pienākas ALA un Latvijas vēstniecībai ASV, bet darāmā pietiek vēl citām organizācijām un atsevišķām personām. Vai mēs katrs darām visu iespējamo?

Mēs katrs esam vajadzīgs, nepieciešams! Latvijai ir vajadzīgi gudri, modri, vienoti darbu darītāji. Nepagursim, neuzdosim! Nebūsim vienaldzīgi!

Un būsim atraktīvāki! Mēs esam atraktīvi, bet būsim vēl atraktīvāki, lai bērni un jaunieši, kuŗi te ir kopā ar mums, nekad nedomā par aiziešanu no latviešu sabiedrības! Lai viņiem prātā neienāktu nebūt daļai no tik skaistas un bagātīgas tautas un tēvzemes! Aicinu ikvienu censties, gādāt, lai no mūsu sabiedrības cilvēki neizvairās un nebēg! Mēs to nevaram atļauties, un visi tie, kuŗi gadu simtiem cīnījušies, lai Latvija un viss latviskais būtu, nav to pelnījuši.

Paldies visiem, kuŗi pielikusi roku, gatavojot šo sarīkojumu un saviesīgās tikšanās, paldies par uzkodām pēc akta. Paldies visiem jums, ka atnācāt, ka piedalieties!

Pateiksimies tiem, kuŗi strādā

Armands Birkens kopā ar Amerikas latviešu apvienības priekšnieci Anitu Bataragu

mūsu tautas un kultūras labā – mēs novērtējam viņu pašreizējās pūles. Vienmēr atcerēsimies pateikt paldies! Vārds „paldies” ir spēcīgs!

Pateicos par aicinājumu būt kopā ar jums šajā, mums svētajā dienā! Un novēlu, lai tas, kas mūs vieno, vienmēr būtu spēcīgāks par to, kas mūs šķēļ.

Bostonā

Ir pacilājoši svinēt Latvijas Valstssvētkus istajā dienā. Tie Bostonā sākās ar Bostonas draudžu kopēju dievkalpojumu ar mācītājiem Jogitu Mazuru un Jāni Keggi. Ērģelniece bija Sintija Stūre. Svētos rakstus lasīja Katrīna Veidiņa. Sirdi

Svētku akta sākumā karogus ienesa Daugavas (8.) skautu un Sauleskalna (7.) gaidu vienību sardze. Uzrunu teica 18. novembra rīcības komitejas priekšnieks Aivars Oga. Viņa runas tema bija „Piemini Latviju”. ASV un Latvijas himnas pava-

pieteicēja Ariāna Ūle nolasīja gubernatora apsveikumu. No ALA apbalvojumu saņēma Jūlijs Vilde, Bostonas Latviešu skolas audzēkne Anna Aldiņa. Latviskā Mantojuma Oskara balva bija piešķirta Jūlijai Braueri. Bostonas DV apvienības

rēm bija *Steve Sussman*. Labi sakārtotā programmā māksliniece atskaņoja Šumaņa, Elgāra, Čaikovska, Paganini, Godāra liriska rakstura kompozīcijas. Piedēvās spēlēja Emīla Dārziņa „Melancholisko valsi”. Vijolniece sasniegusi tādu meistarību, ka nebija jācenšas ne sevi parādīt, ne pierādīt. Koncerts bija patīkama veldze, ko klausītāji prata novērtēt.

Zāles priekšelpā pie sienas Bostonas Latviešu skolas otrās klases skolēnu izgatavota Latvijas karte, kur apmeklētāji varēja iespraust spraudītes tajās vietās, no kuŗienes cēlušās viņu ģimenes.

Vakara beigās 18. novembra svinētāji tika cienāti ar jubilejas kliņģeriem un spirdzinošiem dzērieniem. Bija tikami redzēt daļā dzimuma pārstāves, kas bija ģērbusās tautastērpos. Bija divas dāmas, kuŗas bijušas klāt visos 18. novembra aktos Bostonā, bet nevēlējas, ka minū viņu vārdus. Varbūt skaistākais, ko varēja vērot, ka mēs, bostonieši, vēl neesam cits citam galīgi apnikuši.

Ivars Galiņš

No Latvijas Goda konsula Jāņa Boļa runas

Mēs te, Amerikā, mēdzam mūsu mazo Latviju pa laikam kritizēt: visur dzird krievu valodu, milzīga birokrācija, korumpēti politiķi, tiesnešu spriedumi nopērkami, ēnu ekonomika, „aplokšņu algas”... Kritizējam publiski avīžu rakstos un privātās sarunās. Šodien no tādās kritikas izvairīšos. Bet uzsvēršu, ka Latvijas valsts veidošana (*nation building*) ir bijis lēns, es uzsveru, ļoti lēns process, kas vēl arvien turpinās. Demokratijas ieviešana jau nekad nebeidzas, pa laikam tā ir jāspodrina, palaikam jāpārkarā. Un mans secinājums – padarīts ir daudz (...)

Latvija ir izlauzusies no komunistu režīma. Ieviesta demokrācija. Latvija pametusi centrāli plānotu ekonomiku, pārgājusi uz brīvā tirgus ekonomiku. Veiktas naudas, zemes, pensiju, bruņoto spēku, teritoriālās reformas. Latvija pievienojusies NATO, uzņemta Eiropas Savienībā.

(Turpināts 9. lpp.)

Bostonas Latviešu skolas audzēkņi svētku dievkalpojumā

sildošs brīdis bija, kad baznīcā ar saviem skolotājiem iesoļoja Bostonas Latviešu skola. Viņi aizpildīja visas priekšējo solurindas. Pēc sākuma liturģijas un mācītājas uzrunas, katrs bērns pie kanceles varēja aizdedzināt svečiti par godu Latvijai.

dija Pēteris Aldiņš. Svētku runas teicējs bija Latvijas goda konsuls Jānis Bolis. No igauņu kopienas apsveica Dr. *Anne-Reet Anunziata*.

Tika izrādīta Latvijas prezidenta Andra Bērziņa uzruna video ierakstā. Programmas

apbalvojumus saņēma Marcis Voldiņš, Ivars Buks un Juris Raudseps. Pēc kopīgi dziedātas „Tev mūžam dzīvot, Latvija” Pētera Aldiņa pavadījumā tika iznesti karogi.

Svētku koncertā spēlēja vijolniece Aija Siliņa. Pie klavie-

(Turpināts no 8. lpp.)

Kāpēc piederība Eiropas savienībai ir tik nozīmīga? Tāpēc, ka Krievija šodien nekaŗo ar tankiem. Tā kaŗo ar rubļiem, dolariem, eiro un latiem. Putina Krievija tagad sev ekonomiski pievieno bijušās Padomju savienības zemes, veidojot kopīgu tirdzniecības zonu. Tā ir moderna pieeja jaunai savienībai.

Latviju tas neapdraud tikai tāpēc, ka tā ir integrējusies Rietumeiropas struktūrās. Saītes ar Rietumiem tiks vēl vairāk stiprinātas, iekļaujoties Eirozonā 2014. gadā.

Latvija vareni pārcietusi 2008. gada ekonomisko krīzi. Par to atzinīgi izteikusies ASV prese un Starptautiskais valūtas fonds. Latvijas Banka optimistiski prognozē, ka Latvijas ekonomikas izaugsme līdz 2020. gadam varētu sasniegt 4-5% gadā. Salīdzinājumam – ASV prezidents Obama šogad būtu apmierināts ar pusi no tā. Ar valdības atbalstu labi attīstās arī tūrisms. Un tomēr – Latvijas valsts veidošana vēl nav pabeigta. Tā turpinās. Risināmo problēmu vēl ir daudz, minēšu divas, manuprāt, īpaši nopietnas. Daudzi joprojām aizbrauc no Latvijas, un tas ir bezdarba dēļ, jā, arī, turīgumu meklējot.

No kreisās: Ariāna Ūle, Igaunijas goda konsule Dr. Anne-Reet Anunziata, Rīcības komitejas priekšnieks Aivars Oga, Latviskā mantojuma fonda priekšiece Ināra Suuberga, svētku runas teicējs, Latvijas goda konsuls Jānis Bolis un viesis – Bostonas simfoniskā orķestra palīgdziedātājs Andris Poga.

Ministru prezidents V. Dombrovskis un ekonomikas ministrs D. Pavļuts savās nesenās uzrunās prognozē, ka, ekonomikai uzlabojoties, emigrācija sāks mazināties, vēl vairāk – sāksies reemigrācija. Cilvēki brauks atpakaļ. Ir radīts plašs tautiešu atgriešanas plāns. Ekonomikas ministrs D. Pavļuts cer, ka līdz 2030. gadam Latvijā varētu atgriezties puse emigrējušo tautiešu – 120 000.

Vai arī mēs varam palīdzēt? Pavisam vienkārši! Šodien pat braucam mājās, pakojam kafijas un atgriezīties Latvijā!

Otrā nopietnā problēma ir Latvijas bēdīgā demogrāfija. Dabiskais pieaugums ir negatīvs, mirst vairāk nekā dzimst. Bet arī tas var mainīties.

Šodien jaunās ģimenes Latvijā saņem vismazāko materiālo atbalstu Baltijas valstīs, kas ir tikai puse no Eiropas Savienības val-

stu vidēja līmeņa. Koalīcijas partijas ir parakstījušas vienošanās protokolu un, ja tas īstenosies, tad, kā prognozē demogrāfs Ilmārs Mežs, sākot ar 2014. gadu bērnu skaits pieaugs par 10% vai pat 15%!

Kā Latvijas jaunzūbve turpmāk veiksies, būs atkarīgs no tās vadītājiem. Un šai ziņā es esmu 100% optimists. Kāpēc?

Lai gan neiztik bez politiskiem strīdiem un ministru demisijām, jau tagad valsts vadība un tās ietekme uz sabiedrību sāk nonākt jaunās paaudzes rokās, tādu cilvēku, kā Ministru prezidents Valdis Dombrovskis (41), Daniels Pavļuts (38), Inguss Kalniņš (31). Tāpat ar prieku un gandarījumu skatos, kā mani kādreizējie studenti sāk ieņemt svarīgus posteņus biznesā un valdībā. Visi šie cilvēki ir gudri, labi izglītoti, patrioti. Tie nāk no citas paaudzes, kas veidojusi savu dzīves uzskatu pēc barikāžu laika. Viņi strādās tautas interesēs. Viņi nezags. Viņu lēmumus un spriedumus nevarēs nopirkt (...)

Ko tad šodien, svinot Latvijas Valsts svētkus, teiksim par mūsu mazo, izturīgo Latviju? Ko teiksim par latviešiem?

Ar lielu prieku un lepnumu varam pievienoties Čikāgas Pieciņu dziesmai: „Par mani, draudziņ, nebēdā –/ Man' cēla varoņcilts./ Man pamatā ir laukakmens/ Un tēvu zemes smilts.

Indianapolē

17. novembrī Indianapolē latviešu sabiedrība svētku svinībās pulcējās Latviešu sabiedriskajā centrā.

Sarīkojumu ievadīja centra priekšnieks Andris Bērziņš: „Viena no skaistākajām zemītēm Eiropā ir Latvija, un paaudzes, kas nāks pēc mums, būs no mums mantojušas mīlestību un cieņu Latvijai.” Sekoja Ilzes Kalnāres dzejolis „Runā akmens, runā kalns, runā vārpas druva...” Prāvests Gunārs Lazdiņš vadīja svētbrīdi, izlūgdamies svētību dzimtenei un visai

NATO dalībvalstīm, ar ASV, kaimiņiem igauņiem un lietuviešiem; par Amerikas valsts sekretāres Hilarijas Klintones vizīti, par dubultpavalstniecību. Stāstīja arī par ciešāku politisko un ekonomisko sadarbību starp Latviju un ASV, par jaunā Latvijas vēstnieka ASV Andra Razāna ieceri viesoties latviešu centros Amerikā. Pateicās ārpus Latvijas dzīvojošiem tautiešiem par latvietības uzturēšanu ģimenēs, skolās, draudzēs. Runātāja beidza uzrunu ar Latvijas himnas vārdiem „Dievs, svētī Latviju!”

Ņudzersijā

Svētku runas teicēja Katrīna Kaktiņa

publikas pastāvīgās pārstāvības ANO Ņujorkā otrā sekretāre Katrīna Kaktiņa. Viņa dzimusi 1981. gadā, beigusi LVU juridisko fakultāti un ieguvusi maģistra gradu tiesību zinātnēs starptautisko attiecību specialitātē. Ar Fulbraita stipendiju mācījusies Džordžtaunas universitātes Juridiskajā fakultātē, ko ar izcilību absolvējusi 2008. gadā.

līmenī dziedāja vairākas latviešu tautasdziesmas. Zālē bija iestāties tāds klusums, ka likās – visi aizmūrējuši elpu, lai tik nepalaistu gaŗām kādu noti vai vārdu. Dzidri, kā sudraba zvaniņš skanēja solistes Gunas Panteles balss. Guna spēlēja arī vijoli un kopā ar dzīvesbiedru, pianistu Andreju Punteli atskaņoja vairākas tautasdziesmu variācijas.

Dzied Filadelfijas latviešu koncertkoris

Priedaines viesību zālē 18. novembrī pildīja priecīgi latvieši. Svinīgo ceremoniju, apsveicot apmeklētājus svētkos, atklāja Ņudzersijas latviešu biedrības priekšsēdis Jānis Students. Zālē tika ienesti Latvijas un ASV karogi un nodziedāta Latvijas himna. Mācītāja Ieva Pušmucāne-Kineiko svētbrīdi aicināja pateikties Dievam par šo dienu, ko visi kopā svinam. „Apzinoties savu brīvību, lūgšim par tiem, kam tās vēl nav,” aicināja mācītāja.

Svētku runu teica Latvijas Re-

Jaunā diplomāte savā runā uzsvēra, ka mēs varam būt laimīgi un lepnī, jo mums ir sava, neatkarīga, miermīlīga valsts, un varam lepoties ar visiem cilvēkiem, arī ārpus Latvijas dzīvojošiem, kuŗi cīnījās par neatkarības atjaunošanu. „Mums jāturpina stāvēt Latvijas neatkarības sardzē, jo brīvība nekad netiek dota par velti un tāpat vien nevar pastāvēt,” teica viesiņa.

Svētku viesi, Filadelfijas latviešu koncertkoris, diriģentes Guntas Plostnieces vadībā emocionāli un labā mākslinieciskā

Basbaritons Andrejs Martens dziedāja Jēkaba Graubiņa „Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme”, “Mana dzimtene” (L. Garūta, T. Spāde,) un „Sapņu zeme” (B. Skulte, K. Zāle). Koncerta beigās skanēja Bruno Skultes „Dainu zeme” un Raimonda Paula „Manai dzimtenei”.

Katrīnas Kaktiņas iedvesmas pilnā runa un filadelfiešu skaistā dziedāšana ikvienā rosināja mīlestību uz Latviju, kur pat „katrs akmens ceļa malā šķiet kā miļa, laipna sirds”.

Laima Dzene

Vineta Mekone un sarīkojuma programmas dalībnieki

latviešu tautai. Sekoja Latvijas himna.

Svētku runu teica padomniece Latvijas vēstniecībā ASV Vineta Mekone. Pirmos viņa uzrunāja Indianapolē latviešu skolas audzēkņus ar Pēteru Brūvera dzejoli: „Kur koki aug visstaltākie, kur mākoņi visbaltākie, kur putni dzied visskaļāk, kur zāle zeļ viszaļāk? – Dzimtenē.” Interesanta bija runātājas piezīme, ka Latvija nekad nebūs gatava. Tai pastāvīgi jāaug, jāattīstās ekonomiski un politiski, bet visvairāk Latvijai vienmēr vajadzēs patriotiskas, gudras, strādīgas tautas. Tālāk dzirdējām par ekonomiskās krīzes pārvarēšanu, attiecībām ar pārējām

Skolas pārzine Iveta Asonē pasniedza Goda rakstus par ALAs pārbaudījumiem, tos saņēma Liene Millere un Krista Roze. Sekoja koncertprogramma. Dziedāja Indianas latviešu biedrības koris Aijas Brugmanes vadībā. Klavierpavadījumu spēlēja Kārlis Rūsa. Guna un David Rogers deĶoja valsi, skatot pazīstamajai dziesmai „Kurzemē”. TautasdeĶu ansamblis „Jautrais pāris” deĶoja Ivetas Asones „Skudru kāzas” un Andra Krūmkalna „Vecpuiša pankūkas”.

Paldies runātāĶai, dziedātāĶiem, deĶotāĶiem un to vadītāĶiem par skaisto, izjusto priekšnesumu!

Latvija nekad nebūs gatava...

gaa

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

ANO balso par Palestīnu

ANO Ģenerālā Asambleja 29. novembrī atbalstīja pieaicinātās valsts statusa piešķiršanu palestīniešu pašpārvaldei. No 193 ANO dalībvalstīm par palestīniešu iesniegtās rezolūcijas projektu balsoja 138, pret - deviņas valstis. Četrdesmit viena dalībvalsts, tostarp Latvija, balsojumā atturējās. Ārlietu ministra Edgara Rinkēviča ieskatā Latvijas atturēšanās balsojumā ANO par Palestīnas statusu nav vērtējama kā dubulto standartu izmantošana. Neviens nešaubās par palestīniešu tiesībām uz valsti, un pašreizējā situācija atšķiras no tiem apstākļiem, kādi savulaik bija Baltijas valstīm.

Lai gan neviens nešaubās par Palestīnas tiesībām veidot valsti, taču jautājums ir, kā to izdarīt. Rinkēvičs ticis ar vairākām Palestīnas augstākajām amatpersonām un tām skaidrojās, ka Latvija pilnīgi atbalsta divu valstu - Izraēlas un Palestīnas - līdzās-pastāvēšanas risinājumu.

Balsojums ANO nekādā ziņā neapšaubā palestīniešu tiesības uz savu valsti, - tas ir procesa, nevis principa jautājums.

Latvija atbalsta Kosovu

Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs tikās ar Kosovas Republikas ārlietu ministru Enveru Hodžaju (*Enver Hoxhaj*), kas bija pirmā Kosovas augstākās amatpersonas vizīte Latvijā pēc abu valstu diplomātisko attiecību nodibināšanas. Tikšanās laikā tika pārrunāta politiskā dialoga stiprināšana, kā arī sadarbības iespējas ekonomikā un kultūrā. Ārlietu ministri vienojās 2013. gadā organizēt Ārlietu ministriju politiskās konsultācijas.

Kosovas ārlietu ministrs E. Hodžajs aicināja Latvijas uzņēmējus veikt investīcijas Kosovā. Abu valstu sadarbība varētu notikt informācijas tehnoloģijā, būvniecībā, metallapstrādē, elektronikā. Tikšanās ietvaros abi ministri parakstīja pirmo Latvijas Republikas valdības un Kosovas Republikas valdības līgumu par sadarbību kultūrā.

Piecu Nacionālās apvienības Saeimas frakcijas deputātu šaubas

var izgāzt Latvijas pievienošanās eirozonai, ziņoja TV3 raidi-

jums *Nekā personīga*. Piecu frakcijas deputāti esot piepeši mainījuši savas domas, jo viņu ieskatā ar eiro ieviešanu jāpagaida. Saeimas vairākums iepriekš bija nolēmis nodot komisijām izskatīšanai Finanču ministrijas (FM) sagatavoto un valdības akceptēto Eiro ieviešanas likumprojektu, kas noteiks kārtību pārejai no lata uz eiro. Par to nobalsoja 51 deputāts, pret bija 36, neviens neaturējās.

Šis likums Saeimā vēl jāizskata vairākos lasījumos, bet daži NA frakcijas deputāti nu pauž šaubas par savu atbalstu eiro ieviešanai. Par to nav pārliecināti NA deputāti Imants Parādnieks, Vineta Poriņa, Kārlis Krēslis, Jānis Dombrova un Inese Laizāne. Deputāti uzsvē, ka ikvienai valstij ļoti būtiska ir sava nacionālā valūta. Tas tomēr ne tikai ir neatkarības simbols, bet arī nodrošina patstāvību. Ir vajadzīgi faktiski, tieši precīzi skaitļi un datumi, kāpēc tieši šis ir brīdis, kad jāpievienojas eiro.

Vienotības kongresā

Partijas *Vienotība* kongresā tika nolemts valdes priekšsēdes pienākumus atkārtoti uzticēt līdzšinējai vadītāji Solvitai Āboltiņai. Partijas domi arī turpmāk vadīs Sandra Kalniete. Par Āboltiņu nobalsoja 371 no 483 klātesošajiem biedriem. Partijas valdē turpmāk darbosies Ministru prezidents Valdis Dombrovskis, Saeimas deputāti Andrejs Judins, Aleksejs Loskutovs, Lolita Čigāne, Jānis Reirs un Ina Druvieta, aizsardzības ministrs Artis Pabriks, Finanču ministrijas parlamentārā sekretāre Karīna Korna, labklājības ministre Ilze Viņķele, Eiropas Parlamenta deputāti Kārlis Šadurskis un Inese Vaidere, Kandavas novada domes deputāte, Kandavas novada nodaļas vadītāja Inga Priede, Saeimas deputāts, Zemkopības ministrijas parlamentārais sekretārs Edvards Smiltēns un Rīgas domes deputāts, Rīgas nodaļas vadītājs Olafs Pulks. Valdē nav pārvēlēti partijas Saeimas frakcijas vadītājs Dzintars Zaķis, kas balsojumā nesāņēja pietiekamu partijas biedru atbalstu.

Cīņa par cukuru

Briselē notika Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu lauksaimniecības ministru sanāksme. Pirms ilgāka laika tika nolemts, ka ES cukura ražošanas kvotu sistēma ir jāatceļ ar 2015. gadu. Kad tika pieņemts lēmums, ka cukura ražošanas kvotu sistēma būs spēkā līdz 2015. gadam, atbilstoši tam pārstrukturizējās cukura ražošanas nozare. Tagad dažas dalībvalstis mēģina atkal pēkšņi mainīt spēles noteikumus.

Pēc Latvijas zemkopības ministres Laimdotas Straujumas domām, cukura ražošanas kvotu

atcelšana 2015. gadā sekmēs ES cukura ražošanas nozares konkurētspējas uzlabošanu un tas būs izdevīgi patērētājiem. Šobrīd par cukura ražošanas kvotu atcelšanu ar 2015. gadu ir 11 ES dalībvalstis un Eiropas Komisija. Latvija prasa nepagarināt cukura ražošanas kvotu sistēmu pēc 2015. gada, kad to saskaņā ar iepriekš nolemtu paredzēts atcelt, bet dažas ES dalībvalstis tagad mēģina nolemtu mainīt.

Ievēlēts Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents

Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) rudens pilnsapulcē 29. novembrī par jauno LZA prezidentu ievēlēts mākslas doktors **Ojārs Spārītis** (*attēlā*).

Uz LZA prezidenta amatu kandidēja tikai Spārītis, jo fizikas doktors Ivars Lācis savu kandidātūru atsauca. Par Spārīti balsoja 144 pilnsapulces dalībnieki, pret bija 41, divi biļeteni bija nederīgi. Kopumā tika izsniegti 192 balsošanas biļeteni, tostarp četri pa pastu, bet urnā bija 187 biļeteni, no kuŗiem derīgi bija 185.

LZA statūti paredz, ka prezidentu ievēlē uz četriem gadiem ne vairāk kā divas reizes pēc kārtas. Iepriekšējā termiņa prezidents pēc amata atstāšanas tradicionāli tiek ieteikts par viceprezidentu, līdz ar to - par Senāta un Prezidija locekli.

Rīgas skolotāja Lietuvā saņems Valodas prēmiju

Rīgas Lietuviņu vidusskolas direktorei **Aldonai Treijai** (*attēlā*) Lietuvā piešķirta 2012. gada Valodas prēmija, kas viņai tiks pasniegta 5. decembrī Lietuvas Nacionālajā filharmonijā lietuviešu dzejas patriarha Mairoņa 150. gadskārtai veltītā sarīkojumā.

Piešķirot šo apbalvojumu, Lietuvas Seima Lituānistikas tradīciju un mantojuma komisija norādīja uz laurētes veikumu, iesaistot sabiedrību lietuviešu valodas un lituānistikas kopšanā Rīgas Lietuviņu vidusskolā. Šī skola ar Aldonas Treijas pūliņiem dibināta 1991. gadā, tobrīd uzsākot darbu tikai ar deviņiem skolēniem, bet pašlaik skolā mācās vairāk nekā 300 skolēni. Vidusskolas statusu un tagadējo nosaukumu skola ieguva 2000. gadā.

Aldona Treija aktīvi piedalās

SPILGTS CITĀTS

Latvija ir pieaugusi, lai ķepurojas tālāk...

(No eksprezidentes Vairas Viķes-Freibergas intervijas žurnālā *Sestdiena*)

Intervijā Vairai Viķei-Freibergai jautāja, kā eksprezidente vērtē demografa Ilmāra Meža prognozes un vai viņai kaut kas lietas labā nebūtu jāsaka arī Latvijā, ne tikai tālās zemēs. Atbilde:

Latvijā mums ir vesela armija ļaužu, kas par to rūpējas! Simt deputātu, ministri, ierēdņi un pati tauta. Apvienotās Nācijas mūs ir ierakstījušas attīstīto valstu grupā, Latvija ir tik pieaugusi, ka nu pašai vajadzētu ķepuroties tālāk. Esmu Latvijai aktīvi nokalpojusi to maksimālo laika periodu, ko Satversme atļāva man darīt, - astoņus gadus, visilgāko posmu no visiem Latvijas prezidentiem. Ta-

gad jūtos brīva rosīties gan Latvijā, gan pasaulē, tur, kur mani aicina un kur man ir iespējas ko derīgu paveikt. (..)

Jautājums: ar savu pašreizējo pieredzi atskatoties uz prezidentūras gadiem, jūs būtu gribējusi kaut jo darīt citādi?

Ir lietas, ko tu būtu gribējusi darīt, bet konstatē, ka nevari. Pamātā es nācu ar savu pārlicību, situācijas analīzi un principiem un pēc tiem arī vadījos, bet realitātē, kā amerikāņi saka, „tavas rokas aizsniedz tikai tik tālu un ne tālāk”. Raugoties atpakaļ, tiešām nedomāju, ka kaut ko dullu būtu izdarījusi.

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc rītu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

Latvijas lietuviešu kopienas darbībā, organizē dažādus lietuviešu sarīkojumus un tikšanās. 2000. gadā par nopelniem Lietuva labā viņa apbalvota ar Lietuvas dižkunigaiša Ģedimīna ordeņa 1. pakāpes medaļu.

Zinātnieku Arni Sauku pazīst Eiropā

Ventspils augstskolas "Uzņēmējdarbības inovāciju un reģionālās attīstības centra" (VeA UTRAC) direktoram, Ventspils augstskolas mācību prorektoram, asoc. prof. Arnim Saukam (*attēlā*) pasniegta balva par RENT XXVI konferences labāko situācijas analīzes (*case study*) rakstu. Šajā nominācijā, ko iniciēja lielākā

Eiropas uzņēmējdarbības un mazā biznesa organizācija ESCB, ik gadu piedalās pētnieki vairāk nekā no 20 valstīm Eiropā un ārpus tās. Arnis Sauka rakstā apskata latviešu izveidotus uzņēmumus - *Aerodium, Blue Microphones, Mammu, MADARA cosmetics un A-Boards*.

(Turpināts 11. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 10. lpp.)

Raksts kopā ar citu pasaules uzņēmumu veiksmes stāstu situācijas analizēm tiks publicēts *Oxford University Press* izdotā grāmatā.

Ventspils augstskolas mācību prorektors, asoc. prof. Arnis Sauka, kā arī vēl divi *UIRAC* pētnieki - prof. *David Smallbone* un prof. *Markku Virtanen* - prezentēja savus jaunākos pētījumus starptautiskā konferencē *RENT XXVI - Research in Entrepreneurship and Small Business* ("Zinātniskie pētījumi uzņēmējdarbībā un Mazajā biznesā") Lionas Biznesa skolā Francijā.

Arnis Sauka konferencē stāstīja, ka *case study* jeb situāciju analīze pašlaik strauji attīstās un tiek plaši izmantota gan studiju procesā, gan uzņēmējdarbības vidē, tāpēc konkurence šajā nominācijā bijusi liela. Par savas publikācijas panākuma atslēgu profesors uzskata arī ar paša pētījumiem pamatotu pārskatu par ekonomisko situāciju Latvijā, kuŗu pievienojs uzņēmumu situācijas analīzei.

Prezentēs grāmatu „Padomju Savienības nodarītie zaudējumi Baltijā”

7. decembrī Rīgā, Latviešu biedrības namā, tika atvērta grāmata „Padomju Savienības nodarītie zaudējumi Baltijā”. Grāmatā ietverti 2011. gada 17.-18. jūnijā Rīgā notikušās Eiropas Parlamenta ETP grupas deputātes Ineses Vaideres (*Vienotība*) un Latvijas Okupācijas izpētes biedrības ar Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā un Eiropas Parlamenta informācijas biroja atbalstu organizētās starptautiskās konferences referāti.

Krievu komiķa un Gidona Krēmera kopprojekts *Sniega simfonija*

Dalles teātri 10. janvārī notiks krievu komiķa Slavas Poluņina un mūziķa Gidona Krēmera (*attēlā*) kopprojekts *Snow Show Symphony* ("Sniega simfonija") ar kameļorķestrī *Kremerata Baltica* un Slavas Poluņina trupas piedalīšanos. Koncertā varēs baudīt klasiskās un mūsdienu mūzikas krāšņumu, satiksies klasiskā mūzika un klaunāde.

„Humors kā mūzika: tas runā ar mums tieši, aizkustina mūs un mudina apjēgt mūsu īsto dvēseli, kas bieži vien ir aizsegta ar lielkulīgām, pretenciozām maskām un vārdiem,” reiz teicis Gidons Krēmers.

Eirovīzijas dziesmu konkursa nacionālajai atlasei šogad

iesniegts 122 dziesmas, kas ir pēdējo piecu gadu rekords, sacīja Eurovīzijas projekta koordinatore Maija Tālberga. Konkursa

rikotāji ar šādu rezultātu ir apmierināti un par vienu no iemesliem, kāpēc šoreiz konkursam saņemts tik daudz pieteikumu, uzskata ārvalstu autoriem doto iespēju atkal iesniegt savas dziesmas.

Pusfinālā norisināsies 8. un 9. februārī, klātesot skatītājiem, un būs skatāmi tiešraidē LTV pirmajā kanālī. Katrā pusfinālā uzstāsies 12 dalībnieki, un no katra pusfināla sešus finalistus noteiks skatītāju balsojums un žūrijas vērtējums.

Nacionālās atlases fināls notiks 16. februārī Ventspils teātra namā *Jūras vārti*. Gan finālā, gan superfinālā uzvarētāju noteiks skatītāju balsojums un žūrijas vērtējums.

Rīgā koncertēs Vanesa Meja

12. decembrī *Arēnā Rīga* koncertā ar savu jaunāko programmu uzstāsies pasaulē populārākā vijolniece Vanesa Meja (*Vanessa Mae - attēlā*). Iepriekšējo reizi mūziķe Latvijā viesojās 2010. gada ziemā.

Vanesa Meja dzimusi Singapūrā, bet muzikālo karjēru sākusī Londonā, kurp pārcēlusies agrā bērnībā. Jau trīs gadu vecumā viņa pirmoreiz piesēdās pie klavierēm, bet vijoli sāka spēlēt divus gadus vēlāk, izrādot apbrīnojamu apdāvinātību. Koncertā Rīgā būs iespējams dzirdēt gan mūziķes jaunākās kompozīcijas, gan publikas visvairāk iemīļotos skaņdarbus no agrāk izdotajiem albumiem.

Latvijas bagātākās ģimenes

ir Lembergu ģimene - Aivars, Anrijs un Līga Lembergi, kuŗu īpašumu kopvērtība gada laikā augusi par desmit miljoniem latu, sasniedzot 140 miljonu latu, secināts *Baltic Screen* pētījumā. Saraksta veidotāji norādījuši, ka Ventspils pilsētas galvas ģimenei joprojām ir divi būtiski atšķirīgi īpašumu saraksti. Viens atrodams Aivara Lemberga amatpersonas deklarācijā un publisko reģistru datus par viņu pašu un bērniem Līgu un Anriju, - tajā redzams, ka ģimenes īpašumu kopvērtība nepārsniedz 10-12 miljonus latu. Pašam ģimenes galvam oficiāli

pieder seši nekustamie īpašumi Rīgā un Ventspils novadā, uz dēļa vārda reģistrētas kapitāldaļas SIA *Baltmar VT*, AS *VB Holdings* un SIA *LSF Holdings*, kā arī 48 nekustamie īpašumi Rīgā, Ventspīlī, Ventspils un Krimuldas novadā, bet uz meitas vārda ir 25 nekustamie īpašumi Rīgā, Ventspīlī, Ventspils un Kuldīgas novadā. Taču ir otrs saraksts - īpašumi, kuŗus par Aivara Lemberga slēpto mantu uzskata Latvijas prokurātūra vai Anglijas tiesa, un tā vēl joprojām ir vismaz 140 miljonu latu vērtā. Abiem sarakstiem gan ir arī kas kopīgs - pēc būtības nav iespējams pilnīgi precīzi pateikt, kas tad ir kuŗa ģimenes locekļa personiskais īpašums.

Otra bagātākā ģimene ir kādreizējā *Dobeles dzirnavnieka* īpašnieka Vitauta Paškauska ģimene - 60 miljoni latu. Trešā bagātākā ģimene ar īpašumu kopvērtību 45 miljoni latu ir Šķēles ģimene - Andris, Kristiāna Libane-Šķēle, Madara Dobrāja un Anete Šķēle-Pētersone.

Latvijas 10 bagātāko cilvēku īpašumu kopvērtība gada laikā augusi par 50 miljoniem latu - pērn 10 bagātāko cilvēku īpašumu vērtība bija 571 miljons latu, šogad tā augusi līdz 621 miljonam latu.

Ušakovs zvejo... latviešu vēlēšanu balsis

Apskatnieks Otto Ozols portālā *Delfi* raksta par Nila Ušakova taktisko *gājieni*, gatavojoties pašvaldību vēlēšanām.

Iepriekšējās pašvaldību vēlēšanās 2009. gadā Nila Ušakova ievēšanu par Rīgas pilsētas galvu noteica svārstīgie vēlētaļi, kuŗi pēdējā brīdī izšķīrās, par kuŗu kandidātu atdot savu balsi. Politologu ieskatā 2013. gadā situācija varētu būt līdzīga. Ušakovs tālredzīgi sācis *zvejojot* potenciālo atbalstītāju balsis, lai nodrošinātu savu uzvaru. Viņš dara visu, lai apliecinātu sevi par mūsdienīgu, moderni domājošu politiķi, kuŗam rūp... arī Latvijas kultūra un vēsture.

Saskaņas centra propagandas izdevuma *Tava Rīga* oktobra numurā krievu un latviešu valodā sadaļā „Atskaite” lasāms:

„Lai mūžīgā uguns nenodziest. Brāļu kapu remontam Rīgas dome piešķirs 230 000 latu fināncējumu.” *SC* izdevumā atzīts, ka padomju okupācija Latvijai atnesusi nevis laimi un brīvību, bet gan ciešanas un postu. Ušakova izdevumā rakstīts: „Torņakalna ir īpaša vieta staļinisko represiju vēsturē. Šajā vietā tūkstošiem Latvijas iedzīvotāju - latviešu, krievu, ebreju, poļu un daudzu citu tautību pārstāvjiem - sākās mokpilnais izsūtījuma ceļš. 1996. gadā Torņakalna stacijā tika atklāta piemiņas vieta - vagonis, ar kādu represētie tika izvesti uz Sibīriju laikā no 1941. līdz 1949. gadam. Kopumā šajos gados deportēja aptuveni 60 000 iedzīvotāju, tostarp sirmgalvjus, sievietes un bērnus.” Ušakova vadītā dome nolēmusi piešķirt 56 tūkstošus latu sagatavošanas darbiem un vēl 122 tūkstošus latu pilnīgai monumenta otrās kārtas pabeigšanai.

Ar šo pārdomāto rīcību ir no-

demonstrēta izpratne par Latvijas valsts simboliem un sāpīgo vēsturi. Atbalstu Torņakalna memoriālam var vērtēt par drosmīgu soli, jo Ušakovs riskē samulsināt savu uzticamāko vēlētaļu daļu - tos, kuŗi sevi uzskata par „atbrīvotājiem”. Runa nav par to, cik paties Ušakovs ir savā retorikā, - jāatzīst, ka viņš nebaidās uzrunāt abas it kā nesamierināmās vēlētaļu grupas par sāpīgiem vēstures jautājumiem. Noteiktas vēlētaļu grupas nekad nebalsos par *Saskaņas centrs/Gods kalpot Rīgai*, bet ir tādas, kuŗas balsos tikai par *SC/GKR*. Viņu pārliecību nespēs mainīt nekādas investīcijas Latvijas simbolos. Šajā gadījumā Ušakovs vēlētaļiem sūta nepārprotamu vēstījumu - viņš ir politiķis, kuŗš spēj ar vienādu cieņu izturēties pret visiem. Viņa vēstījums apliecina šo cieņu un ir vērst uz mieru. Atšķirībā no *Vienotības* politiķes Sarmītes Ēlertes, kuŗa „kādu” paņemto Rīgu nu ir gatava atdot Latvijai. Vienīgais veids, kā uzvarēt *SC/GKR*, būtu *Vienotības* spēja pārliecināt svārstīgo vēlētaļu daļu, ka tiks īstenota daudz godīgāka, sociāli taisnīgāka un saimnieciskāka Rīgas pārvalde.

Torņakalna memoriālam atklāta otrā kārtā

Torņakalnā, Vilkaines ielā, 3. decembrī svinīgi atklāja Komunistiskā terora upuriem veltītā memoriāla „Puteni” otro kārtu.

Foto: LETA

Latvijas Politiski represēto apvienības priekšsēdis Gunārs Resnais (no kr.) un Rīgas domes priekšsēdis Nils Ušakovs noliek ziedus pie komunistiskā terora upuriem veltītā memoriāla „Puteni” otrās kārtas atklāšanas sarīkojumā Torņakalnā

Pieminekļis Torņakalnā tika atklāts 2001. gadā, taču tas nebija pilnīgi pabeigts. Atbilstoši tēlnieka Paula Jaunzema un arhitekta Juŗa Pogas mākslinieciskajai iecerei tagad skulpturālais ansamblis „Puteni” papildināts ar kaltiem akmeņiem, kur iegravēti izsūtījuma vietu nosaukumi. Pie memoriāla izvietotas melna akmens plāksnes, lai varētu pieiet pie pieminekļa un tur nolikt ziedus.

Atbilstoši autoru iecerei kompozīcijas malā uzstādīti stikla paneļi, kuŗos iegravēta informācija par represijās cietušajiem. Veikti arī apkārtnes labiekārtošanas darbi un papildināti stādījumi. Granīta segumā pie katra akmens iestrādāts nakts apgaismojums.

Darba meklētājiem lielākā interese par Lielbritāniju, Vāciju un Norvēģiju

Latvijas darba meklētājiem vislielākā interese ir par darbu Liel-

britānijā, Vācijā un Norvēģijā, liecina Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) sakopotā informācija. No NVA klientiem, kas plāno doties darba meklējumos ārpus Latvijas un šā gada pirmajos desmit mēnešos konsultējusies ar Eiropas Nodarbinātības dienestu tīkla *EURES* speciālistiem, 30% interesi izrādījuši par Lielbritāniju, 23% - par Vāciju, 11% - par Norvēģiju. Seko Somija (8%), Zviedrija un Nīderlande (katrā 4%).

NVA dati liecina, ka iedzīvotāju interese par darbu ārzemēs ir lauksaimniecības, izmitināšanas un ēdināšanas, būvniecības, apstrādes un veselības nozarē. Vislielākā interese - 23% gadījumu - ir par darbu lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarē, 15% - citu pakalpojumu nozarē, kam seko apstrādes rūpniecības nozare - 14%. Kopumā 10% klientu izrādījuši interesi par darbu būvniecības jomā, 9% - izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu jomā, 8% - transporta jomā.

Oktobra beigās reģistrētā bezdarba līmenis bija 10,7% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita. Tas ir par 0,3 procentpunktiem mazāk nekā mēnesi iepriekš. Oktobra beigās NVA bija reģistrēti kopumā 105 670 bezdarbnieku.

ASV meteoroloģijas sabiedrība prognozē, kāda būs ziema Latvijā

Šajā ziemā sniega Latvijā būs mazāk nekā citus gadus, arī mazāk nekā iepriekšējās trīs ziemās, vēsti portāls *ltv.lv*, atsaucoties uz ASV meteoroloģijas sabiedrības *AccuWeather* sniegto informāciju.

Portāls vēsti, ka visā Eiropā ziemas pirmajos mēnešos laiks nebūšot auksts, tomēr nākamā gada sākumā visu Eiropu var skart aukstuma vilņi. Prognozes liecina, ka sniega daudzums Ziemeļeiropā būs mazāks nekā iepriekšējās ziemās. Tas attiecas arī uz Baltijas valstīm. Latvijas austrumos - Vidzemē un Latgalē vidējā gaisa temperatūra ziemā kopumā būs augstāka par normu, bet Kurzemē ap normu. Arī vētru Ziemeļeiropā šogad būs mazāk un tās būs vājākas, nekā ierasts.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Grib "nolīdzināt" Krieviju ar cara laiku ēveli

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Kad 1991. gada nogalē ar brikski sabruka PSRS, prezidents Boriss Jeļcins - mazliet pārgalvīgi, kā drīz izrādījās, - Krievijas Federācijas nekrievu tautām piedāvāja: "Nemiet suverēnitātes, cik vien gribat!" (Izcēlums mūsu - red.)

Līdz PSRS sabrukumam savi tīri formāli autonomi veidojumi bija tatāriem, baškīriem, jakutiem, Kaukaza kalniešu tautām, burjatiem, udmurtiem, čuvašiem un citiem "etnosiem", kā tagad pieņemts runāt. Valdēt "brīves euforijai", dažas no šīm etniskajām grupām lūkoja ne tikai juridiski, bet arī faktiski un, var teikt, efektīvi īstenot savas pašnoteikšanās tiesības, formāli paliekot Krievijas Federācijas sastāvā.

Kaukazu šoreiz liksim mierā - tur būtu vajadzīgs apjomīgs trakts, bet Tatārstāna un Jakutija jeb Saha izcīnīja sev tikpat kā valstisku statusu, kas būtu salīdzināms ar Bavārijas statusu Vācijā: pat ne Bundesland Bayern, bet Freistaat

Bayern ar pārstāvībām vairākās ārvalstīs. Ilggadējais Tatārstānas prezidents Mintimers Šaimijevs apzinājās, ka šīs autonomās republikas naftas un gāzes atradnes ir lieliska svira, lai nodrošinātu savam novadam zināmas privilēģijas. Tatārstānas galvaspilsētā Kazanā tika uzcelta viena no pasaulē lielākajām mošejām - tieši līdzās pareizticīgo katedrālei, un tatāru vēsturnieki uzdrošinājās atgādāt, ka cars Jānis Briesmīgais, kas iekaroja Kazanu, bijis asinskārs kolonizators un ka daudzi tatāru izcelsmes sarkanarmieši, nonākot vācu gūstā, labprāt iestājušies leģionā *Idel-Ural*, jo viņiem tika solīts, ka visas turciskās tautas Volgas baseinā "tiks vaļā no krievu kundzības".

Un Jakutijā jeb Sahas republikā šī stindzinošā milzu novada skaitliski nelielās pamattautas vadītāji prata izmantot pasakainās dabas bagātības, sevišķi dimantus un zeltu, lai paplašinātu savas suverēnitātes ietvarus. Ja nemaldos, vēl pavisam nesen Rīgā darbojās oficiāla Sahas republikas pārstāvība.

Taču Jeļcinam sekoja Putins, un tagad, pēc viņa trešās inaugurācijas, Kremļa gaitēnos dzirdama aizvien skaļāka kurnēšana: "Pietiek! Šīs tautiņas ir pārāk nekaunīgas, cik tad var drupināt Krievijas monolītu?"

Maskavā vairojas to politologu un ekspertu skaits, kuŗi piekrit "melnajam pulkvedim" Viktoram Alksnim, kas, būdams latviskas cilmes lielkrievu šovinists, ierosinājis veikt Krievijas Federācijā radikālu administratīvo reformu, kuŗas iznākumā visi autonomie nacionālie puni tiks "noēvelēti" un plašās Krievzemes virsma būs gluda un politiskā ziņā līdzena.

Alksnis prāto, ka jāatjauno cara laiku gubērņas ar dabiskām, nevis etniskām robežām. Tatārstānas vietā būs Kazanņas gubērņa, Baškortostānas vietā - Ufas gubērņa u.tml.

"Melna pulkvedis" norāda, ka Tatārstānā no Baškortostānā krievu īpatsvars ir 40 % (tāpat kā neatkarīgajā Latvijā - F. G.) un vairākās citās autonomijās attiecīgā pamattauta pat ir mazākumā. Viskrāsākais piemērs ir Karēlijas republika, kuŗas iedzīvotāju kopskaits

nepārsniedz 640 000 un kur karēļu īpatsvars ir tik vien kā *astoni* procenti! Staļins savā laikā tur pat izveidoja īpašu Karēļu-Somu PSR - gadījumam, ja izdosies iekārot resp. anektēt Somiju. Bet sekmīgās pārkrievošanas rezultātā pāri palicis tikai šīs republikas nosaukums - tukša čaula. Alksnis iesaka šo "Karēliju" kopā ar Komi republiku, Murmanskas, Archangelskas un Vologdas apgabalu pārvērst kompaktā Ziemeļu novadā bez jebkādas etniskas piesaistes.

Tos, kas nobažījušies par nekrievu tautu valodu un kultūru, viņš mierina: tatāriem, jakutiem, udmurtiem, burjatiem joprojām būs savas skolas, teātri u.tml., vienīgi no pašpārvaldes būs jāatsakās. Nacionālo veidojumu demontāža faktiski jau sākas: Krievijas Valsts dome pieņēmusi likumu, kas aizliedz autonomo republiku vadītājiem saukties par prezidentiem, - prezidents var būt tikai viens: Maskavas Kremlī.

Alksnis, starp citu, minēja Archangelskas un Murmanskas apgabalu Krievijas ziemeļos. Un te nu

nākas konstatēt visai īpatnēju pretēju parādību: tur, Baltās jūras piekrastē, pret Maskavas un "moskaļu" virskundzību sāk sacelties turienes krievi, kas sevi dēvē par *pomoriem*, kam ir sava izloksne, savas paražas un ticējumi. Viņi sakās esam radi norvēģiem (!) un prasa pašnoteikšanos. Nesen notika nu jau IV "starpreģonālais" pomoru kongress. Pomoru etniskās īpatnības veikli izmanto Archangelskas uzņēmēji, pievilinot turistus: ceļojumu birojs *Pomor Tour*, veikali "Pomoru suvenīri" utt.

Pie reizes: Krievijas Federācijas vēstnieks Latvijas Republikā Aleksandrs Vešņakovs pats ir pomors, piedzimis sādžā ar senatnīgo nosaukumu Konjecdvorje - tā ir sala Ziemeļu Dvinas grīvā, kur vēl tagad mājā vēstnieka sirmā māmuļa. "Mūsu cilvēkiem ir *nordisks* raksturs, līdzīgi norvēģiem," teica Vešņakovs sarunā ar avīzes *Čas* žurnālisti Kseniju Zagorovsku. Bet separātists viņš noteikti nav: viņš netiktu vēstnieka godā, ja nebūtu imperists.

Franks Gordons

Attīstība politikā – beidzot!

Latvijas Saeimas deputāti lielā vienprātībā apstiprinājuši likumprojektu paketi, kas vismaz teorētiski stingri ierobežos politisko partiju un apvienību iespējas nākamajās pašvaldību, Saeimas un Eiropas Parlamenta vēlēšanās. Pirmais likums nosaka **priekšvēlēšanu aģitāciju** un tās uzraudzības kārtību pirms jebkuŗam vēlēšanām; iepriekš katrām bija savs atsevišķs likums. Otrs likums ir par **politisko partiju finansēšanu**. Pirmo Saeima apstiprināja ar 85 balsīm „par”, nevienam deputātam nebalsojot „pret”, ne arī atturoties. Otru deputāti apstiprināja ar 89 balsīm „par”, atkal bez „pret” balsīm, nevienam deputātam neatturoties. Tas būtībā ir pārsteigums, jo par jaunajiem noteikumiem balsoja gan valdošā koalīcija, gan arī opozīcija un neatkarīgie deputāti. Tā notiek visnotaļ reti.

Grūti spriest, kuŗš no likumiem ir būtiskāks. Priekšvēlēšanu aģitācijas likumā galvenais ir princips - turpmāk 30 dienas pirms vēlēšanām būs aizliegta reklāma televīzijā. Tas patiešām ir lieliski, jo politiskā reklāma televīzijā nūdien ir bijusi nogurdinoša, piedāvām tā reizēm ļāva parlamentā iekļūt partijām, kuŗām citādi nekādu īpašu izredžu nebūtu. Kandidātiem joprojām būs pieejams bezmaksas aģitācijas laiks Latvijas Televīzijā un Latvijas Radio, bet tas nav nekas īpaši nozīmīgs, jo *reitingi* šādiem *šoviem* nekādi dižie nekad nav bijuši. Likumā ir arī noteikts, ka pēc tā dēvētā valsts pasūtīnājuma visas televīzijas Latvija, ne tikai sabiedriskā, varēs organizēt kandidātu debātes vai diskusijas, tikai tam jānotiek pēc vienlīdzības principa - lai vēlētajī

varētu iegūt informāciju pilnīgi par visām partijām un apvienībām. Tas gan būs grūti, jo 18 partiju pārstāvjus vienlaikus intervēt ir visnotaļ sarežģīti. Tāpēc tolaik, kad es darbojos Latvijas Televīzijā, tā dēvētajās „Milžu ciņās” tika aicinātas tikai tās partijas, kuŗām, pēc sabiedrisko aptauju datiem, bija reālas iespējas iekļūt Saeimā, plūs katru reizi pārstāvis no kādas citas partijas. Sīkpartijas par to sūdzējās, bet cita variācija nebija. Taču tādi ir jaunie noteikumi. Finanējumu šis process saņems no valsts budžeta ar Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes starpniecību.

Jaunie noteikumi neattieksies uz radio. Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldību komisijas vadītājs Sergejs Dolgopolovs (*Saskaņas centrs*) atzīst: "Gan televizoram, gan radio uztvērējam ir viena ļoti laba sastāvdaļa, ko sauc par *izslēgšanas un ieslēgšanas pogu*." Tas varbūt nav pats labākais arguments, taču tā nu tas ir.

Daudz nopietnāks jautājums - kas notiks ar tīmekli. Mūsdienās nevienas taču nejutās, vai jebko, ko var demonstrēt televīzijā, var demonstrēt arī tīmeklī - video un visu pārējo. Dolgopolovs par to esot jautājis Saeimā, taču „ne jau valsts uzdevums ir reglamentēt šo procesu, jo galvenais tās uzdevums - valstij jānodrošina, lai katram vēlētajam būtu iespēja izdarīt apzinātu izvēli, apzinātu, es uzsveru, nevis emocionālu, kā tas notiek patlaban". Tomēr jaunajos noteikumos ir paredzēts, ka tad, ja portāls noslēdz līgumu ar vienu partiju vai apvienību, tie paši noteikumi ir attiecināmi uz visiem, bet televīzijas reklāma arī 30 dienu laikā pirms vēlēšanām būs vispār aizliegta. Laiks parādīs, cik lielā mērā kampaņu organizētāji centīsies to visu apiet. Taču par

aizliegumu es ļoti priecājos un pieļauju, ka it īpaši šā laikraksta lasītāji Amerikas Savienotajās Valstīs priecātos tieši par to pašu, jo šogad bombardēšana ar reklāmām tur sākās agri, turpinājās ilgi un bija pat ļoti masīva.

Otrs likums par politisko partiju finansēšanu arī ir apsvēicams, tas uz pusi samazina naudas summu, ko partijas un apvienības drīkst izmantot kampaņas vajadzībām. Starp citu, tur ir arī teikts, ka izdevumi kampaņas materiālu sagatavošanai nav uzskatāmi par priekšvēlēšanu izdevumiem, kā tas bija līdz šim. Problēmas te varētu rasties *Saskaņas centram*, kas Rīgā izdod žurnālu *Rīga*. To iedzīvotājiem izdala bez maksas, un rodas iespāids, ka Rīgas domē nav neviena cita deputāta, ne darbinieka kā vienīgi priekšsēdis Nils Ušakovs (SC) un viņa vietnieks Andris Ameriks (*Gods kalpot Rīgai* - GKR). Ja nu vienīgi tur ir vēl Olafs Pulks (*Vienotība*), kuŗu varētu nozākāt. Tuvojoties pašvaldību vēlēšanām nākamā gada 1. jūnijā, kārdinājums šo izdevumu izmantot kampaņas vajadzībām noteikti būs liels. Atliek paļauties uz politiķu (un arī plašsaziņas līdzekļu) godaprātu un ētiku, bet te jāpatur prātā vecumvecais teiciens, ka cerība ir pēdējais muļķa mierinājums.

Latvijas lielajām partijām finanējuma samazinājums ir mazāk sāpīgs, jo šogad pirmo reizi valsts finanējumu saņēms tās partijas, kas iepriekšējās Saeimas vēlēšanās saņēmušas vairāk nekā 2% balsu. Tas attiecas tikai uz tām partijām, kas parlamentā ieguva mandātus, jo neviena cita diviem procentiem pāri netika. Būtu tikai labi, ja sīkpartiju skaits mūsu valstī samazinātos. Amerikāņi būtībā iztieks ar divām, briti - ar trim partijām. Mums katru reizi tiek pārsniegts ducis.

Domājot par vēlēšanām, jāstopas ar divām lielām problēmām. Gaidot nākamā gada jūniju, visai daudz ļaužu savu personisko ambīciju apmierināšanai ir sākuši dibināt **jaunas partijas**. Kāda aktīvistu grupiņa paziņoja, ka tā dibināšot Latvijas Sociāldemokrātisko partiju. Ļoti reti kādai no jauna izveidotai partijai mūsu valstī ir veicies, tur vajadzīga liela zvaigzne, kā, iemēram, Andris Šķēle ar savu Tautas partiju un Einārs Repše ar *Jauno laiku*. Šādas zvaigznes trūkums vislabāk ir redzams partijai *Gods kalpot Rīgai*. Tas ir jaunais nosaukums tiem Rīgas domes deputātiem, kuŗus ievēlēja no Aināra Šlesera pēdējā politiskā biznesa projekta Latvijas Pirmā partija/*Latvijas ceļš*. Zvaigznes Šlesera vairs nav, tāpēc GKR nākamgad Rīgas domes vēlēšanās startēs kopējā sarakstā ar SC. Sīkpartijas vienas pašas mēdz tikpat ātri izplēnēt kā parādīties.

Taču ir otra problēma. Mūsu valsts nosacīti kreisajā spārnā vēlētajam lielas izvēles nav. Neaizmirsīsim, ka pērn Saeimas vēlēšanās *Saskaņas centrs* ieguva lielāko mandātu skaitu Saeimā, un tas notika lielā mērā tāpēc, ka konkurences starp tā dēvētajiem „krievvalodīgajiem” pilsoņiem pagaidām nav. Šogad par savas partijas izveidošanu ir paziņojis bēdīgi slavenais „krievu tiesību” aizstāvis Lindermans, taču diez vai viņam īpaši veiksies. *Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā* (PCTVL) joprojām ir ar diviem pārstāvjiem Eiropas Parlamentā, bet Latvijā tas ir *noiets etaps*.

Toties „latviešu” galā joprojām dzīvs ir princips, „kuŗi divi latvieši, tur trīs latviešu politiskās partijas”. Rīga pašvaldību vēlēšanās būs gardākais kumoss, un patlaban sabiedriskās aptaujas rāda, ka Ušakova un Amerika tandemam ir visas izredzes iegūt vairākumu un līdz ar to turpināt vienvaldību

valsts galvaspilsētā. Tātad beidzot būtu jāsaprot, ka ir vajadzīgs spēcīgs sāncensis, bet kas to dos? Par atsevišķa saraksta piedāvāšanu ir lēmusi gan tā dēvētā Nacionālā apvienība (bijušais TB/LNNK plūs *Visu Latvijai!*), gan Latvijas *Zaļo* partija, gan Latvijas Zemnieku savienība, gan Reformu partija.

Vienīgā „latviešu” partija, kuŗai *reitingi* joprojām turas patiešām stabili, ir *Vienotība*, un tā arī Rīgas domē ir galvenais opozīcijas spēks (tur ir arī tā dēvētie *Demokrātiskie patrioti*, kas izstājās no *Pilsoniskās savienības*, kad tā kopā ar *Jauno laiku* veidoja *Vienotību*). Nule notikušajā *Vienotības* kongresā Eiroparlamenta deputāte Sandra Kalniete aicināja it īpaši NA un Reformu partiju Rīgas domes vēlēšanās veidot kandidātu sarakstu kopā ar *Vienotību*, lai novērstu situāciju, ka par godu SC un GKR tiktu „izklāts sarkanais paklājs”.

Dzīvosim, redzēsim, taču cilvēka ambīcijas ir neizmērojamas un, visticamāk, nekas tamlīdzīgs nenotiks. Tās balsis, kuŗas vairs nevēlas redzēt Ušakova saimniekošanu Latvijas galvaspilsētā, šķelsies, un to daudzo partijai iegūtās balsis, kuŗas paliks zem 5% barjēras, tiks pārdalītas uzvarētājiem, tātad - arī SC/GKR. Sakarīgi domājoši politiķi saprastu, ka tas nav vislabākais plāns, bet ar veselo saprātu valsts politikajā dzīvē (protams, ne jau tikai pie mums) tā ir, kā ir. Patlaban ticamāk šķiet, ka jūnijā vēlētajās Rīgā sastapsies ar duci kandidātu sarakstu vai pat vairāk, un tie pavalstnieki, kuŗi no sirds nevēlas, lai cilvēks, kas, starp citu, parakstīja peticiju par labu krievu valodai oficiālās valodas statusā, joprojām vadītu galvaspilsētas domi, - tie paliks pie sasistas siles. Lai nu kā - vismaz veselu mēnesi būsīm brīvi no uzmācīgām televīzijas reklāmām. Arī tas nav maz.

Kārlis Streips

Ojārs Celle

Lai gan ir pagājis vairāk nekā 21 gads, Latvija tikai tagad pamosas un izšķīlas no p e c p a d o m j u pūstošās olas. Uz austrumiem lūkojoties, šķiet, ka pēcpadomju laiks tur vēl turpinās pilnā spēkā. Ļeņinismu un staļinismu ir nomainījis cits, bet arī no patiesas demokrātijas tālais putinisms. Baltkrievijā – tas pats, Ukrainā – mazliet labāk.

Bet Latvija stāv krustcelēs, ko radījusi Eiropas Savienība un tās euro, ko mēs nemākot ne pareizi rakstīt, ne izrunāt. Tur stāvam arī tāpēc, ka neesam īsti izšķirušies, kāds būs nākotnes ceļš. Kaut kāds Nacionālās attīstības plāns jau ir uzrakstīts, taču tas arī ir tikai izstrādāts uzmetums, kam vēl jāradā īstenošanas saturs.

Tumšais, drūmais novembris Latvijai ir prieka un pacilājuma laiks. Veselu nedēļu, sākot ar Lāčplēša svētkiem un beidzot ar 18. novembrā nosvinēšanu, Latvijas tauta izjūta patriotisku pacēlumu. Tas bija dziļš un paties, ilgi neredzēts un nepiedzīvots. Vai tiešām visi tie, kas gan milēja šo zemi, bet nemilēja šo valsti, beidzot ir to pametuši un palikuši tikai uzticīgi? Tā šķita, vērojot ļaužu pulkus dažādās svinībās šajās dienās.

Igaunī gan mūs bridināja, ka mūsu bruņotie spēki nespējot Latviju aizstāvēt, tāpēc viņiem turpmāk būšot jāaizstāv arī sava dienvidu robeža. Mūsu militārie speciālisti igauņus mierina, ka viņu bailēm ir nepamatoti lielas acis, ka šaipus viņu robežas viss

esot pilnā kārtībā. Taču par to var arī šaubīties, zinot, ka Latvijas militārais budžets nesasniedz pat pusi no tā, kāds ir uzskatāms par minimāli nepieciešamo. Kur tad redzama šī miņāšanās krustcelēs?

Sāksim ar to pašu eiro, ko pēc Eirozonas norādījumiem latvieši nedrīkstēšot ne tā rakstīt, ne kalt uz saviem sūknaudas gabaliem, ne arī tā izrunāt saskarsmē ar citiem eiropiešiem. Latvija ir paudusi noteiktu lēmumu, ka tā vēlas eirozoniešu klubam pievienoties 2014. gada sākumā. Un mūsu valdība, īpaši finanču ministrs Andris Viļks, rikoja tā, it kā lēmumam jau visi būtu piekrituši. 2013. gada budžetā pat ir paredzēti līdzekļi sagatavošanai izdevumiem, pārējot no lata uz euro.

Paga, paga, saka piesardzīgie, nestrebiēt nu karstu putru! Katrs, kam ir acis pierē, taču redz, kādā tintē ir nonākusi eirozona, īpaši tās dienvidu gals. Eiro šo izšķērdīgo un slikti saimniekojošo valstu vieglprātības rezultātā ir iekūlies lielās ziepēs. Tā nākotne ir apdraudēta. Taču būtu neprāts tagad zonai pievienoties, un tā domā lielums lielais tautas vairākums. Valdība un Latvijas Bankas vīri savukārt apgalvo, ka tautai vairs nekā nav sakāms. Tauta jau visu ir izlēmusi, un iestāšanās procedūra ir tikai formalitāte. Turklāt latam atkal palikt neitrālam naudas līdzeklim ir vēl lielāks risks nekā tagad stāties iekšā. Un tā tas turpinās. Kam ir taisnība? Diemžēl jāatzīst, ka esam starp divām nelāgām izvēlēm, no kurām palikšana ārpusē izskatās sliktākā.

Krustcelēs mēs stāvam arī savā attīstībā. No krīzes Latvija ir kopumā atkopusies. Tiek ieturēts gauss, bet noteikts augšupceļš. Tas izpaužas statistikas skaitļos, bet ne vienmēr ļaužu ienākumos un iztikšanas spējās. Kā jāturpinās saimnieciskajai dzīvei Latvijā? Vai jānotiek attīstībai vai izaugsmei? Kāds būs mūsu turpmākais saimniekošanas veids? Nekontrolēta, nesabalansēta attīstība, kādu mūsu valstī ieviesa ar Rietumu kapitāla palīdzību, beidzās ar vispārēju saimniecisko krachu visā pasaulē.

Vai atkartojās 1929. gads? Jā un nē. Jā, jo spekulantu forsētais un uzpūstais labklājības burbulis pārplīsa, pasaules ekonomika zaudēja kādu ceturto daļu savas vērtības. Gandrīz vissmagāk to izjuta Latvijā, jo te tas savienojās ar spēcīgās Parex bankas izputēšanu, kuŗas glābšanā, kas izvērtās gaužām neveiksmīga, valsts zaudēja gandrīz visus brīvos līdzekļus. Nauda bija steidzīgi jāaizņemas ārzemēs. Tādējādi valsts ir nonākusi lielos parādos, kuŗi tagad, smagi strādājot, ir jāatmaksā ar procentiem.

Starp 1929. un 2007. gadu pasaulē daudz kas ir ļoti mainījies, tomēr salīdzinājumā jāatzīst, ka krīze 2000. gadu pirmajā gadu desmitā nebija tik dziļa, tāpēc ka darbojās dažādas pensiju un sociālās palīdzības sistēmas, kādu 1929. gadā pasaulē nebija. Taču lielākā daļa problēmu, ko radīja 1929. gada krīze, saskatāmas arī nesenojās krīzes seku komplektā. Tāpēc nekāds straujš uzplaukums pasaulē nav sagaidāms, izņemot, iespējams, Ķīnas ekonomiskās ietekmes telpu.

Specifiski Latvijas jautājumā strīdīnš notiek ap to, vai jāsākas izaugsmei vai attīstībai. Liekas, te uzvarēs attīstība, jo par izaugsmi Latvijā, kas ik gadus zaudē desmitiem tūkstošu cilvēku, vai nu tiem izceļojot, vai arī zemās dzimstības rezultātā, runāt nebūtu saprātīgi.

Raksturīgs piemērs par tautstānos, kas pašlaik notiek Latvijā, ir izglītības un zinātnes ministra Roberta Ķīļa maldināšanās pa augstākās izglītības labirintiem, meklējot tur paturo un atmetamo mācību vielu. Vai tas ir svarīgākais IZM uzdevums šajā zemē, kur nav pat labi nostādītas elementāro zināšanu skolas, lai visi Latvijas bērni un jaunieši spētu iegūt labas latviešu valodas, vēstures un citu priekšmetu zināšanas? Daudz kas turklāt būtu darāms arī arodskolu piedāvātās izglītības iespējās, kas īsti neatbilst modernas valsts tehnisko un arodu zināšanu prasībām.

Krustcelēs mēs stāvam arī to jautājumu risināšanā, kā apturēt tautas izmiršanas un izkļīšanas procesu. To jau ilgu laiku ir centusies ignorēt valdība un lielākā daļa politisko partiju. Cik daudz jau tauta nav zaudējusi no savas vitalitātes, kad tūkstoši jauniešu pamet šo zemi, labākas dzīves un peļņas iespējas meklējot ārzemēs. Nekad vēl tik liels procents tautas nav dzīvojuši ārzemēs kā tagad. Vai izvairīšanās šo situāciju redzēt patiesā gaismā ir veids, kā problēmu atrisināt? Taču ne.

Neziņa un miņāšanās bez lēmumiem, ko darīt tālāk, pašlaik ir raksturīga Rietumu pasaulei. Nupat sanāca ES vadītāji, sapul-

cējās visu valstu ministru prezidenti, lai lemtu par Savienības budžetu. Pēc divu dienu plāpāšanas un konstatējuma, ka šoreiz pie lēmuma nenonāks, viņi visu atlika uz janvāri.

Spēcīgajā valstī ASV pēc nesēnotikušajām vēlēšanām, kuŗas Baraks Obama sīvā vēlēšanu sacensībā izcīnīja sev vēl četrus valdīšanas gadus, būs atkal ļoti grūti pieņemt īstus lēmumus valsts finančiālo grūtību atrisināšanā. Tautas vietnieknams paliek kopumā ekstrēmu republikāņu, t.s. Tējas partijas aktivistu kontrolē, kuŗi katēgoriski noraida jēlkādus nodokļu pielikumus, kas nepieciešami, lai mazinātu valsts budžeta deficītu. Senāts paliek demokrātu kontrolē, bet tikai abu palātu sadarbībā ir iespējama pašreizējo grūtību atrisināšana, kas šābrīža apstākļos ir maz ticama. ASV iekšējie un ārējie parādi gada laikā pieauguši par veselu triljonu dolaru. Tikai Ķīnas un arabu zemju ieinteresētība pirkt ASV vērtspāpirus glābj pasaules lielāko un spēcīgāko valsti no bankrota un dolara sabrukuma. Neba jau ASV kreditori ir īpaši saprotoši vai draudzīgi. Tikai, pēc viņu rēķiniem, pašreiz neko iekasēt no ASV nevar, tāpēc jāturpina Amerikas stutēšana, lai paši nepazaudētu tur ieguldītos dolarus.

Nosvinēsim Ziemsvētkus, sagaidīsim Jauno gadu. Tad jau redzēsim, vai ir kāds labs ceļš, pa kuŗu no krustcelēm būs iespējams aiziet. Kā senajā teicienā: rīts gudrāks par vakaru, tādat Jaunais gads – par veco.

Lai pasaule sadzird

Š. g. 22. novembrī Eiropas Savienības mājā atvēra grāmatas “Sibirijas bērni” 2. sējumu angļu valodā

2000. gada janvārī režisorei Dzintrai Gekai radās iecere uzņemt filmu „Sibirijas bērni”, un viņa sāka meklēt cilvēkus, kuŗi, vēl būdami bērni, 1941. gada 14.jūnijā tika aizvesti uz Sibīriju.

Valsts arhīvs sniedza vienīgi skopu statistiku: 1941. gada 14. jūnija deportācijā cieta 15 425 Latvijas iedzīvotāji (latvieši, ebreji, krievi, poļi), šajā skaitā 3751 bērns vecumā līdz 16 gadiem. Izsūtīšanas laikā vīriešus atšķīra no ģimenēm un aizdzina uz Gulaga nometnēm, kur daudziem tika piespriests augstākais soda mērs, bet pārējie gāja bojā no bada un slimībām ieslodzījuma nometnēs.

Pēc publikācijām presē atsaucās 180 cilvēki, kuŗi atgriezušies un dzīvo Latvijā. Viņi parādīja kartē vietas, kur Sibīrijā palikuši bērni, kas Latvijā neatgriezās.

Filmēšanas grupa – Dzintra Geka, Aivars Lubānietis, Igors Tūns un Aleksandrs Demčenko devās ceļā. Nobraucot tūkstošiem kilometru Krasnojarskas un Tomskas apgabalā, meklēja un atrada 1941. gadā izsūtītos bērnus, viņus filmēja un intervēja.

2001. gada 14. jūnijā Latvijas Televīzijā tika demonstrēta fil-

Juris Vidiņš ar mazdēlu Juri Viņķeli grāmatas “Sibirijas bērni” atvēršanā

ma “Sibirijas bērni”, un tā izraisīja lielu sabiedrības atsaucību. Grupa vēlreiz devās uz Sibīriju. Ebreju bērni, kuŗi bija izglābušies un atgriezās, tagad dzīvo Izraēlā, arī viņi tika intervēti. Pieteicās arvien jauni Sibīrijas bērni Latvijā, un darbs turpinājās. Katru gadu 14.jūnijā Latvijas Televīzija rādīja jaunu filmu. Radās doma par grāmatu.

Dz. Geka stāsta: “2005.gadā no atšifrētajām intervijām sākam veidot grāmatu. Lūdzām atsūtīt fotogrāfijas, kuŗas cilvēki redzami 1941.gadā pirms izsūtī-

juma un pēc tam Sibīrijā. 2007. un 2008. gadā izdevām grāmatu “Sibirijas bērni” divos sējumos, kuŗos sakopojām 724 intervijas un unikālas fotogrāfijas. Vēlējāmies, lai pēc iespējas vairāk cilvēku varētu uzzināt latviešu un citu Latvijā dzīvojošu tautu traģisko likteni. 2008. gadā Latviešu fonda projektu konkursā pieteicām grāmatas tulkošanu angļu valodā, saņēmām finanču palīdzību, un lielais darbs varēja sākties.”

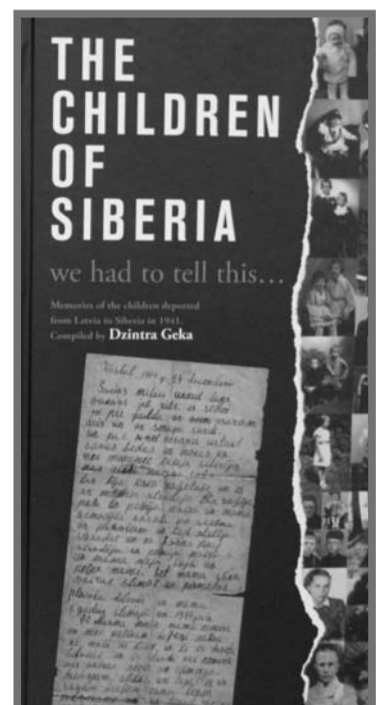
2011. gada ziemā Eiropas Savienības projektu konkursā “Ak-

tīvi Eiropas piemiņas pasākumi” saņēmām daļēju finanču palīdzību grāmatas “Sibirijas bērni” 2. sējuma izdošanai angļu valodā, videoarhīva digitalizēšanai un fonda mājaslapas izveidošanai angļu valodā. Iztrūkstošo finanču palīdzību saņēmām no LR Kultūras ministrijas un daudzām Latvijas pilsētu un novadu pašvaldībām. 1941.gada 14.jūnijā uz Sibīriju deportēto bērnu un viņu ģimeņu intervijas un fotogrāfijas tika digitalizētas un ievietotas cietajos diskos. Atsevišķi katra intervija pieejama arī DVD formātā.

Tulki – Amanda Jātniece, Kārlis Streips, Gunna Dickson, Margita Gailīte, Laima Dimiņevska, Maija Dreimane, Anita Liepiņa un Ūldis Bruns paveikuši milzīgu darbu – pārtulkkojuši grāmatas 2. sējumu angļiski.

Svarīgi ir vēsturi saglabāt savai tautai, svarīgi to izstāstīt citām tautām. Esam Eiropas Savienībā, mums ir svarīgi, lai par traģēdiju, ko pārdzīvojuši no Latvijas uz Sibīriju aizvestie bērni, izlasītu Eiropā un visā pasaulē. Tagad vēstures liecību izziņāšana būs iespējama arī ārpus Latvijas.

Baiba Ārenta, projekta asistente

Klajā nākusi jauna grāmata – “Sibirijas bērni” 2. sējums angļu valodā (intervijas ar 1941. gadā uz Sibīriju aizvestajiem bērniem).

“The Children of Siberia” var pasūtīt, sūtot čeku pēc adreses: A. Jerumanis, 1600 El. Rito Ave, Glendale, CA 91208, USA.

Grāmata kopā ar sūtīšanu maksā 70 USD.

KULTŪRAS NORISES DAŽOS VĀRDOS

• Rosīgu domu apmaiņu izraisījis gadskārtējais teātra dzīves novērtējums, kas kulmināciju svinēja Eduarda Smilģa 126. dzimšanas dienā 23. novembrī. Sarīkojumā **Spēlmaņu nakts** šai dienā tiek nosauktas īpašas žūrijas izraudzītas labākās teātra izrādes, tiek svērti un mēriti aktieru un režisoru sasniegumi, lai vislabākie saņemtu godalgas. Par Gada izrādi šoreiz atzīta režisora Alvja Hermaņa izrāde „Oblomovs” Jaunajā Rīgas teātrī. Gada labākā aktiera gods piešķirts šai teātra aktierim Ģirtam Krūmiņam, bet par Gada aktrisi žūrija nosaukusi viņa kolleģi Elītu Kļaviņu.

• Latvijas Nacionālās operas balets divas viesizrādes uz Somijas pilsētu Tamperi, kur koncertzālē *Tampere Hall* notiek piecas P. Čaikovska baleta „**Riekstkodis**” izrādes. Mūzikas pavadījumu spēlēs Tamperes koncertzāles orķestris, pie pulsta Latvijas baleta diriģents Farhads Stade.

Sniegpārslīņu dejas no baleta „Riekstkodis” Latvijas Nacionālajā operā

Baleta trupai šis priekšsvētku laiks ir spraigiem notikumiem bagāts. Pēc atgriešanās no Somijas sākās darbs, iestudējot koncertprogrammu, ar ko 15. decembrī Rīgā tiks krāšņi svinēts atskats uz Latvijas baleta 90 gadiem. Bet drīz pēc Jaunā gada sagaidīšanas baleta mākslinieki dosies viesizrādēs uz Spānijas pilsētu Sevilju, lai tur izrādītu A. Adāna baletu „Žizele”.

• Ar mecenātu **Borisa un Ināras Teterevu** finansiālu atbalstu izveidota **LNO akadēmija**. Tās nolūks ir jauniem, talantīgiem vokālistiem palīdzēt skatuves gaitu sākumā, mācīt operas izrādēm nepieciešamās zināšanas, lai jau pirmajās lomās jaunie dziedātāji mirdzētu visā spožumā. Teterevu ģimenes fonda atbalsts būs vairākas stipendijas jauniem operas māksliniekiem. Akadēmijas programmā ietvertas arī rūpes par topošajiem diriģentiem, koncertmeistariem, choreografiem un orķestra mūziķiem. Savas izglīti-

LNO akadēmijas dibināšana. Andrejs Žagars apsveic mecenāti Ināru Teterevu, pa labi Artūrs Maskats

bas programmas īstenošanā LNO akadēmija iesaistīs starptautiski atzītus vieslektoros, kā arī sūtīs studentus mācīties ārzmēs.

Vokālais pavadītājs no Beļģijas Aksels Everaerts, stāstot par jauno vokālistu talantu slīpēšanas programmu, norāda, ka tā darbosies četros galvenos virzienos –

mācot dziedāšanas tehniku, dažādu stilu īpatnības, sniedzot zināšanas arī tēlotājmākslā un valodu apgūvē.

• Decembra pirmajā dienā Anglikāņu baznīcā Rīgā notika jaunā mūzikas tvarta „**Dāvida dziesmas**” atklāšanas svētki. Mūzikas izlasi, kurā ietvertas

Mūziķi, kas ieskaņojuši „Dāvida dziesmas” - Gunta Davidčuka, Kristīne Adamaite un Artis Šimanis

komponistu Gaļinas Grigorjevas, Ērika Ešvalda, Pēterā Vaska, Richarda Dubras un Uģa Prauliņa kompozīcijas, ieskaņojuši dziedone Gunta Davidčuka, saksofonists, JUMA rektors Artis Šimanis un ērģelniece Kristīne Adamaite. Šis mūziķu trio ir guvis arī plašu starptautisku atzinību, viņu koncerti dažādās Latvijas pilsētu baznīcās parasti ir labi apmeklēti. Arī jaunajam mūzikas tvartam jānovēl laimīgs ceļš pie klausītājiem.

• Mākslas grāmatu apgādā „Neputns” nākusi klajā Andreja Legzdiņa grāmata „Mani darbi un nedarbi”. Tās autors ir dzejnieka Kārļa Skalbes mazdēls, Zviedrijā populārs arhitekts un dizainers, kas gan dalās savā

radošā darba pieredzē, gan attēlo bērnības gaitas, ģimenes ceļu, atstājot dzimteni, pēckara gadus Stokholmā. Šīs grāmatas savdabība – tās galvenā daļa ir attēli ar īsu paskaidrojumu teksts. Tādējādi autors attēlo arī savas mākslinieka personības tapšanu, izglītošanos Stokholmas Mākslas amatniecības skolā un tikšanās ar sava laika ievērojamām personībām. Grāmata nopērkama Latvijas grāmatnīcās.

Pirmizrādes sajūsma Rīgā

Daris Dēliņš, Latvijas Goda konsuls Ņujorkā, 19. novembrī Rīgā, kinoteātrī *Splendid Palace*, noskatījās režisora Aigara Graubas un producenta Andreja Ēka spēlfilmu „**Sapņu komanda 1935**” pirmizrādi. Pēc tās redakcija saņēma Goda konsula vēstuli, kurā pausta sajūsma par

maņa vadībā no valsts labākajiem spēlētājiem tika izveidota Latvijas izlase, kas devās uz starptautiskajām sacensībām Ženēvā. Treneriem un spēlētājiem bija jāpārvar daudz grūtību un šķēršļus, lai tiktu uz ārzemēm. Taču tur mūsu basketbolisti ar savu cīņas spar un entuzias-

Aina no filmas

svinīgo pirmizrādes vakaru galvaspilsētas skaistākajā kinoteātrī. Pirmizrādi noskatījušies 600 lūgti viesi, tostarp trīs bijušie Latvijas prezidenti, tagadējie un bijušie ministri, filmas aktieri un tehniskais personāls un, protams, arī sponsori.

Filma, kurā stāstīts par Latvijas sportistu lielisko uzvaru 1935. gada maijā, viņiem kļūstot par Eiropas čempioniem basketbolā. Trenera Valdemāra Bau-

mu pārsteidza visus – čempionāta rīkotājus, pretiniekus un līdzjutējus. Tolaik par Latvijas valsti pasaulē daudz nekas nebija dzirdēts, šie spožie sportisti panākumi lika tās vārdam aizskanēt tālu.

Jaunajā filmā attēlots šis konkrētais vēstures fakts, tik nozīmīgs un pacilājošs ne tikai sporta cienītājiem, bet ikvienam savas zemes patriotam. Valdemāra Baumaņa komandas panākumi

Valdemāra Baumaņa lomā Jānis Āmanis

iedvesmojuši arī filmas veidotājus, un tapis aizrāvīgs stāsts, kurā latviešu aktieri ne tikai tēlo pagājušā gadsimta trīsdesmito gadu jaunekļu lomas, bet arī no sirds spēlē basketbolu. Izdevies skaists, dinamisks panākumu stāsts, kas, domājams, aizraus skatītājus visā plašā pasaulē.

Jau vairākas nedēļas filmu izrāda Rīgas kinoteātros, pirmās divas nedēļas to bija noskatījušies vairāk par 10 000 skatītāju. Latviešiem ārzemēs filmu būs iespējams noskatīties jau 2013. gada sākumā, pēc tam kad filmas teksts būs dublēts angļiski. To izrādīs arī ASV kino centros un arī citās valstīs.

„Noskatoties filmu „Sapņu komanda 1935”, varam būt lepni par mūsu sasniegumiem gan pagātnē, gan šodien,” uzsver Daris Dēliņš.

NEDĒĻAS CITĀTS

Latvijas Radio koŗa mākslinieciskais vadītājs **Sigvards Kļava**:

„...man ir pārlicība, ka jēga ir nevis būt vislabākajam, bet gan neatkārtotam un citādam – kāds esi piedzimis un ar savu darbu un pieredzi nonācis līdz mākslinieciskai brīvībai. (..)

Man no daudz kā vairs nav bail. Drīzāk baidos, ka reiz pietrūks ideju vai spēka tās īstenot un cīnīties ar to milzīgo stresu, ka Latvijas Radio korim šajā ārpūtīgajā mūzikas konkurencē jārada neatkārtotā kvalitātes produkts, taču mūziķi nespēj nomaksāt komūnālos maksājumus. Man, vadītājam, tas rada milzīgu diskomfortu. Es visu laiku ceru, ka tas vienreiz beigsies. Esam pieradināti pie necilvēcīgas izturības – gan profesionālās un mūzikālās slodzes ziņā, gan tāpēc, ka mums tikai saka: pagaidiet, gan būs labāk. Bet nav. Ļoti tuvu ir kritiskā robeža, pēc kuŗas lūst radošā organisma dzīvība.

(..) Es neaģūtēju dzīvot arhaiski, taču būtiskas sabiedrības daļas vajadzību apmierināšanai nepieciešama politika, kas kultivē labu, kvalitatīvu kultūras dzīvi. Tieši radošais gars mūs paceļ citā plauktiņā, tā topam ievēroti kā nācija. Var jau mācīties un pat dziedāt no planšetdatoriem, tomēr domāju, ka, dzīvojot virtuālajā pasaulē un ciparā, cilvēciskā patība arvien vairāk tieksies uz pretējo, arvien vairāk bēgs prom no tehnokratisma.”

Sigvards Kļava

(No intervijas laikrakstā *Kultūras Diena* 2012. gada 30. novembrī)

Angļu vēsturnieks aizsaulē

Ziņas par angļu vēsturnieka profesora **Džona Haidena** (*John Hiden*) nāvi pārsteidza. Pirms gada *Britu-latviešu apvienība* bija izkārtojusi grāmatas atvēršanas svētkus Latvijas vēstniecībā Londonā. Atveŗramā grāmata bija izdota par godu profesora devumam Baltijas valstu vēsturei starp diviem pasaules kariem. Sarīkojums bija sirsnīgs un viesi priecīgi par iespēju tikties ar profesoru. Pēkšņi vasaras beigās saņēmām skumjo ziņu par viņa aiziešanu mūžībā.

Haidens bija ražīgs autors un redaktors, uzrakstījis neskaitāmus zinātniskus rakstus un 14 akadēmiskas grāmatas. Viņa speciālitāte bija Centrālā Eiropa un Austrumeiropa, īpaši Vācija un Baltijas valstis. Lai gan *Londonas Latviešu bibliotēka* uzkrāj grāmatas galvenokārt latviešu valodā, tomēr dažas Haidena vēstures grāmatas angļu valodā par Balti-

jas vēsturi ir atradušas ceļu uz mūsu Londonas bibliotēku.

Laikā, kad Baltijas valstis centās atšķirties no Krievijas, Haidens bija manījis, cik maz par šo mazizprasto apgabalu zina angļiski runājošā pasaule. Lai šo stāvokli mainītu, viņš apzināti

iesaistījās saziņā ar Baltijas valstīm. Rakstīja par tām, lai skaidrotu šo valstu vēsturi. Tajā laikā klajā nākušas grāmatas *The Baltic nations and Europe: Estonia, Latvia & Lithuania in the twentieth century* (1991) (ar P.Salmon), *The Baltic and the outbreak of the second world war* (1992) (ar T.Lane), un *The Baltic Question during the Cold War* (2008) (ar D.Smith). Par vislabāko Haidena grāmatu, par kuŗu viņš saņēmis godalgu no *Association for the Advancement of Baltic Studies* (AABS) ir atzīta *Defender of minorities Paul Schiemann, 1876-1944*.

Mēs visi atceramies, kā *pārejas posma* sākumā visa informācija par Baltijas valstīm, kuŗa parādījās Rietumu laikrakstos, nāca no Maskavas. Lai atspēkotos, vietējie baltieši ķērās pie vēstuļu rakstīšanas. Bet laikraksti Anglijā tikai ļoti vēs-

tuli publicēja. Haidena ieskatā ziņām, ko izplatīja Rietumos, vajadzēja būt patiesām un atspoguļot baltiešu viedokli. Lai to panāktu, Haidens dibināja Bradfordas universitātes Eiropas studiju nodaļā *Baltijas Pētniecības grupu* (1988). Viņš uzņēma kontaktus ar universitātem un valdības iestādēm, organizēja baltiešu konferences, kas angļu valdībai un tirdzniecības pārstāvjiem deva iespēju iepazīties ar apstākļiem jaunajās, patstāvību atguvušajās valstīs.

No konferenču materiāliem radās žurnāls *Baltic Briefing*, ko rediģēja Haidens. Tā mērķis bija sniegt patiesu informāciju no Baltijas valstīm, kas tikai 1991. gadā bija atguvušas neatkarību. Haidens arī organizēja iespējas studentu apmaiņai starp Bradfordas, Rīgas, Igaunijas universitātēm. Liels palīgs bija Bradfordas baltiešu sabiedrība, kas uz-

ņēma studentus no Baltijas valstīm. Sadarbībā ar baltiešu trimdas organizācijām Haidens nodibināja *Britu-baltiešu apvienību* (1992), kuŗas mērķis bija veicināt labas attiecības starp Angliju un Baltijas valstīm, celt Baltijas valstu prestižu Lielbritānijā. Haidena darbs noteikti ir palīdzējis veidot Britu politisko nostāju pret Baltijas valstīm. Anglijā nav daudz cilvēku, kas baltiešu labā būtu darījuši tik daudz kā Haidens. Paldies viņam par to. Plašāki apraksti par Haidena darbu un sasniegumiem lasāmi tīmeklī.

Džons Viljams Haidens (*John William Hiden*), vēsturnieks, dzimis Londonā 1940. gada 21. februārī. Salaulājies 1963. gada 21. septembrī ar *Juliet*, ģimenē divi bērni - Hugo un Džesika. Miris Lidsā 2012. gada 10. augustā.

Marita V. Grunts

Jaunā Gaita Nr. 271

berga, Mairas Reinbergas un Andŗa Strazdiņa – darbu reprodukcijas no izstādes *Dziesmu svētkos*. Reproducēta Aijas Zariņas „Viņš un Viņa” (1986) no Delfi-LNMM sakopotiem „100 dārgumiem Latvijas Nacionālā mākslas muzejā”. Laimoņa Mieriņa biogrāfijas trešajā turpinājumā Māris Brancis izklāsta līniju zintnieka mācību gadus. Jānis Krēslis vecākais apraksta Svena Lūkina trīsdimensionālo gleznu izstādi un nofotografēties pie viena no mākslinieka darbiem ievērojamā Ņujorkas mākslas galerijā. Uz žurnāla vāka Ilmāra Rumpētera glezna „Skatlogs bez skata”.

Dzejas nodaļā – Imants Auziņš, Anna Dzintare, Paulis Birznieks un Leons Briedis. Satiriskā skicē Juri Rozītis norāda uz latviešu tendenci kultūras sarīkojumos lieki godināt mītnes zemju politikāņus.

Vēstures nodaļā Latvijas Mākslas akadēmijas prorektora Ojāra Spāriša stāsts par Sv. Pēteru baznīcu un Franka Gordona interesantais ieskats naciķu benedes Jozefa Gebelsa sievas biogrāfijā: „Cik traka bij mīla, cik nešpetns bij naidis.” Rolfs Ekmanis sava kapitāldarba „Starptautiski raidījumi latviešu valodā 20. gs. otrā pusē” turpinājumā pievērsās ASV valsts departamenta un CIA darbībai, tiem atbalstot pretestības kustības aiz dzelzs aizkara apmēram desmit gadu pēc Otrā pasaules kara. Ar fotoklāstu R. Ekmanis piemin savu skolas biedru Leonīdu Zariņu Ausekļa ģimnazijā dīpišu nometnē Augsburgā, Rietumvācijā. L. Zariņš ar izplētni nolaidās Kurzemē 1953. gadā, tika notverts un pēc padomju kara tribunāla lēmuma gadu vēlāk nošauts. Laimonis Purs beidz atmiņu stāstījumu par saviem kollēģām žurnālistiem un augstiem ierēdņiem okupētajā Latvijā, uzsverot viņu uzdrīkstēšanos iespēju robežās paust patiesību.

Nodaļā „Dažos vārdos”, kā parasti, lakoniskas ziņas par cil-

dinājumiem, jaunizdevumiem, mūzikas/teātra/deju uzvedumiem, mākslas izstādēm. Uzmanība pievērsta tradīciju veicināšanai, rakstītā vārda spēkam, izglītībai, diasporai, ērmīgām būšanām, ieskatam Latvijas sendienās, viņdienās un mūsdienās, Latvijas kaimiņvalstīs un tālāk ģeopolitiskajā telpā. Īsa sadaļa par statistiku koncentrēti izgaismo Baltijas un visas pasaules progresu un regresu.

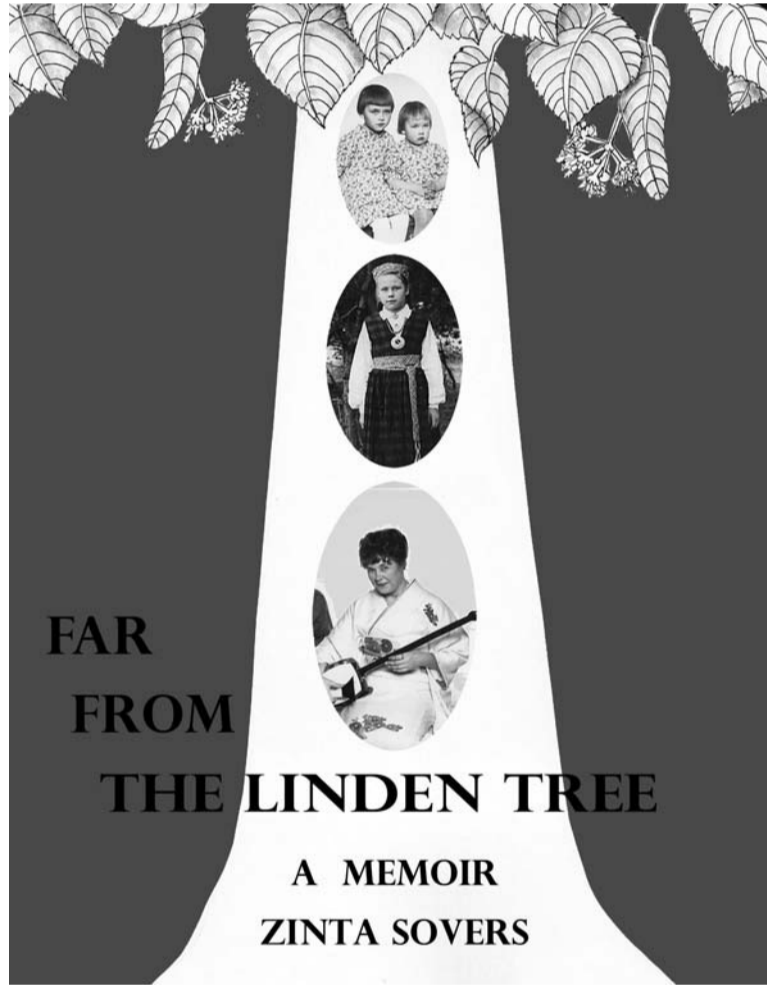
Grāmatu recenzijas: Gunars Zvejnieks par Mārtiņa Lasmaņa „Vārdi un mūzika: Literāra un mūzikāla dažādība”; Indra Ekmane par angļu autora Lukasa (*Edward Lucas*) *Deception, Spies, Lies and How Russia Dupes the West* (Spiegi, meli un kā Krievija piemulķo Rietumus); Līvija Baumanes par Elzas Kezberes „Dzeja un dzīve” 3. sēj.; Gundars Ķeniņš Kings par AABS ceturkšņizdevuma *Journal of Baltic Studies* 2012. gada vasaras numuru.

Globālā latviešu rakstu krājuma *Jaunā Gaita* atsevišķu numuru par \$10 var iegādāties, rakstot vai zvanot Jurim Žagariņam, tālr.: 413-732-3803, e-pasts: juris.zagarins@gmail.com

Neabonētāji, kuŗi tomēr uzskata sevi par kultūras cilvēkiem, pavisam viegli var kļūt par abonētājiem. Divu gadu abonements (astoņi numuri) maksā tikai \$76, viena gada (četri numuri) – \$39. Čeks jā-sūta: *Jauna Gaita, Inc.* (vēlams ASV dolaros, bet pieņem arī jebkuŗā citā valūtā) Tījai Kārklei, 616 Wiggins Road, St. Paul, MN 55119, USA. Atsevišķus rudenis numura rakstus, kā arī arvien topošo, bet jau plašo *Jaunās Gaitas* rakstu krājuma e-archīvu var apskatīt www.zagarins.net/JG mājaslapā: www.zagarins.net/JG Galvenais redaktors lūdz sūtīt rakstus nevis pēc vecās *msn.com*, bet pēc jau kopš 2011. gada vasaras numura iekšējās vākos izziņotās e-pasta adreses (rekmanis@gmail.com).

Juris Žagariņš

JAUNA GRĀMATA

Pēdējā laikā izdoti diezgan daudzi dzīves stāsti angļu valodā par līdzīgu tematu – dzimtenes atstāšanu, bēgļu gaitām, grūtajiem sākumgadiem jaunā zemē. Nesen izlasīju Zintas Soveres grāmatu *Far From the Linden Tree*. Nespēju to nolikt malā. Zintai ir izcila valoda, labs humors, arī aprakstot grūto darbu patēva vistu farmā Konektikutas pavalstī, dažādos vasaras darbus Ņujorkas pavalsts kalnos, studijas Francijā, mātes uzmundrinājumus iegūt izglītību, viņas ziedošanos savām meitām. Abas māsas beidza augstskolu, Vija Lindberga ir ārste Ziemeļkalifornijā.

Zinta raksta, ka viņas dzīvi var sadalīt septiņu gadu posmos, sākot ar brīdi, kad atstāta Latvija, toreiz viņai bija septiņi ga-

di. Vairāki gadi pavadīti Japānā, kur vīrs Ojārs strādāja firmas *Sony* uzņēmumā. Zinta mācījās iesties citas kultūras vidē, mācījās japāņu valodu un spēlēt stīgu instrumentu koto, ko iemīļojusi un spēlēt vēl aizvien.

Tagad Zinta un Ojārs Soveri dzīvo Florences pilsētā Oregonas jūrmalā. Ojārs Sovers Prinstonas universitātē ieguvis zinātņu doktora gradu, viņš piedalās NASA's *Mars Exploration Rover Mission* programmā un palīdzēja aprēķināt trajektoriju pašgājējam robotam, kas nolaidās uz Marsa.

Ziemsvētku tirdziņā Portlandes latviešu centrā bija iespēja iegādāties Zintas Soveres grāmatu un ar viņu iepazīties. Zintas e-pasta adrese: zinta@oregonfast.net

Zinta Kūlite

Laiks un Brīvā Latvija ir tilts starp latviešiem pasaulē

Sabiedriskam darbiniekam Helmutam VABULIM no Sidnejas Austrālijā vienmēr ir daudz stāstāmā par Latvijas vēsturē svarīgiem datumiem un par darbošanos Daugavas Vanagos. Tagad ikdienai esot mierīgāks ritms, jo Daugavas Vanagu Austrālijas (DVA) valdes priekšsēža grožus viņš no devis Jāņa Priedkalna (Adelaidē) rokās. Tātad turpmākos trīs gadus Adelaide būs DVA rosinātā darbības centrs. Šogad kā Sidnejas, tā Adelaides nodaļa nosvinēja 60 gadu jubileju.

Latvijā daudzi ir pateicīgi Daugavas Vanagiem Austrālijā par aprūpes un palīdzības sniegšanu leģionāriem, daudz bērnu ģimenēm, trūcīgiem skolēniem un studentiem Latvijā. Mazie sūtījumi tuviniekiem uz Latviju pārvērtās lielos konteineros ar drēbēm, grāmatām un citām lietām, kad tika atjaunota Latvijas valsts. Par visu lielās Daugavas Vanagu organizācijas biedru kopīgiem ziedojumiem uzcelti Latviešu leģiona Brāļu kapi Lestenē. Lielākais individuālais dāvinājums ir Sidnejas nodaļas vanaga Bernda Everta nopirktais īpašums Slokas ielā 122, Rīgā, kas nodots Daugavas Vanagu Latvijā rīcībā.

Par Austrālijas latviešu labajiem darbiem ir rakstīts ne tikai vietējā avīzē *Austrālijas Latvietis* un *Latvietis*, bet arī globālos laikrakstos *Laiks* un *Brīvā Latvija*. Helmut Vabulis teic, ka, būdams Daugavas Vanagu Austrālijā priekšsēža amatā, īpaši uzmanīgi lasījis latviešu valodā drukātos laikrakstus, lai zinātu ko vairāk par norisēm politiskajā dzīvē Latvijā un par plašajā pasaulē izkaisīto latviešu sabiedriskām aktivitātēm.

Pirms gada Latvijas Zinātņu akadēmijā notika apvienotais Pasaules latviešu zinātnieku 3. kon-

Foto: Aigars Pērkonis

Sabiedriskais darbinieks Helmut Vabulis no Austrālijas informāciju par Latviju rod laikrakstos *Brīvā Latvija* un *Laiks*

gress un Letonikas 4. kongress, kurā laikā bija apskatāma izstāde „Četras svarīgākās latviešu trimdas politiskās akcijas ārzemēs padomju okupācijas laikā”. Tur bija dokumentālas liecības no Austrālijas nacionālā archīva par politiskām akcijām pret 1974. gada jūlijā Austrālijas leģionāru valdības lēmumu *de iure* atzīt Baltijas valstu iekļaušanu PSRS. Līdzīgs Jaunzēlandes lēmums izraisīja sašutumu gan trimdas sabiedrībā Austrālijā un Jaunzēlandē, gan citur pasaulē.

Pēc profesora Edgara Dunsdora aplēsēm, 1974. gadā Austrālijā dzīvojuši 26 000 baltiešu imigrantu, no kuriem 14 000 bija latvieši. Baltieši rīkoja protesta demonstrācijas un ielu gājienus. Valdībai tika iesniegtas neskaitāmas protesta vēstules un petīcijas. Pēc trimdas veiktā informatīvā darba un protestiem Austrālijas sabiedrība nosliecās pret valdības pieņemto lēmumu un opozīcijā esošā liberāļu partija ieņēma baltiešiem labvēlīgu pozīciju. Trimdas ierosinātais sabiedrības

nosodījums bija viens no svarīgiem faktoriem, kas veicināja absurda lēmuma atcelšanu 1975. gadā. Šis baltiešu un latviešu protesta akcijas ārzemēs modināja pretestības garu arī Latvijā, Igaunijā un Lietuvā. Ārzemju latvieši bija droša aizmugure latviešiem Latvijā viņu cīņā par brīvu un neatkarīgu valsti.

Ārvalstīs dzīvojošie latvieši joprojām seko līdzī norisēm Latvijā. Helmut Vabulis un daudzi citi šogad jutušies nepatīkami pārsteigti, uzzinot, ka 22 gadus pēc neatkarības atgūšanas Latvijā uzradušies spēki, kas vēlas mainīt Latvijas Republikas Satversmi. Un atkal bija nepieciešama latviešu vienotība. „Tautas nobalsošanās uz jautājumu „Vai jūs esat par likumprojekta „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē” pieņemšanu, kas paredz krievu valodai noteikt otras valsts valodas statusu?”, latvieši visā pasaulē teica skaidru *pret*. Arī Austrālijā aktivitāte Tautas nobalsošanās bija krietni lielāka nekā 2011. gada Saeimas vēlēšanās. Par to bija

daudz publikāciju un iedzīvotāju aptauju laikrakstos.

Brīvajā Latvijā un *Laikā* noteikti izlasu Franka Gordona, Kārļa Streipa un citu politiskos komentārus. Ar Austrālijas latviešu atbalstu esam dāvinājuši *Brīvās Latvijas* abonementu leģionāriem Latvijā. Jo šajās avīzēs ir daudz plašāks ieskaits Latvijas politikā un aktuālās temās ekonomikā nekā dažkārt Latvijas vietējās avīzēs. Par Leģionāru dienu Latvijas plašsaziņas līdzekļi vēsti, it kā garām ejot, bet *Brīvā Latvijā* un *Laikā* ir daudz plašāka informācija par 16. marta notikumiem Rīgā un citviet, kā arī visaptveroša informācija par norisēm latviešu mītnes zemēs, tā ka avīzi izlasu no pirmās līdz pēdējai lapai,” secina Helmut Vabulis.

Šovasar viņš ciemojies Latvijā. Dzimtā Kalna pagasta lauku plašumos baudījis radnieku Mārites un Aigara Pērkonu ģimenes viesmīlību. Un atkal tiek ritināts atmiņu kamoliņš – par skolas gai-

tām vietējā Bērzgala pamatskolā, pēc tam Malnavas un vēlāk Beberenes tehnikumā. Kara laikā jaunie zēniem neizbēgams bija iesaukums vācu armijas latviešu leģionā. Drīz vien Helmuti ievainoti un nogādāti hospitāli Vācijā. Kara beigoties, viņš, tāpat kā daudzi citi, nonāca *dīpišu* nometnē, sekoja izceļošana uz Austrāliju.

Savu pirmo skolu Helmut Vabulis atceras prezidenta Kārļa Ulmaņa iedibinātā Draudzīgā aicinājuma laikā – konteineros ir sūtītas grāmatas ne tikai uz savu skoliņu, bet arī apkārtējām lauku skolām, un Latvijas Lauksaimniecības universitātes Veterinārmedicīnas fakultātei, kā arī Latvijas Universitātei dāvātas vērtīgas, studentiem noderīgas grāmatas.

Tālajā Austrālijā ar laikrakstu *Brīvā Latvija* un *Laiks* starpniecību latvieši seko līdzī notikumiem Latvijā un savās mītnes zemēs visā pasaulē.

Valija Berkina

ZIŅAS ĪSUMĀ

Ogrē Latvijas Evaņģēliskā alianse sadarbībā ar Ogres kristīgām draudzēm, sabiedriskām organizācijām un mākslas skolu jau ceturto gadu organizē labdarības sarīkojumus „Ziemsvētku brīnumus”, kurus iekļauti bērnu zīmējumu konkursi un koncerti. Ogres novada jaunie mākslinieki (3 - 16 g. v.) tiek aicināti piedalīties zīmējumu konkursizstādē.

Ilūkstes novadā līdz 17. decembrim notiek labdarības akcija, kurā iedzīvotāji sarūpē pašu aditus cimdus un zeķes vientuļiem pensionāriem, trūcīgām ģimenēm, bērniem ar īpašām vajadzībām un bāreņiem.

Daugavpils Vienības nama koncertzālē 28. novembrī Latviešu kultūras centrs sadarbībā ar Francijas institūtu Latvijā rīkoja pasaulslavenās franču pianistes Vanesas Vāgneres solokonzertu. **Viena koncerta daļa** skanēja kopā ar Daugavpils kamerorķestri. Pianistes ieskaņojumi apbalvoti ar vairākām godalgām Francijā un ārzemēs.

Kuldīgu apmeklēja Izraēlas vēstniece Latvijā Hagita Ben-Jakova. Tiekoties ar Kuldīgas novada vadību, vēstniece puda prieku par atjaunoto sinagogas ēku, kur izvietota arī mūsdienīga bibliotēka. Vēstniece piedalījās Kuldīgā sarīkotajā zinātniskajā konferencē „Ebreju kopienas Kurzemes pilsētās”.

Salaspilī novembrī atklātais tirdzniecības centrs Rimi ir šobrīd vienīgais lielveikals Latvijā, kurš savas darbības nodrošināšanai un ūdens sildīšanai izmanto saules enerģiju. Uz ēkas jumta uzstādīti Latvijā SIA *Sun Investments* ražotie saules kolektori *SelSo* vismaz ar 25 gadu garantiju. Zinātnieki ir pierādījuši, ka saules enerģijas efektivitāte Rīgā ir lielāka nekā Berlinē vai Kopenhāgenā.

Liepājas Latviešu biedrības namā 16. decembrī notiks Liepājas ceļojošā Leļļu teātra „Maska” īstenotais Latvijā nebijis projekts – leļļu kameropera „Priekā noslēpums”. Tajā iesaistīti 90 dalībnieki - Liepājas kamerorķestra mūziķi, Liepājas baleta un deju studijas jaunie talanti. Leļļu kameroperu **20. decembrī** varēs redzēt arī Rīgā.

Latgalē divās Piedrujas un vienā Svariņu pagasta saimniecībā konstatēts cūku mēris. Tur tiek turētas kopumā 17 cūkas, ko nācās likvidēt. Iepriekš klasiskais cūku mēris bija konstatēts Latgales mežos nomedītām mežacūkām. Krievija apturējusi dzīvū cūku un gaļas izstrādājumu importu no Latvijas.

Biznesa portāla Nozare.lv Smiltēnē rīkotajā diskusijā, kurā piedalījās novada uzņēmēji, secināts, ka situācija ar darbaspēku laukos joprojām ir dramatiskā. Uzņēmēji ir gatavi pārpirkt kvalificētus darbiniekus. Arī zemnieku saimniecības „Rožkalni” īpašnieks Ivars Ādamsons atzīst, ka lauksaimniekiem katastrofāli trūkst fermas strādnieku, jo neviens negrib strādāt netīru darbu.

Rūjienas novada vidusskolas 10. klases skolniece Ķoniete Evija Zariņa un Valmieras Pārgaujas ģimnazijas 10. klases skolnieks naukšēnietis Kristaps Lukjaņenoks saņēmuši Aizsardzības ministrijas pateicību par izaugsmi un labu darbu jaunsardzē. Līdzīgu pateicību Latvijā saņēmuši vēl 14 jaunsargi.

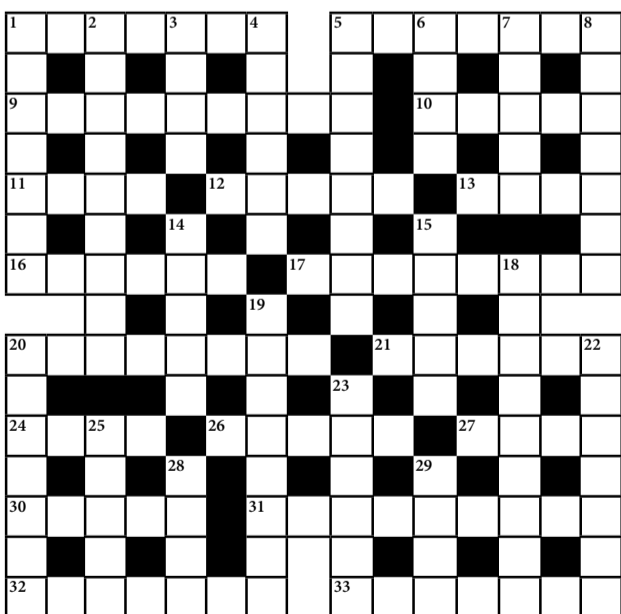
Bauskas novada kultūras centrā notika tradicionālais sarīkojums „Bauskas novada Gada skolotājs”. Izcilākajiem skolotājiem vairākās kategorijās pasniedza dāvanas un pašvaldības Atzinības rakstu.

Parakstīta vienošanās par Sēlijas apvienības veidošanu. Tajā iekļautos Alūksnes, Ilūkstes, Jaunjelgavas, Jēkabpils, Neretas, Viesītes un Salas novads. Vienošanās parakstījuši novadu domes priekšsēdži. Apvienība rūpēsies par Sēlijas kultūrvēsturisko identitāti un vērtībām.

Policija saņēmusi vairākus iesniegumus par naktis laikā Gulbenē apzagtiem dzīvokļiem. Zagļiem ar iekļūšanu dzīvokļos nav bijis jānoplūdas, jo dzīvokļu durvis nav bijušas aizslēgtas. Par visiem gadījumiem sāks kriminālprocess.

Izīņas sagatavojušas Valija Berkina un Māra Linde

Krustvārdu mikla Sastādījuši Daiga un Ilmārs Kalni (ASV)

Līmeniski. 1. Daugavas pieteka. 5. Pasacīt. 9. Vielas vismazākās daļiņas, kurām piemīt visas vienas ķīmiskās īpašības. 10. No purva augu atliekām izveidojies iezis. 11. Ļoti skaļi smieties (*sar.*). 12. Glīts, skaists. 13. Virieša vārds (nov.). 16. Tāds, kam ir vēstījuma raksturs. 17. Ļoti labs, teicams. 20. Trauki šķidruma kāšanai. 21. Episkās literatūras paveids. 24. Kādas ES valsts galvaspilsēta. 26.

Ļoti lielas, neciešamas sāpes. 27. Spēja uztvert apkārtnes norises. 30. Noteikt cenu vērtspapīriem, precēm. 31. Ar skaitu iedalīt, ievietot (kur). 32. Harmonija. 33. Savienot, sastiprināt (kopā).

Stateniski. 1. Ventas pieteka. 2. Iegulties. 3. Viesulis. 4. Nepareizs, arī muļķīgs. 5. Lapas daļa, kas paliek, piem., čeku grāmatiņā, pēc čeka noplēšanas. 6. Blīvs vilnas audums. 7. Dot, pasniegt. 8.

Tāds, kas viegli drūp, plaisā. 14. Apņemt ar rokām. 15. Līdzenums augstienē ar stāvām nogāzēm. 18. Skaitot noskaidrot daudzumu. 19. Vienbalsīgi izteikta mūzikālā doma. 20. Pareizs; precīzs; taktisks. 22. Piedalīties sporta sacensībās. 23. Viesību deja. 25. Virieša vārds (janv.). 28. Vulkāns Sicīlijā. 29. Zirga vilkmes transporta līdzeklis.

Krustvārdu miklas (BL Nr. 46) atrisinājums

Līmeniski. 1. Retorika. 8. Auseklis. 10. Akords. 11. Dauka. 13. Ienirt. 14. Eģes. 15. Auts. 16. Odeons. 18. Safīns. 20. Opuss. 23. Stāt. 25. Lori. 27. Asaka. 28. Amorāli. 29. Arbas. 30. Skāla. 33. Trotils. 34. Tiesa. 36. Alpi. 37. Atis. 38. Īstas. 40. Barkas. 43. Kasele. 45. Ores. 47. Anta. 48. Kaplis. 49. Svāri. 50. Skates. 51. Antares. 52. Kolrābji.

Stateniski. 1. Storno. 2. Treses. 3. Takas. 4. Valka. 5. Teniss. 6. Slānit. 7. Riksdags. 9. Surinama. 11. Defo. 12. Auns. 17. Nota. 19. Abra. 21. Protons. 22. Spānija. 23. Skola. 24. Taiti. 25. Liesa. 26. Irsis. 31. Karakasa. 32. Alva. 34. Tisa. 35. Spilveni. 38. Īves. 39. Seni. 41. Kalēti. 42. Sosārs. 43. Kastri. 44. Skalbe. 46. Svīst. 47. Araks.

Glāsts, ko glabā sirds

Šogad 6. maijā apritēja 100 gadu kopš mana tēva, gleznotāja Alfrēda Krūkliņa dzimšanas dienas, un jau četrpadsmit gadu viņa vairs nav mūsu vidū. Paldies Eleonorai Šturmai par rakstu *Laika* 19.-25. maija numurā, kurā pastāstīts, ka A. Krūkliņš ar sirdi un dvēseli nodevās glezniecībai. Viņu 100. dzimundienā atcerējās mākslinieki laikabiedri, un arī es vēlos dalīties atmiņās par tēvu.

Būdama ģimenē vienīgais bērns, tiku ļoti mīlēta un lolota. Tēvs mani sauca mīļvārdiņā par Ijamu un atceros, ka viņš mani tikai vienu vienīgu reizi mazliet iepēra, kad gražojos un neklausīju māti, bet tādēļ tēvu nebūt nemilēju mazāk.

Man bija tikai divi gadiņi, kad mēs atstājām Rīgu, un pirmās bērnības atmiņas man saistās ar dzīvi „dīpīšu” nometnē Hanavā Vācijā, amerikāņu militārajā zonā. Nometnē dzīvoja daudz latviešu, un nevienam neklājās viegli, arī mums. Trūka naudas, tomēr tēvs nopirka ūdenskrāsas un gleznoja dabasskatus akvareltehnika. Papīra trūkuma dēļ viņš apgleznoja lapas abas puses. Esmu saglabājusi vairākas glezniņas no tiem laikiem un dažas uzdāvinājusi draugiem.

Amerikā iebraucām 1949. gadā, kad man jau bija 7 gadi un es sāku mācīties amerikāņu skolā angļu valodā. Mājās runājām latviešu valodā. Sākotnēji apmetāmes netālu Ņujorkas priekšpilsētā Elizabetē pie vācu mācītāja Heinca Kuglera. Viņš atsūtīja mums galvojumu iebraukšanai ASV.

Iesākt dzīvi svešā zemē nebija viegli. Mani vecāki sākumā strādāja matraču ražošanas fabrikā, ko vēlāk pielāgoja ieroču ražošanai, jo 1950. gada jūnijā bija sācies karš Korejā. Tēvs diezgan

ātri iemācījās angļu valodu, jo tās pamatus jau bija apguvis Vācijā, un nepagāja ilgs laiks, kad viņu pieņēma darbā par architektu uzņēmumā *Engelhard Industries* Ņuarkā (*Newark*), kur viņš strādāja līdz 70 gadu vecumam.

Arhitektūru tēvs studēja Latvijas universitātē, bet viņa sirdslieta un vaļasprieks bija gleznošana. Atceros, ka tēvs, pārnācis no darba, vairākas stundas pavādīja, stāvēdams savā darbnīcā pie molberta un gleznojot. Strādājot par architektu, viņš nopelnīja pietiekami ģimenes vajadzībām, eļļas krāsām, otām u. c., kā arī grāmatām, kuŗas viņš aizrautīgi lasīja.

Tēvs aktīvi piedalījās latviešu sabiedriskos sarīkojumos, atbalstīja vairākas latviešu organizācijas, bija atsaucis un izpalīdzīgs. Viņš bija viens no Amerikas latviešu mākslinieku apvienības (ALMA) dibinātājiem un palīdzēja māksliniekiem Augustam Annusam, Fridricham Miltam un Ludolfam Libertam rīkot izstādes Ņujorkas Daugavas Vanagu namā Bronksā, Ņujorkā, arī pats tajās piedalījās. Vēlāk iekārtot izstādes palīdzēja arī mans vīrs Jānis Students.

Priedaines pašdarbības teātra izrādēm tēvs palīdzēja iekārtot skatuvi ar paša zīmētajām dekorācijām. Viņš dziedāja Ņujorkas latviešu kori, ko vadīja Bruno Skulte un Andrejs Jansons, un darbojās Ņujorkas latv. lut. draudzes Katskiļu atpūtas nometnes komitejā. Ar lepnumu atceros, ka lieveni pie nometnes saimniecības ēdamzāles būvēja pēc tēva zīmētā projekta. Tagad tur ir jauna ēka ar jaunu, lielāku lieveni, kas arhitektoniski maz atšķiras no iepriekšējā. Atpūtniekiem no turienes paveras skaists skats uz kalniem – tāda bija tēva iecere.

Atmiņā daudzās reizes, kad es kopā ar vecākiem devos uz „Elles ķēķi”, kur parasti pulcējās latviešu rakstnieki, dzejnieki un mākslinieki. Satikšanās notika Manhatanā, mākslinieka Fridricha Milta mājas pagrabstāvā, kur valdīja bohēmiska aura. Māte virtuvē

allaž palīdzēja sagatavot uzkodas un vārīja kafiju. Pagrabā vienmēr skanēja smieklī, sarunas, strīdi, un, kad sapulcējušies iedzēra vīnu, bieži vien jautri „sita augstu vilni”. Tēva draugs un domubiedrs bija dzejnieks Nikolajs Kalniņš, jo abi mācījušies Suntažu

pamatskolā, tātad daudz kopīgu atmiņu.

Tēvs man nemācīja zīmēt un nemudināja arī gleznot, bet dažreiz gan teica: „Nāc nu paskaties, ko esmu uzzīmējis!” Vērojot, kā viņš darbojas ar otām, manī pamazām modās interese par glezniecību. Studējot *Fashion Institute of Technology*, divos gados apguvu tekstilmākslinieces profesiju, bet mans vaļasprieks ir gleznošana. Man patīk „pindzēt” puķes, un vismīļākās man ir magones! Var teikt, ka zināmā mērā esmu gājusi sava tēva pēdās. Viņš gan bija pārliecināts ainavists.

Mana māte nomira 1991. gadā, un rūpes par tēvu turpmākos sešus gadus gulās uz maniem pleciem. Tas bija visgrūtākais laiks tēva un visas mūsu ģimenes dzīvē, jo viņam bija Alcheimera slimība. Mēs abi ar tēvu 1993. gadā aizbraucām uz Rīgu. Toreiz apmeklējām kādu teātra izrādi, un kā šodien atceros tēvu sakām: „Kā gan var būt, ka aktieri tik labi runā latviski?” Viņš nenoskārta, ka mēs esam Latvijā, un man radās nojauta par tēva slimību. Tā progresēja, viņš vairs negleznoja un nelasīja grāmatas...

Mani vecāki Elza un Alfrēds Krūkliņi atdusas latviešu kapos Katskiļos. Katru gadu maijā un septembrī turp dodas latvieši, lai pieminētu savus tuviniekus, un arī es ik reizes ielieku vāzē puķes pie savu vecāku kapu kopīnām un noliecu galvu pateicībā par visu labo, ko viņi man devuši un ka protu latviešu valodu. Kaut arī tēva sagnis atgriezies Latvijā nepiepildījās, domāju, ka mīļais tētiņš ir apmierināts, jo no viņa atdusas vietas paveras skaists skats uz kalniem, kuŗus viņš tik ļoti mīlēja.

Ilona (Krūkliņa) Studente

Alfrēds Krūkliņš ar meitu Ilonu aizritējušā gadsimta 50. gadu sākumā

120x120 Filadelfijā Vai zini, kā jārīkojas ārkārtas gadījumā?

Nevar jau pastāvēt 120 gadus, nezinot, kā jāgatavojas neparedzētiem, pat trauksmes, apstākļiem. Šādi apstākļi rodas diezgan regulāri ap šo gada laiku. Tikko notikušais lieliskais Ziemsvētku tirdziņš jau ir garām, visi kārtīgi sapirkušies, bet, izrādās, jau tagad ir apēsti visi svētku vajadzībām iegādātie pirāgi un piparkūkas! Ko lai dara? Filadelfijas Brīvo latvju biedrība jūs izglābs! Atbrauciet uz sarīkojumu “Cepsim latviski” sestdien, 15. decembrī, plkst. 10:00, lai paši gatavotu nepieciešamos svētku gardumus – pirāgus un piparkūkas – pieredzējušo cepēju Intas Grundes un Jolantas Mockus vadībā. Vienlaicīgi atkārtosim iemīļotās un iemācīsimies jaunas, vēl nedzirdētas, Ziemsvētku – saulgriežudziesmas. Tāpat kā šīs vasaras pirmajā “Cepsim latviski” reizē, katrs dalībnieks saņems receptes arī rakstveidā, lai mājās pats atkal varētu atdarināt mūsu speciālistu pārbaudītās cepšanas iemaņas. Bied-

riba gādās izejvielas un priekšautus, bet “Cepsim latviski” apeklētājiem jāņem līdzi apņēmība izdziedāties pēc sirds patikas un vēlēšanās izcept visgardākos svētku našķus!

Filadelfijas Brīvo latvju biedrības 120. jubilejas gads strauji tuvojas beigām. Pēdējie sarīkojumi: “Cepsim latviski” 15. decembrī; pēc tam būs vēl Sateklas ziemas saulgrieži 21. decembrī un Vecgada vakara balle ar didžeja *Bill Aust* deju mūziku un, kā baumo, ļoti daudz jauniešu piedalīšanos. Jubilejas gada rīkotāji pateicas labvēļiem, kas visa gada garumā ar savu devumu ir finansiāli atbalstījuši veselus 120 notikumus. Tie ir Latviešu fonds, ar kuŗa atbalstu ir uzlabota BLB infrastruktūra un ir sarīkoti visi jubilejas gada notikumi; ALA Kultūras fonds; Filadelfijas Daugavas Vanagu kopa; Filadelfijas Pensionāru kopa; un Amerikas Latviešu palīdzības fonds.

Sandra Milevska

Apsveicam!

Amerikas latviešu apvienība apsveic Amerikas latviešu jaunatnes apvienību 60. pastāvēšanas un darbības gadā! Izsakām atziņību ALJA priekšsēdim Kārlim Lenšam un ALJA valdei par mērķtiecīgo un rosīgo darbu, veicinot latviešu kultūras, izglītības un sabiedriskos centienus ārpus Latvijas.

Izsakām atziņību un pateicību kongresa Rīcības komitejai un komitejas priekšsēdei Kristīnai Lagzdīnai par uzņēmību un pūlēm, rīkojot jubilejas kongresu Ņujorkā – ALJA dibināšanas pilsētā!

Ir apsveicami un pat nesaskan ar demografiskajiem rādītājiem, ka jūs, kas esat dzimuši otrajā un pat trešajā paaudzē ārpus Latvijas, turpināt meklēt savu identitāti un veicināt latvietību ASV. Mudinu visus atcerēties, ka latviešu valoda, kultūra un izglītība ir tas kopsaucējs, kas pamatā vieno jūs ar 1952. gada ALJA dibināšanas valdi, kā arī turpmāko gadu latviešu jauniešu sabiedrību un latviešiem Latvijā.

Aicinu jūs katru turpināt izkopt savu latviešu valodu un labāk iepazīt latviešu kultūru, lai vēl daudzus gadus varat atrast savu vietu un identitāti starp latvie-

Anita Bataraga un Kārlis Lenšs

šiem un saikni ar Latviju un latviešiem visā pasaulē!

ALA valde ir gatava atbalstīt jūsu centienus – pulcināt, pārstāvēt un uzturēt latvietību. Veik-

sim to sadarbībā un sadraudzībā ar skatu uz mūsu kopējiem mērķiem! Lai jums veicas!

Anita Bataraga,
ALA valdes priekšsēde

Valstssvētki Detroitā ...

Arī Detroitas un tās apkārtnes latviešu sabiedrība šogad svinēja Latvijas Valsts dibināšanas 94 gadu atceri. Tā Detroitas latviešu visu sabiedrisko kopu un apvienību izkārtotumā izvērtās par skaistiem svētkiem. Svētdienas, 18. novembra rītā Sv. Pāvila latviešu draudzes baznīcā Fārmingtonhilā sākās ar Latvijas Valstssvētku dievkalpojumu. To vadīja draudzes mācītāja Aija Greiema (*Graham*). Dievkalpojumu papildināja vokālais ansamblis "Birze" ar izteiksmīgi nodziedāto Zigmara Liepiņa kompozīciju "Svētī debesīs šo zemi". Labi sagatavotā svētrunā mācītāja atgādināja par Latvijas pastāvēšanas gadiem, kuŗi ir kļuvuši tautas vēsturē neizdzēšami. Dievkalpojuma beigu daļā Līga Jēkabsone dziedāja Andreja Jurjāna kantātes "Tēvija" lūgšanas solo daļu. Klavierpavādjumu spēlēja pianists Rūdolfs Ozoliņš. Dievkalpojuma izskaņā, aizlūdzot par mūsu Tēvzemi, klātesošie vienotās Latvijas Valsts himnā.

Svētku viesiem pulcējoties Detroitas Sv. Pāvila latviešu draudzes sarakojumu nama zālē, Latvijas dibināšanas 94. gadskārtas atceres svinīgā akta vadītāja, Latviešu apvienības Detroitā priekšsēde Līga Jēkabsone vispirms klātesošos aicināja nodziedāt latviešu patvēruma zemes – ASV – himnu, tad aicināja klātesošos godināt mūsu valsts pastāvēšanu, nodziedot Latvijas Valsts himnu.

Par svētku akta runas teicēju bija uzaicināts Detroitas latviešiem labi pazīstamais, aizvadīto gadu detroitietis un latviešu sabiedrībā iecienītā persona – Jānis Kukainis. Savas politiskās karjeras laikā viņa darbošanās sabiedriskajā laukā ir bijusi vairākos ASV un pasaulē vienotā latviešu organizāciju vadošos amatos. Atkārtoti tiekot ievēlētam par PBLA priekšsēdi, viņa sabiedriski politiskā darbība un ar to saistītā erudīcija par saimnieciskiem politiskiem jautājumiem kā Latvijā, tā arī ārpus tās, vienmēr ir tikusi augsti novērtēta. Jānis Kukainis, iesāka svinīgā akta runu ar izskaidrojumu par PBLA.

Ideja katram būt brīvam savā valstī ir visā pasaulē vienotusi latviešus jau 94 gadus. Pagātne ir tikusi saistīta ar tagadni, lai veidotu nākotni. Vēl joprojām nākas atcerēties Latvijas dibināšanas atceres reizēs svētku runātājus, kuri pirms 1990. gada nemitīgi atgādināja par neatkarīgas Latvijas ideju un tās atgūšanu. Neticamais beidzot notika 1991. gada 21. augustā, kad senseis lolotais sapnis piepildījās. Pēc Latvijas neat-

mūsu nākotnes uzdevums ir pēc iespējas atbalstīt jaunākas paaudzes diasporu ārpus Latvijas, vienalga, kur tā atrastos – Rietumos vai Austrumos. Šie ļaudis ir izbraukuši no Latvijas galvenokārt ekonomisku apsvērumu pēc. Mēs, vecākās paaudzes diaspora, pakāpeniski novecojam un izmirstam, zaudējot savu kodolu. Tāpēc svarīgi ir veicināt vispusīgu sadarbību, lai stiprinātu Latviešu vienotību visā pasaulē. Visiem

ma atrisinājumam. Šķiet, ka beidzot arī Latvijas valdībā par šim lietam atbildīgās personas beidzot ir sarosījušās.

Par svarīgu uzdevumu ir uzskatāma nepieciešamība Latvijas skolās atjaunot nesagrozītas vēstures mācīšanu pusaudžiem un jauniešiem. Joprojām svarīgs ir atbalsts jaunajām ģimenēm Latvijā.

Neizprotama arvien ir līdzekļu šķiešana no valsts kabatas krievvalodīgo integrācijai Lat-

Arī PBLA turpina pielikt plecu Latvijas ekonomiskās situācijas stabilizēšanā. Vienkopus ar Latvijas Rūpniecības un Tirdzniecības kameru nākamā gada jūlijā tiek plānots Pasaules Latviešu ekonomikas inovācijas forums. Mazu labumu Latvijas ekonomikai sniedz ļaužu braucieni ārzemju komandējumos, neparākot vajadzīgo sadarbību ar ārzemju partneriem un biznesa pasaules ļaudīm. Un tomēr – Latvijā ir notikušas arī daudzas pozitīvas pārmaiņas. Esam pateicīgi par Latvijas iespēju atkal būt brīvai. Visi lielie brīnumi un visas pārvērtības ir jau notikušas. Būsim pozitīvi un strādāsim, jo Dievs mums ir devis tikai vienu Latviju. Mums visiem, darbojoties roku rokā, tās brīve ir jānosargā!

Pēc neliela pārtraukuma mūzikālu priekšnesumu sniedza Detroitas vokālais ansamblis "Birze". Sevišķi ir uzteicams bija Selgas Jansones solo dziedājums tautas dziesmā "Teici, teici, valodiņa".

Līga Jēkabsone nolasīja Latvijas Valsts prezidenta apsveikumu tautiešiem ārpus Latvijas. Klātesošajiem tika nolasīts arī Daugavas Vanagu priekšnieka Andreja Mežmaļa apsveikums svētkos. Paziņojums par PBLA ikgadējās balvas piešķiršanu Valteram Nollendorfam, sakarā ar lielo ieguldījumu Latvijas Okupācijas muzeja izveidē un darbībā tika uzņemts ar skaļiem aplausiem.

Svētku svinīgā akta nobeidzumā Līga Jēkabsone izteica pateicību ikvienam, kuŗš palīdzēja veidot šo Latvijas gadskārtas pēcpusdienu. Kopīgi tika nodziedāta dziesma "Tev mūžam dzīvot, Latvijā!". Par godu Latvijas Valsts jubilejas reizei klātesošie tika uzaicināti pacelt dzirkstoša vīna glāzes un baudīt bagātīgi sagādātas uzkodas ar kafiju.

Vilnis Trops

Dzied Detroitas vokālais ansamblis "Birze". No kreisās: Mārcis Jansons, Ilze Sevruka, Evija Zepa, Tods Greiems, Aija Greiema, priekšā Selga Jansone, aiz viņas svinību viesi – Aija Kukaine ar PBLA priekšsēdi Jāni Kukaini, Līga Jēkabsone, Ēriks Petrovskis un Anita Miller

Svētku dalībnieki

karības atgūšanas mēs savās mītņū zemēs darījām visu, lai Latviju uzņemtu par pilntiesīgu locekli NATO, Eiropas Savienībā un ANO.

Jānis Kukainis atgādināja, ka

latviešiem, kas izbraukuši uz ilgāku laiku ārpus dzimtenes ir jānodrošina latviešu kultūras un valodas apmācība. PBLA joprojām uzmanīgi seko līdzi dubultpavalstniecības jautāju-

vijā. Aizvadītie 20 gadi ir pierādījuši daudzas iespējas šiem atrisinājumiem bez naudas tērēšanas.

Jānis Kukainis arī uzsvēra, ka patlaban viens no svarīgākajiem uzdevumiem ir latviešu tautas saglabšana Latvijā. Ar ekonomikas uzlabošanu ir iespējams apturēt mūsu tautas noasiņošanu. Ir jārada jaunas darba vietas ar pietiekamu atalgojumu, lai vismaz daļa no tautiešiem atgrieztos Latvijā.

... Brazīlijā

Latvijas valstssvētku atcere 18. novembrī tika svinēta arī Vārpas latviešu baptistu draudzē Brazīlijā, apm. 11 000 km no Latvijas. Pēc kopdziesmas "Dievs, svētī Latviju!" tautu meitas sadevušās aplī ap Latvijas karogu, kamēr, roku pacēlis, par Latviju aizlūdz Brazīlijas latviešu baptistu draudžu savienības priekšsēdis māc. Benjāmiņš Keidāns. Draudze šai dienā svinēja arī savu 90 gadu pastāvēšanu.

Foto: Kalfs Augstrozis

PAZIŅOJUMS

ALJA ir nolēmusi piedāvāt stipendijas ceļa izdevumiem saviem biedriem, kuŗi ir pierakstījušies deļot vai dziedāt 2013. gada Vispārējos Dziesmu un Deju svētkos Latvijā!

Lūdzam līdz 19. decembrim atsūtīt īsu vēstuli uz aljaizglitiba@gmail.com, kas apstiprina jūsu tautasdeju kopas vai koŗu līdzdalību šajos svētkos, un sarakstu ar deļotājiem/dziedātājiem, kuŗi pašlaik ir ALJAs biedri. Stipendiju summas būs atkarīgas no tā, cik ir pieteikušies.

No Daces Micānes Zālītes svētku runas Mančesterā

Latvijas dzimšanas dienā labi apzināties, kas ir tās vērtības, kuŗas mēs kopjam un nododam tālāk no paaudzes paaudzei. Tie ir mūsu tikumi, latviešu goda un skaistuma izjūta. Nesen aizsaulē aizgājušais latviešu teātra režisors Oļģerts Kroders intervijā žurnālam „Ir” sacījis: „Pasaule virzās uz vienotību, bet mazās tautiņas visur prasa neatkarību. Jo cilvēka dabiskais stāvoklis ir būt sev kungam. Viņš negrib saplūst ar pasauli. Latvietis arī ne, bet latvieti vēsture samaitājusi: 700 gadu vācieši, 100 gadu krievi. Un tagad pašu muļķība. Latviešiem Dievs devis vienu īpašību, kuŗā esam nepārspējami: es-tētisko izjūtu. Jau sākot ar ļoti tiro dainu formu, Lielvārdes jostas rakstiem. Latvieši saprot skaisto. Tikai žēl, ka neesam ar to izgājuši pasaulē,

piemēram, vai Skalbes pasakas ir sliktākas par Andersena?”

Katrs laika posms valsts vēsturē iezīmē ceļa zīmes, pēc kuŗām tauta virza uz priekšu savu attīstību. Kopš pirmās brīvvalsts dibināšanas fotografijas līdz šodienai ir 94 gadus iets ceļš; ir ceļa perspektīva – valstij, kas tiek dēvēta par ceturto zaļāko valsti pasaulē.

Kāds ir Latvijas nākotnes redzējums? Valstij, kuŗā ik ģimenē kāds dzied vai dejo.

Valstij, kas uzaudzinājusi talantus, kuŗi tagad rotā pasaules mūzikas un teātra skatuves – Andri Nelsonu, Elinu Garanču, režisoru Alvi Hermani, diriģentu Marisu Jansonu, izcilo pianistu Reini Zariņu un daudzus citus.

Valstij, kuŗā ik latvietim ir savs ģimenes dārziņš, kur cilvēki ne

tikai sarunājas latviski, bet viņu dzīvē liela loma ir ziediem – patsniegtiem, dāvinātiem, stādītiem, dārzā ziedošiem un rūpīgi koptiem, rožu krūmiem un puķu dobēm – tās ir mūsu pasakas par ziediem.

Daugavas krastos lēni un pamatīgi veidojas un aug Likteņdārzs, vieta, kas mums būs jauns atspēriena punkts, sakopjot pagātni un lūkojoties nākotnē. Daudz laimes dzimšanas dienā, Latvija! 18. novembrī no ik novada stūriša mūsu Latvijā pacelsies dziesma un lūgšana Augstākajam, tā pati, ko reiz dziedāja mazā meitene uz kuģa, atstājot Latviju, tā pati, ko mans dēls Krišjānis dzied un rīt dziedās Bostonas latviešu skolā, tā pati, ko dziedās mani un jūsu mazbērni un mazmazbērni – „Dievs, svētī Latviju!”

Dace Micāne Zālīte pēc svētku runas kopā ar flautisti Agitu Cerusu-Aristu

“LABU DOMĀT, LABI DARĪT, LABI BŪS”

Šos vārdus vecākais Latvijas ārsts, gastroenterologs, medicīnas zinātņu habilitētais doktors, profesors, Latvijas Zinātņu akadēmijas Goda loceklis, valsts emeritētais zinātnieks, Latvijas Ārstu biedrības Goda biedrs, Kristapa Rudziņa balvas laureāts, Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieks, Atzinības krusta lielvirsnieks, atvaļināts virsleitnants **Nikolajs Skuja** (05.10.1913.-16.10.2012.) ievērojis un izpildījis savā 99 gadus garajā mūžā dzīvē un darbā vienmēr un visur.

Nikolajs Skuja dzimis 1913. gada 5. oktobrī Bauskas apriņķa Zālītes pagastā. Viņa tēvs Aleksandrs (1877-1952) nāk no Alūksnes, bijis latviešu valodas skolotājs Cēsu vidusskolā, valodnieka Jāņa Endzelīna līdzstrādnieks, vairāku mācību grāmatu autors. Nikolaja māte Olga (dz. Ziemele) arī ir skolotāja, vēlāk gan darbu pārtrauc, veltījot sevi ģimenei un vienīgā dēla audzināšanai. Pusaudža gados Nikolajs daudzas vasaras pavada mātes vecāku mājās Valmieras apriņķī, netālu no Trikātas.

Sākoties Pirmajam pasaules kaŗam, Skuju ģimene nokļūst pie Maskavas, Podolskas apkārtnē, bet pēc Latvijas neatkarības iegūšanas atgriežas Cēsīs, kur 17 gadu vecumā Nikolajs beidz vidusskolu. Iestāties Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātē, viņš pievienojas studentu korporācijai Talavija un tajā iepazīstas ar savu nākamo sievu, jauno dzejnieci Veltu Tomu.

Notikumiem pilns ir 1938. gads – pēkšņi aiziet mūžībā māte Olga, Nikolajs apprecas ar Veltu Tomu; gada beigās viņu iesauc obligātajā dienestā Latvijas armijā. Dienests beidzas īsi pirms Latvijas okupācijas. Otrā pasaules kaŗa sākumu Nikolajs sagaida, būdams ārsts Rīgā. Vācu laika sākumā viņš strādā Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes Iekšējo slimību klinikā, kur praktizējas gastrokopijā. 1943. gada rudenī Nikolaju iesauc par kaŗa ārstu Latviešu leģionā, ieskaita 19. divīzijā. Strādājot divīzijas Galvenajā pārsiešanas punktā, tiešā frontes tuvumā, izieti kaŗa ceļi no Krievijas cauri Opočkai, Jaunpiebalgai, Morei,

Rīgai uz Irlavu Kurzemes ciotoksnī. Nikolajam nākas apgūt chirurga iemaņas, Kurzemes lielkaujās operēt deviņas diennaktis bez pārtraukuma un atpūtas. Kauju jūklī viņam izdodas izglābt kādas mazas, mēnesi vecas meitenītes dzīvību. Tagad mazā Maija izaugusi, kļuvusi zinātniece, dzīvo Amerikā. Maijas tēti virsniekvietnieku Augustu

Nikolajs Skuja

Heinsonu Nikolajs sastop vēlāk, kad abi ir atjaunotās Latviešu virsnieku apvienības biedri neatkarību atgūvušajā Latvijā.

Kaŗam beidzoties, Nikolajam neizdodas nodoms pie Jūrkalnes izbēgt gūstam ar laivu pāri jūrai uz Zviedriju.

Kaŗa beigas izšķir Nikolaju un Veltu, daudzus gadus viņi neko nezina viens par otra likteni. Pazūd arī Nikolaja māsiņa Ausma. Velta un Ausma paspēj doties bēgļu gaitās uz Vāciju, pēc tam uz Kanadu un Ameriku, bet Nikolajs tiek nosūtīts uz filtrācijas nometni pie Tulas, Krievijā. No turienes – uz oġraktuvēm. Nikolaja dzīvību izsūtījumā izglābj ieslodzījuma slimnīcas ārsts, ukraiņis Dechtjers, sagādājot toreiz retas zāles – sulfidīnu.

Salīdzinājumā ar daudziem citiem dienesta biedriem Nikolaju no ļaunākā likteņa pasargā viņa ārsta profesija, ļaujot sniegt palīdzību citu glābšanā, izdzīvot pašam un samērā drīzāk tikt atbrīvotam no nometnes.

1946. gadā Nikolajs atgriežas Latvijā, un viņam, nometnē bijušam, ar lielām grūtībām tomēr

izdodas dabūt ārsta darbu Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes klinikā, tagadējā Paula Stradiņa slimnīcā. 1948. gadā viņš apprecas ar Irēnu Skuju, vēlāk ārsti un viņu bērnu māti.

Sākas pēckaŗa dzīves posms, ko aizpilda ārsta, mācībspēka un zinātnieka darbs, ģimene, kuŗā piedzimst bērni Vidaga, Jana un Linards. 1956. gadā Nikolajs

māsiņu Ausmu un pirmo sievu Veltu, vēlāk arī ierobežotas ciemošanās reizes Latvijā. Par spīti aizņemtībai darbā, Nikolajs vienmēr atrod laiku mīļām sarunām, palīdzībai un padomiem saviem trīs bērniem. 1968. gadā autokatastrofā smagi cieš vecākā meita Vidaga, un viņu glābt izdodas tikai brīnumainā kārtā, ar ilgstošām Nikolaja un Irēnas, un viņu kolģeģu ārstu pūlēm. Astoņdesmitajos gados Nikolaja un Irēnas ceļi pašķīras, viņš apprecas vēlreiz – ar Viju Kukuli, ar kuŗu kopā aizvada mūža nogali, saglabājot siltas, sirsnīgas attiecības ar saviem bērniem, sešiem mazbērniem un nu jau sešiem mazmazbērniem.

Deviņdesmito gadu sākumā Latvijā līdz ar citām korporācijām darbību atjauno padomju gados aizliegtā studentu korpo-

rācija Talavija – Nikolaja mūža organizācija, kuŗā viņš iestājās tālajā 1931. gadā.

Kaŗa gadu cīņu biedrus un draugus profesors Skuja atrod arī Latviešu virsnieku apvienībā, kuŗā iestājās 1999. gadā. Viņš atsaucīgi iesaistījās tās rīkotajos pasākumos, pašai izdzīgi rūpējās par gados veco apvienības biedru veselību, konsultēja viņus, aicināja ievērot padomu – novecot veselēm.

Šā gada 20. oktobrī ārsts Nikolajs Skuja ar militāru godu, ko nodrošināja NBS Stāba bataljons, piedaloties jo kuplam pavadītāju pulkam, guldīts I Meža kapos Rīgā.

Vieglas smiltis, Profesor, Tēvzemē!

Sarma Līne,
atv. kapteine

Koncerts Ročesterā

Foto: Ģirts Zadiņš

Agrāk Ročesterā, Nujorkas pavalstī, dzīvoja vairāki simti latviešu, tagad reģistrēti vairs tikai 65. Par godu Latvijas valsts 94 gadu jubilejai Velta Zadiņa aicināja uz koncertu amerikāņu baznīcā, ko Ročesteras latviešu ev. lut. Krusta draudze irē dievkalpojumiem. Koncertā piedalījās vietējie mūziķi, spēlējot ērģeles, klavieres, kokli, bija

solo, dueta un trio priekšnesumi.

Attēlā mūziķi pēc koncerta, no kreisās: Linda Sniedze Tagarte (*Taggart*), Skaidrīte Beikere (*Baker*), Velta Zadiņa, Emīlija Tevanesana (*Thevanesan*); aizmugurē: Rons D'Amiko (*D'Amico*), Aleksandrs Zadiņš, Ainis Auzāns

E.P.

**LŪDZAM IKVIENU PIEVIENOTIES
DAUGAVAS VANAGU APVIENĪBU
ZIEMSVĒTKU ZIEDOJUMU
VĀKŠANAS AKCIJAI**

Lai atbalstītu slimos un nespēcīgos bijušos leģionārus, invalīdus un trūcīgos.

Ziedojumi atskaitāmi no valsts nodokļiem. Lūdzu sūtiet līdz 2013. gada 12. janvārim vietējai DV apv. vai DV kasierim:

Marģers Caune, 6919 Winona Dr, Indianapolis, In. 46236

DV ASV VALDE

SARĪKOJUMI

DENVERA (CO)

• 16. decembrī plkst. 10.30 Kultūras centra telpās pēc dievkalpojuma draudzes eglīte; ieradīsies Ziemsvētku vecītis (10705 West Virginia Ave., Lakewood, CO, tālr.: 303-986-5337 vai 303-424-4442).

DETROITA (MI)

• 9. decembrī pēc dievkalpojuma Sv. Pāvila draudzes Ziemsvētku eglītes sarīkojums un tirdziņš, kurā varēs iegādāties svētku cepumus, piparkūkas, rudzu maizi, apsveikumu kartītes. Būs siltas pusdienas. Ieradīsies Ziemsvētku vecītis. Visi sirsnīgi gaidīti, lielie un mazie, arī bērni, kuri latviski nerunā (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI).

FILADELFIJA (PA)

• 8. decembrī plkst. 12.00 Filadelfijas pensionāru Ziemsvētku eglīte Brīvo latvju biedrības telpās (531 North 7th Street); būs svētbrīdis, Ziemsvētku dziesmu dziedāšana, notīks apmaiņšanās ar dāvanām, pusdienas (viesiem jāmaksā \$5). Ieteiktā līdzņemamo dāvanu vērtība – ne vairāk par \$5. Aicināti visu vecumu viesi.

• 15. decembrī pirāgu un piparkūku cepšana; Ziemsvētku dziesmas Lailas Mednes vadībā; izstāde: „Filadelfijas latviešu mūzikas darbinieki”.

• 21. decembrī Kārlis Bērziņš stāstīs par BLB vēsturi 1982-2012; Šateklas „Ziemas saulgrieži”; izstāde „Latviešu tautas instrumenti”.

• 31. decembrī Vecgada vakara balle (531 N 7th St.). Deju mūzika, vieglas uzkodas, pusnakti šampanietis un saldēdzens. Dalības maksa \$40.00; 12-18 gadu veciem jauniešiem – \$20.00. Lūgums pieteikties, zvanot vai rakstot Lailai Gansertai. tālr.: 856.905.7543; e-pasts: lgansert@gmail.com Būs arī cimdu izstāde un izstāde par Latvijas novadu kultūru un dabu.

Informācija: www.latviansociety.com

Par sarīkojumiem 120. jubilejas gadā: www.fblb120.blogspot.com

GRANDRAPIDI (MI)

• 9. decembrī plkst. 11.30 Ziemsvētku tirdziņš latviešu biedrības namā (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505; tālr.: 616-361-6003); tirdziņā varēs iegādāties rokdarbus, maizi, cepumus, būs siltas pusdienas.

• 16. decembrī plkst. 11.30 latviešu biedrības un pensionāru eglīte (ar groziņiem). Maizes galda ienākumi tiks ziedoti cietušajiem viesuļvētrā Sendija.

• 29. decembrī plkst. 4.00 katoļu draudzes eglīte latviešu biedrības namā.

INDIANOPOLE (IN)

• 15. decembrī plkst. 14.30 Indianapolises latviešu kopējais Ziemas svētku sarīkojums Latviešu Sabiedriskā centrā (1008 W. 64th St. Indianapolis, IN 4626 Šogad ILS skolēni iestudē Jāņa Širmaņa “Lielmeža rūķi”. Ziemsvētku vecīša ierašanās. Lūdzam vecākus, kuŗu bērni neapmeklē latviešu skolu, bet vēlētos, lai tie saņemtu dāvanas, tās nodot Ziemsvētku vecīša birojā pirms sarīkojuma. Vakarīgas \$ 10.00 no personas vai \$ 20.00 no ģimenes. Rīko: Indianapolis latviešu organizāciju padome.

• 15. decembrī no plkst. 10.00 līdz 14.00 LSC dāmu komitejas locekles rīko gadskārtējo Ziemsvētku gardumu tirdziņu. Rokdarbu pulciņa dalībnieces ir vairākus mēnešus citīgi strādājušas, gatavodamas skaistu skaistos adījumus, izšuvumus, eglītes rotājumus, kā arī rokas sprādzes un kakla rotas... Visu šo varēs iegādāties tirdziņa laikā. “Café Rīga” par mērenām cenām varēs pirkt tortes, cepumus, ābolmaizes un garšīgu kafiju, ko varēs baudīt draugu pulkā svētku gaisotnē. Ar jautājumiem par tirdziņu lūdzam griezties pie Ināras Grendzes – tālr. 317.418.1283. Gaidām daudz latvisko ēdienu un lietišķās mākslas cienītāju! LSC dāmu komiteja.

LOSANDŽELOS (CA)

• 31. decembrī Jaungada balle latviešu namā (1955 Riverside Dr., Los Angeles CA 90039-3704).

MILVOKI (WI)

• 16. decembrī pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 10.00, pusdienas un tirdziņš (1853 N. 75 th Street Milwaukee, WI 53213).

• 31. decembrī plkst. 9.00 vakarā Ziemas Luau Milvokos, Milvoku Latviešu namā, 8845 West Lynx av. A. Magurs 920-296-0863.

MINEAPOLE (MN)

• 16. decembrī pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 11.00, skolas Ziemsvētku eglīte (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407).

ŅUJORKA (NY)

• 8. decembrī plkst. 10.00 Ņūdžersijas latviešu skolā Holy Cross Lutheran Church (638 Mountain Ave., Springfield, NJ 07081) Marģera Piņņa referāts „Ko laikraksts The New York Times ziņoja par Latvijas neatkarības cīņām 1918-1920?”; referātu papildinās slidītes.

(Turpināts 22. lpp.)

Atklāta vēstule par 2x2 atcelšanu

Ar nožēlu jāziņo, ka plānotā 2x2 nometne šī gada Ziemsvētku brīvdienās nenotiks. Lai gan kopš marta esam centušies plaši izplatīt informāciju par 2x2 jauniešiem, viņu vecākiem, vietējiem un centrālajām organizācijām, neesam spējuši iegūt vajadzīgo atbalstu.

Nepilnas sešas nedēļas pirms 2x2 atklāšanas bija pieteikušies tikai 20 jaunieši. Salīdzinot ar pieredzi, kas gūta, rīkojot trīs nometnes, – līdzīgā laikā sprīdī bija jau pieteikušies 50-60 jaunieši un pēdējās nedēļas vēl citi pienāca klāt. Soreiz tas tā nenotika un nevarējām turpināt plānošanu ar šādu neziņu.

Katrai 2x2 nometnei cenšamies izveidot augstvērtīgu, būtisku un saistošu programmu, par ko jaunieši interesējas, domā un jautā kā latvieši. Arī šogad programmā

bija jaunas temas un dinamisku lektoru aicināšana. Cerēsim, ka šī programma nepalikls plauktā un to varēs citu dienu realizēt. Programmas izveidošana un lektoru iesaistīšana prasa daudz laika un enerģijas, un darbu rīkotāji to veic brīvprātīgi un pašaieliedzīgi. Tomēr atteikt un atlikt ir daudz grūtāk.

Pēc trim nometnēm (katra ar pieaugošu dalībnieku skaitu un pēc sekmīgās Malibu nometnes ar gandrīz simt dalībniekiem) 95% vērtēja programmu un piedāvājumu pozitīvi, apsvēra iespēju atkal piedalīties, un ieteikt draugiem. Esam ļoti vilušies par šo mazo atsaucību.

Mūsu jaunatne ir mūsu nākotne un mūsu sabiedrības nākotnes vadītāji un veidotāji. Mana cerība un aicinājums bija,

lai katra organizācija atblastītu kaut vienu jauniešu, tad nometne būtu pārpildīta. Bet šo aicinājumu nesaklausīja.

Mēs, 2x2 rīkotāji – programmas vadītājs Andris Grafs, nometnes vadītājs Aleksis Dankers, administratore Sanita Šumane – daudz piestrādājām, lai 2x2 šogad notiktu un lai 2x2 turpinātos. Ceram, ka patiešām nākotnē šo programmu varēs realizēt. Starplaikā būs jāpārdomā, kā labāk rīkoties, lai nodrošinātu jauniešu piedalīšanos un organizāciju atbalstu. Labprāt uzklāsim jūsu domas (aeosvalds@gmail.com). Informācija par 2x2 nākotnes darbību būs www.par2x2.org.

Kopā esam. Kopā būsim. Viss ir sirdī saglabāts.

Aivars Osvalds,
2x2 rīkotājs

**Ziemas
LUAU
2012
Milvokos**

2012.g.31.decembrī	December 31, 2012
9os vakarā	9pm
Milvoku latviešu namā	Milwaukee Latvian House
8845 W. Lynx Dr.	8845 W. Lynx Dr.
Ieeja: \$50 pieaugušiem	Entrance fee: \$50 adults
\$25 studentiem līdz 25 gadiem	\$25 students up to 25 years
bērniem līdz 16 gadiem brīvi	children up to 16 years free
<i>(Ieeja ieskaita siltas vakariņas, saldais ēdiens, šampanietis pusnaktī, dzīva mūzika no Liepājas, bērnu nodarbības lejas stāvā)</i>	<i>(Fee includes dinner, dessert, champagne at midnight, live music from Liepāja, kids' activities on lower level)</i>
Pieteikties līdz 28. decembrim	RSVP by December 28th
Sigrīdai Stākai	Sigrīda Stāks
(414) 964-7244	(414) 964-7244
sstaks@hotmail.com	sstaks@hotmail.com

Rīko Milvoku latviešu nama valde
<https://www.facebook.com/MilvokuLatviesuNams>

JAUNAS SVĒTKU DĀVANAS no Ņujorkas latviešu koŗa

Grāmata „Dziesmu laivā sasēduši” (2012) – viss par Ņujorkas latviešu kori no dibināšanas brīža. Cena – \$20.

Bijušajiem un esošajiem koristiem – bez maksas.

Sīkāka informācija pie Gitas Padegas
22 Minturn Street,
Hastings on Hudson,
NY 10706
e-pasts: jgpadegs@aol.com
Tel. 914-478-0134

Koŗa jaunais kompaktdisks (2012) sadarbībā ar koŗiem „Balsis” un „Austrums”. Latviesu komponistu (Ē. Ešenvalds, V. Pūce un A. Kalniņš) Ziemsvētku kantātes.

Katram diskam klāt apraksts par komponistiem, diriģentiem, orķestri un solistiem latviešu un angļu valodās.

Cena – \$15.

Sīkāka informācija par visiem diskkiem pie Guntas Aldzeres pa telefonu 516-466-9453 vai 516-225-9353

Lasiet tīmeklī!

www.laiks.us

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Likmes: līdž \$100 - \$20
no \$101 līdž \$500 - \$25
virs \$500 - \$25 plus 3% no summas virs \$500. Summas nododam ASV dolāros. Piegāde Rīgā \$11, ārpus Rīgas \$0.40/km, min. \$19. Piegādājam summas līdž \$1000.

Novēliet radiem, draugiem Priecīgus Ziemsvētkus!

Lūdzu nosūtiet vēstuli ar sūtītāja un saņēmēja vārdu, adresi, telefona numuru un norādījumu par summu kopā ar čeku rakstītu uz:

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

Lūdzu zvanīt:
(973) 746-3075

Laiks strādāt un laiks zēģelēt!

Aicinām piebiedroties 1 vai 2 nedēļu atpūtā uz katamarāna Benu Karību jūras salās:

Grenada-Carriacou-Union Island-Bequia-Tobago Cays-Mayreau-Petit Saint Vincent-Grenada
(no 2012. gada 20. decembra līdz 2013. gada 4. februārim).

Antigua-Barbuda-Antigua

(no 2013. gada 18. februāra līdz 30. aprīlim).

Dzīvošana uz 42' katamarāna Benu. Apkalpē latviešu komanda Arnis (kapteinis) un Sigita (kapteiņa palīdzē un pavāre). Katamarāns Benu ir aprīkots ar snorklēšanas, vindsērfinga, niršanas un makšķerēšanas piederumiem.

**1 nedēļas ceļojums 2 personām (1 kajīte) – 3,000 USD;
4 personām (2 kajītes) – 6,000 USD
2 nedēļu ceļojums 2 personām (1 kajīte) – 6,000 USD;
4 personām (2 kajītes) – 11,000 USD**

Cenā ir iekļauta dzīvošana uz katamarāna, ēdināšana, atspirdzinoši dzērieni, tauvošanās maksa.

Cenā nav iekļauta avio biļete, apdrošināšana, alkohols, 2 vakariņas krastā (2 nedēļu ceļojuma ietvaros) un sauszemes ekskursijas.

Piedāvājums spēkā

no 2012. gada 20. decembra līdz 2013. gada 30. aprīlim.

Sīkāka informācija par ceļojumu mājaslapā www.sailbenu.com
Kontaktinformācija: info@sailbenu.com

Dr. E. Andersona Latvju enciklopēdija

1962-1982-2006 piecos sējumos.

Cenas ir pazeminātas!

Viss komplekts ASV - \$30; V sējums atsevišķi \$20, piesūtīšana ieskaitīta! Nākošais sūtījums uz Latviju 1. februārī ar kuģi 2 komplekti vienā adresē \$70. Lauku skolas šo izdevumu ļoti vēlas saņemt.

Lūdzu sūtiet!

Čeki rakstāmi uz „ALA” vārda un nosūtāmi A. Bļodniekam 19 N. Mountain Avenue, Montclair, NJ 07042.

ALA-s Latviesu Institūts

Vārds _____
Adrese _____
Pilsēta _____ Štats _____
Zips _____ Telefons _____
E-pasts _____

Lūdzam pieskaitīt \$3 sūtīšanas izdevumu katram CD/DVD

Pasūtījumus ASV dolāros pieņemt:

Ilze Ievāns
One Weaton Center, Apt. 1912
Wheaton, IL 60187

Vēlos pasūtīt Čikāgas Piecišu:

DVD Dokumentāla filma un

Jubilejas koncerts Nacionālajā teātrī – \$25.00

CDs – katrs ASV \$15.00

____ AGRĪNIE GADI
____ VAI DEBESĪS BŪS LATVIJA
____ JOČĪGIE GADI
____ KAD LATVIJAI BIJ' 90
____ ČIKĀGAS PIECĪŠU ZELTS

CD Dubultdiski – katrs ASV \$15.00

____ PAR MANI, DRAUDZIŅ, NEBĒDĀ / MADE IN LATVIA
____ ČIKĀGAS PIECĪŠI SVEICINA / MĒS PUISĒNI JAUN' BŪDAMI
____ ČIKĀGAS PIECĪŠI AMERIKĀ / MĒS BRAUCAM
____ SANFRANCISKO – RĪGA / NO LIELUPES TILTA
____ VAKARZIŅAS / KONCERTĀ
____ VAI DEBESĪS BŪS LATVIJA / GANDRĪZ MĀJĀS

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas
paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai
arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

PRIECĪGUS SVĒTKUS

www.LRFA.org

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 20. lpp.)

• 9. decembrī pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 3.00, Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Džamaikas (Jamaica, Queens) novada gada sapulce *First United Methodist Church*, (162-10 Highland Avenue, Jamaica, NY).

• 16. decembrī pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 10.00, Bronksas latviešu pamatskolas un draudzes Ziemeļu novada eglīte Jonkeru baznīcā (254 Valentine Lane, Yonkers NY 11705): skolas uzvedums, svētku mielasts, ieradīsies Ziemsvētku vecitis.

PRIEDAINE (NJ)

• 15. decembrī pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 11.00, Ņudžersijas skolas eglīte ar svētbrīdi (1017 Hwy 33 East, Freehold NJ 07728).

Informācija tīmeklī: www.priedaine.org

SIETLA (WA)

• 9. decembrī pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 10.30, Ziemsvētku dziesmu dziedāšana kamīna telpā.

• 15. decembrī pēc sveču dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 5.00, latviešu skolas un draudzes kopējā eglīte nama zālē ar groziņiem.

Sietlas latviešu sabiedriskā centra adrese: 11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125. Informācija: www.seattlelatviancenter.com

VAŠINGTONA (DC)

• 8. decembrī plkst. 7.00 Amerikas latviešu apvienības valde aicina Vašingtonas un apkaimes latviešus, vēstniecības darbiniekus un viņu ģimenes, kā arī iebraukušos viesus uz ALAs atvērto durvju dienu Vašingtonas latviešu draudzes namā Rokvilā (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121). Programmā: Māras Doles gleznu izstāde un klusā izsole; instrumentāls duets no Latvijas – saksofonists Oskars Petrauskis un pianists Raimonds Petrauskis; tikšanās ar ALAs valdes locekļiem; vīns un uzkodas.

• 16. decembrī eglīte latviešu skolā (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121), bērnu uzvedums un sarikojums lielajā zālē, pusdienas.

ST. PĒTERSBURGA (FL)

• 8. decembrī, plkst. 14:30 Biedrības namā Daugavas Vanagu apvienības un Latviešu draudzes kopīgi rīkotais tirdziņš Ziemsvētku ieskaņai. Koncertu sniegs viesi no Kanadas Alberts un Maria Vitoli, tirdziņā dažādi cepumi, daļamatniecības izstrādājumi, skaņu ieraksti, latviešu kalendāri, loterija, sadraudzība. Ieejas ziedojums sākot ar \$15.00, kuņģa ieskaitīts zupas cienasts.

• 11. decembrī, plkst. 13 Biedrības namā videoizrāde – pēc *Augusta Deglava* romāna „Rīga” veidotās lūgas izrāde Latvijas Nacionālajā teātrī III daļa. Izrāde dod ieskatu Rīgas dzīvē pagājušā gadsimta sākumā. Kafija un cepumi. Visi laipni aicināti! Ieejas ziedojums sākot ar \$3.00.

• 15. decembrī, plkst. 14:00 Biedrības namā Ziemsvētku

egļites sarikojums ar svētku egles iedegšanu, kora dziesmām, iespējamu Ziemsvētku vecīša ierašanos, mielošanos ar pašnestu groziņu labumiem. Par svētkiem atbilstošiem sildošiem dzērieniem katram jāgādā pašam. Ieejas ziedojums sākot ar \$5.00. Laipni lūdzam apmeklēt!

• 31. decembrī, plkst. 21 Biedrības namā Jaunā, 2013. gada sagaidāšana.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.** (58 Irving St., Brookline, Ma 02445): **9. dec.** plkst. 11.00 diev, ar dievg.; pēc dievk. draudzes eglīte. **16. dec.** plkst. 11.00 diev, ar dievg. **23. dec.** plkst. 11.00 diev, ar dievg. **24. dec.** plkst. 5.00 Ziemsvētku diev. **25. dec.** plkst. 11.00 diev, ar dievg. **30. dec.** plkst. 11.00 diev, ar dievg. Māc. J. Mazura.

• **Bukskauntijas un apk. latv. ev. lut. dr.** **Lankasterā** (*Mt. Calvary Lutheran Church* (308 East Petersburg Rd., Litzitz, PA 17601) **16. dec.** plkst. 3.00 Ziemsvētku diev. **Kvēkertaunā** (424 Juniper St., Quakertown, PA 18951) **9. dec.** plkst. 2.00 Ziemsvētku ieskaņas dievk.; pēc dievk. kafija. **24. dec.** plkst. 4.00 Ziemsvētku diev. Māc. Dr. R. Ziedone un emer. māc. Dr. A. Ziedonis.

• **Čikāgas katoļu kopas dievk.** **2013. gada 6. janv.** plkst. 12.00 *Immaculate Conception* baznīcā (W. Talcott Ave.); pēc dievk. pusdienas un īpaša programma.

• **Denveras latv. ev. lut. dr.** (10705 West Virginia Ave., Lakewood, CO 80226), **24. dec.** plkst. 6.30 Ziemsvētku dievk. latv. un angļu valodā.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI): **9. dec.** plkst. 10.00 diev, ar dievg., pēc dievk. Ziemsvētku eglīte un tirdziņš. **16. dec.** plkst. 10.00 diev, ar dievg. nebūs. **24. dec.** plkst. 4.00 Ziemsvētku vakara dievk. **30. dec.** dievk. nebūs. **31. dec.** plkst. 4.00 vecgada vakara dievk. ar dievg. **Bībeles stunda: 7. dec.** plkst. 11.00. Draudzes māc. A. Greiema, tālr.: 517-614-4853. Ērg. R. Ozoliņš, Dr. S. Lizlova, L. Upīte.

• **Dienvidfloridas latv. ev. lut. dr.** (Ft. Lauderdale, FL, Shepard of the Coast Lutheran Church, 1909 E Commercial Blvd.): **30. dec.** plkst. 2.00 Ziemsvētku dievk. ar dievg., prāv. A. Vārsberga-Pāža; pēc dievk. groziņu azaid. **2013. g. 20. janv.** dievk. vadīs prāv. G. Lazdiņš; pēc dievk. groziņu azaid. Diak. A. Venta, tālr.: 954-427-3558.

• **Dienvidkalifornijas latv. ev. lut. dr.** (1927 Riverside Dr. Los Angeles, CA 90039-3704): **9. dec.** plkst. 11.00 dievk., māc. A. Ozoliņš.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.** (100 Rockview St., Jamaica Plain, MA 02130): dievk. ar dievg. katru svētdienu plkst. 11.00, māc. Dr. J. Keggi.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.** (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227):

9. dec. plkst. 11.00 dievk. ar dievg. angļu valodā. **16. dec.** plkst. 11.00 dievk., skolas eglīte. **23. dec.** plkst. 11.00 dievk. **24. dec.** plkst. 6.30 Ziemsvētku vakara dievk. **30. dec.** plkst. 11. dievk.

Māc. I. Dzelzgalve. Informācija: www.latvianluthchurch-phila.org

• **Grandrapīdu latv. ev. lut. dr.** (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505; tālr.: 616-361-6003): **9. dec.** plkst. 10.00 dievk. **16. dec.** plkst. 10.00 dievk. **24. dec.** plkst. 5.00 Ziemsvētku dievk. **31. dec.** plkst. 3.00 vecgada dievk.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.** (122 Cherry Hill St., Kalamazoo, MI 49996): **9. dec.** plkst. 10.00 dievk. ar dievg.; pēc dievk. kafija. **16. dec.** plkst. 10.00 dievk. ar dievg.; pēc dievk. kafija. **23. dec.** plkst. 10.00 dievk. ar dievg. **24. dec.** plkst. 5.00 svētvakara dievk. **30. dec.** plkst. 10.00 dievk. **31. dec.** plkst. 6.00 vecgada vakara dievk. ar dievg. Māc. B. Puiķe.

• **Klīvlandes Apvienotā latv. ev. lut. dr.** (1385 Andrews Avenue, Lakewood, OH): dievk. notiek katru svētdienu plkst. 1.00. Māc. Dr. S. Eglīte. Bībeles stundas mēneša otrā un trešā trešdienā plkst. 10.00. Baptistu dr. dievk. notiek svētdienās plkst. 2.30.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.** (21 Garden St., Manchester, CT 06040): dievk. **22. dec.** plkst. 1.00; māc. D. Salnīte. Pēc dievk. Ziemsvētku eglītes sarikojums ar pusdienām. Dr. priekšn. A. Grase, tālr. 860-649-1362.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.** (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213, tālr.: 414-258-8070): **9. dec.** dāvanu dievk., piedalīsies skolas audzēkņi; ikviens aicināts atnest kādu dāvanu trūcīgiem bērniem. **11. dec.** plkst. 7.00 pārrunas par garīgo dzīvi. **15. dec.** plkst. 1.00 jaunieši dosies apciemot draudzes locekļus, aizvedot piparkūkas un dziedot svētku dziesmas; dienas beigās vakariņas māc. Laumas un Ivāra Zusēviču mājā. **16. dec.** plkst. 10.00 dievk. latv. un angļu val. ar uzrunu bērniem; pēc dievk. pusdienas un tirdziņš. **19. dec.** plkst. 7.00 vakarā sveču svētki; dalīsīties stāstos un dziesmās, lūgšanās. **22. dec.** plkst. 12.00 Ziemsvētku dievk. ar dievg. **Fondulakā** (363 S. Main St.). **23. dec.** plkst. 12.00 Ziemsvētku dievk. ar dievg. **Viskonsīnas Rapidos. 24. dec.** plkst. 6.00 Ziemsvētku dievk. ar uzrunu bērniem; dziedās tenors Aldis Siltumēns. **25. dec.** plkst. 10.00 Ziemsvētku dievk. ar dievg. un uzrunu bērniem angļu valodā. **30. dec.** dievk. nebūs. **31. dec.** plkst. 6.00 vecgada vakara dievk. ar dievg. Māc. L. Zusēviča, tālr.: 414-421-3934 e-pasts: pastorlauma@gmail.com; draudzes priekšn. S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Informācija: www.milwaukee draudze.org

• **Mineapoles un St. Paulas latv. ev. lut. dr.** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407, tālr.: 612-722-4622): **9. dec.** plkst. 11.00 dievk. ar dievg., māc. R. Nilija (Neely); pēc dievk. sa-

draudzība. **16. dec.** plkst. 11.00 dievk. vadīs neordinēto dr. darbinieki, piedalīsies latviešu skolas bērni, parādot Ziemsvētku uzvedumu; pēc dievk. skolas Ziemsvētku eglīte. **23. dec.** dievk. nebūs. **24. dec.** plkst. 5.00 Ziemsvētku vakara dievk., diak. D. Demandts. **25. dec.** plkst. 11.00 dievk. ar dievg., diak. D. Demandts. **30. dec.** plkst. 11.00 dievk. ar dievg., D. Demandts; pēc dievk. sadraudzība. **31. dec.** plkst. 5.00 vecgada vakara dievk. ar dievg., diak. D. Demandts. **8. janv.** plkst. 11.00 ārmisijas dievk., diak. D. Demandts; pēc dievk. sadraudzība. Dr. priekšnieks Gerolds Luss, tālr.: 612-333-1785, e-pasts: vgluss@gmail.com Informācija: www.mndraudze.org

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** **9. dec.** plkst. 11.00 adventa mūzika draudzes baznīcā **Īstbransvikā**; groziņu pusdienas; draudzes eglītes sarikojums (12 Gates Ave, East Brunswick). **16. dec.** plkst. 12.30 dievk. **Leikvudā** ar dievg. (Igaunų bazn. 607 E. 7th St., Lakewood). **24. dec.** plkst. 1.00 **Leikvudā** Ziemsvētku vakara dievk. (Igaunų bazn. 607 E. 7th St.); plkst. 6.00 draudzes baz. **Īstbransvikā** Ziemsvētku vakara dievk. (12 Gates Ave, East Brunswick). **30. dec.** plkst. 1.30 draudzes bazn. **Īstbransvikā** vecgada dievk. ar dievg. (12 Gates Ave, East Brunswick). Māc. I. Pušmucāne-Kineiko (Kineiko), tālr.: 908-638-1101; e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** **9. dec.** plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** (254 Valentine Lane, Yonkers NY 11705) dievk. ar dievg., māc. J. Saivars; **Salas bazn.** (4 Riga Lane, Melville NY) plkst. 10.30 dievk., māc. L. Saliņš; **Moristaunā** (St. Mark's Lutheran Church, 100 Harter Rd, Morristown NJ 07960) plkst. 2.30 dievk. ar dievg., diak. I. Kaņeps; **Džamaikā** (162-10 Highland Ave, Jamaica NY 11432) plkst. 3.00 dievk., māc. L. Saliņš. **15. dec.** plkst. 11.00 **Priedainē** (1017 Hwy 33 East, Freehold NJ 07728) Ņudžersijas skolas eglīte ar svētbrīdi, māc. J. Saivars; **Manhatenā** (Seafarers & Intl House, 123 E 15th St, NY NY 10003) plkst. 2.00 dievk, māc. L. Saliņš. **16. dec.** plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** dievk, māc. J. Saivars; pēc dievk. skolas eglīte; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk, māc. L. Saliņš. **23. dec.** plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** dievk, māc. J. Saivars. **24. dec.** plkst. 6.00 **Jonkeru bazn.** Ziemsvētku dievk., māc. J. Saivars, dziedās Ņujorkas latviešu koris **Salas bazn.** plkst. 6.00 Ziemsvētku dievk., māc. L. Saliņš, dziedās solistes Laila un Lalita Saliņas. **25. dec.** plkst. 11.00 Ziemsvētku dievk. **Īstbranzā** (Holy Trinity Lutheran Church, 153 Glenwood Ave, East Orange NJ 07017). **30. dec.** plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** dievk. ar dievg., māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk. ar dievg., māc. L. Saliņš.

• **Sagīnavas latv. ev. lut. dr.** (128 N. Elm Street): **23. dec.** plkst. 1.00 Ziemsvētku dievk. ar

dievg., māc. R. Franklins; pēc dievk. kafija. Dr. sekretāre Vija Āriņa, e-pasts: vijaarins@yahoo.com

• **Sandiego latv. ev. lut. dr.** *Grace Lutheran Church* (3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92116): **22. dec.** plkst. 12.00 Ziemsvētku dievk., māc. K. Žols; pēc dievk. kafijas galds. Dr. priekšnieks Jānis Legzdīņš, tālr.: 619-851-2358, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com

• **Sanfrancisko latv. ev. lut. dr.** (425 Hoffman Ave), māc. K. Žols. Inf: www.lvnc.org

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** katra mēneša trešā svētdienā plkst. 2.00 dievk. *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa; pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšn. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.** (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): **9. dec.** plkst. 10.30 dievk. ar dievg. angļu val.; pēc dievk. Ziemsvētku dziesmu dziedāšana kamīna telpā. **15. dec.** plkst. 5.00 sveču dievk., dziedās sieviešu ansamblis „Sigulda” un jauktais koris M. Riekstiņas vadībā; pēc dievk. latviešu skolas un draudzes kopējā eglīte nama zālē ar groziņiem. **24. dec.** plkst. 5.00 Ziemsvētku dievk., ērg. Dr. Andris Āboliņš. **30. dec.** plkst. 10.30 vecgada dievk., diak. G. Galiņa. Māc. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Informācija tīmeklī: www.seattlelatvianchurch.org

• **Skenektedijas latv. ev. lut. dr.:** *Trinity Lutheran Church* (35 Furman Street Schenectady, NY 12308), prāv. O. Sniedze.

• **Sv. Pētersburgas latviešu ev. lut. dr.:** („Mūsu Pestītāja (Our Savior)” baznīcā, 301 – 58th Street S., St. Petersburg, FL 33707). **9. dec.** plkst. 11:00 Biedrības namā Bībeles stunda.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.** (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121, tālr. bazn.: 301-251-4151): **9. dec.** plkst. 11. dievk.; pēc dievk. pie kafijas galdā atvaidīšanās no LR militārā atašeja plkv. Juŗa Bez Zubova un Sarmītes Bez Zubovas. **23. dec.** plkst. 11.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafijas galds; dievnama izgreznošanas talka. **24. dec.** plkst. 4.30 Ziemsvētku dziesmu dziedāšana, plkst. 5.00 Ziemsvētku vakara dievk. **25. dec.** plkst. 11.00 Ziemsvētku dievk. ar dievg., māc. D. Kaņeps. **30. dec.** plkst. 3.00 laju vadīts sveču dievk., pēc dievk. sadraudzības vakars, Ziemsvētku dziesmu dziedāšanu un jubilaru apsveikšana. **31. dec.** plkst. 5.00 gadmijas dievk. ar dievg., māc. D. Kaņeps. Māc. A. Vārsberga Pāža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: macanitavp@gmail.com Informācija: <http://www.dcdraudze.org>

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.** (76 Windham Rd., Willimantic, CT): **15. dec.** plkst. 11.00 dievk., māc. D. Salnīte; pēc dievk. lejas zālē draudzes eglīte, visi sirsnīgi aicināti. **24. dec.** plkst. 4.00 Ziemsvētku dievk. vadīs laju mācītājs I. Gorbants. Dr. priekšn. V. Bachmute, tālr. 860-644-3268.

Mūžībā aizsaukts mūsu filistrs

KĀRLIS LEGZDIŅŠ, ing., 1933 II

Dzimis 1906. gada 24. augustā Latvijā,
miris 2012. gada 11. novembrī Elmhurst, Illinois

Par viņu sēro

FRATERNITAS METROPOLITANA KONVENTS

Sit tibi terra levis

Aizsaulē devies simtgadnieks

Pēteris Pāvulāns 10. 09.1911. - 09.11.2012.

Mūžībā aizgājis mūsu mīlais

REINIS TĪĢERIS

Dzimis 1933. gada 1. jūnijā Ķonu pagastā, Smilškalnā,
miris 2012. gada 19. novembrī Linkolnā, Nebraskā

Par viņu sēro

MĀSA BIRUTA WOLFE AR MEITĀM KARI UN STACY,
BRĀĻA ROBERTA BĒRNI LĪGA EJUPE, INTA WATSON,
DAINIS TĪĢERIS, RAITIS TĪĢERIS AR ĢIMENĒM
MĀRA UN VALDIS BALODIS

Mēs klusi paliekam šai krastā,
Vēji šalkos un mierinās mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Vienmēr mūsu atmiņās būs.

gadus, tad pieteicās darbā Koventrijas pilsētas transporta nodaļā par autobusa vadītāju. Drīz tika noslēgta laulība ar Aleksandru Puriņu un nodibināta ģimene, taču dzīvi sapostīja niecīgs acu iekaisums, pēc kuŗa Pēteris zaudēja vienas acs redzi. Laimīgā kārtā viņu paturēja turpat darbā, nu jau par konduktoru. Tur viņš arī nostrādāja līdz aiziešanai pensijā.

Visas dzīves laikā Pēteris Koventrijā ir aktīvi piedalījies sabiedriskā dzīvē, latviešu luterāņu draudzes Koventrijas kopā ilgus gadus strādājis par kasieri. Viņš iestājās arī Koventrijas Daugavas Vanagu nodaļā un aktīvi piedalījās darbā jauniegādātā īpašuma "Mūsmājas" savešanā kārtībā latviešu kopības vajadzībām.

Pēteris Pāvulāns dzimis 1911. gada 10. septembrī Susējas pagasta "Līčos", ir jaunākais no trim dēliem. Viņš skolojās Gāršenes pamatskolā, pēc tās beigšanas iestājās šoferu kursos, ko sekmīgi beidza, un kopā ar brāli Jāni palika strādāt tēva saimniecībā. 1944. gadā saņēma pavēli par iesaukšanu Latviešu leģionā un piedalījās kaujās pie Jelgavas, kur tika ievainots. Viņu pārsūtīja uz lazareti Vācijā veseloties. Tur arī pienāca kara beigas, Pēteris tika atvaļināts un pārcēlās uz dzīvi DP nometnē ar visiem tās priekiem un bēdām. 1947. gadā viņš pieteicās darbā Anglijā un tika nosūtīts uz Koventrijas Courtald'a tekstilfabriku. Tur nostrādāja trīs

Gadi tomēr darīja savu, un 1998. gadā viņi abi ar Aleksandru pārcēlās uz dzīvi Mūsmājas pilnā aprūpē, jo Aleksandras veselība strauji gāja uz leju, un 2002. gadā viņa aizgāja aizsaulē, atstājot Pēteri vienu. Mūsmājas viņš vēl sagaidīja 101 gada dzimumdienu, bet šā gada 9. novembrī beidzās viņa ilgais, raženais mūžs. Pārpelnots Koventrijā, bet pelnu urna pēc Pētera paša vēlēšanās pārvesta uz Piņķu kapiem Latvijā, lai atdusētos līdzās mātei.

Ž. R. M.

Mūžībā aizgājis mūsu mīlais draugs

GUNĀRS EDUARDS ŠVARCS

Dzimis 1931. gada 25. septembrī Liepājā, Latvijā,
miris 2012. gada 1. decembrī Rīgā, Latvijā

Viņu mīlā piemiņā paturēs

GUNĀRS UN ANDREA BLUĶIS AR ĢIMENI
IMANTS UN RŪTA PRAUDIŅŠ
JĀNIS UN TONI PRAUDIŅŠ AR ĢIMENI

Pie tēvu zemes kalniem,
lejām, mežiem,
Pie klusā strauta bērzu
birztaļiņā...

Mūžīgā mierā aizgājusi māte, tante un svaine

MAIJA SILVIJA MADISON, dzimusi AVOTIŅŠ

Dzimusi 1939. gada 1. martā Rīgā,
mirusi 2012. gada 16. novembrī Kalifornijā

Mīlestībā viņu piemin

DĒLS LARIJS MADĪSONS

KRUSTMEITA ERIKA AVOTIŅA-D' Aoust ar ĢIMENI
DAINA BLITTE

Korporācijas Talavija filistrs

inženieris REINIS TĪĢERIS

2012. gada 19. novembrī pievienojās aizsaules talaviešu saimei.

Sēro 1956. gada II sēmeatra coets:

ARTŪRS BLAUZDA, MARGĒRS CAUNE, JURIS ĒERMANIS, INDULIS KANCĪTIS,
EDUARDS LĒMANIS, JĒKABS LIELKOKS, MODRIS PUDISTS,
ANTONS ŠVARCS, JĀNIS VANAGS, MĀRIS VENNERS

Saldu dusu, mīlais konfuksi

SPORTS

Piemīnas plāksne pirmajam olimpiskajam medaļniekam Haraldam Blauam

30. novembrī, Rīgā, Baložu ielā 14 notika piemīnas plāksnes atklāšana Haraldam Blauam – pirmajam latvietim, kurš pirms 100 gadiem izcīnīja medaļu V Olimpiādas spēlēs Stokholmā šaušanā uz māla baložiem.

Sarīkōjumā piedalījās Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) prezidents Aldons Vrubļevskis, Latvijas Šaušanas federācijas prezidents, Saeimas deputāts, ģenerālis Kārlis Krēslīns, deviņkārtējais Olimpisko spēļu dalībnieks, Olimpisko zelta un sudraba medaļu īpašnieks Afanasijs Kuzmins, vairākkārtējā pasaules čempione šaušanā Baiba Zariņa-Berklava un citi.

Šaušanas federācijas prezidents, ģenerālis Krēslīns puda gandarījumu par Blaua panākumiem tālajā 1912. gadā un novēlēja jaunajai šāvēju paaudzei būt mērķtiecīgai un attīstīt savu talantu līdz Blaua un Afanasija Kuzmina limenim.

Ģenerālis Krēslīns arī aicināja Latvijas Aizsardzības ministriju ievērojami vairāk atbalstīt sportu, tai skaitā šaušanu: “Armija ir istā vieta, kur savu talantu varētu pilnveidot talantīgie šāvēji, jo laba karavīra dienesta pienākums ir uzturēt sevi teicamā fiziskā formā un prast labi šaut, kas nav paveicams bez sportiskām aktivitātēm, kurām ministrija šobrīd neveikta pietiekamu uzmanību.”

Savukārt LOK prezidents Vrubļevskis, titulētajiem šaušanas meistariem Kuzminam un Zariņai-Berklavai, kā arī šaušanas federācijas prezidentam pasniedza Latvijas Bankas jubilejas monētu “100 gadu Olimpiskajās spēlēs” un atgādināja, ka šogad tiek svinēti arī 100 gadi kopš Olimpiādas spēlēm, kurās debitēja sportisti no tagadējās Latvijas teritorijas. Vrubļevskis arī uzsvēra, ka: “Pirmais Olimpiskās medaļas ieguvējs Haralds Blaus Latvijas sporta vēsturē pelna īpašu ievēribu, kas svētku reizē jāliel goda vietā un ikdienā jāizmanto jaunatnes izglītošanā.”

Piemīnas plāksnes izgatavošanu un uzstādīšanu pie Blaua dzīvesvietas no 1932. līdz 1939. gadam Rīgā nodrošināja Latvijas Šaušanas federācija sadarbībā ar Latvijas Olimpisko komiteju un Sporta muzeju.

Haralds Blaus (1885-1945) par šaušanu sāka interesēties 1910. gadā, studējot Rīgas Politehniskajā institūtā (tagad Rīgas

Techniskā universitāte). Piektajās Olimpiskajās spēlēs 1912. gada vasarā Blaus piedalījās kā students un šo godu izpelnījās pēc tam, kad pirmsolimpiādas atlases sacīkstēs Pēterburgā starp 50 pretendentiem izrādījās labākais. Olimpiādā Stokholmā Blaus piedalījās šaušanā uz māla baložiem (tagad stenda šaušana). Viņš sašāva 93 baložus no iespējamajiem 100 un 1912. gada 4. jūlijā ieguva bronzas medaļu, kļūstot par pirmo olimpieti no tagadējās Latvijas teritorijas, kas ieguvis olimpisko medaļu. Viņa sāncenši Džeimss Greiems (ASV) un Alfreds Geldens (Vācija) sašāva attiecīgi 96 un 94 baložus. Māla baložu šaušanas sacensībās Blaus startēja ar labiem rezultātiem līdz pat 20. gadsimta 30. gadu otrai pusei.

Līdztekus sportam Blaus strādāja. Pēc institūta absolvēšanas darbojās par architektu, inženieri un pedagogu. Par viņa galveno nodarbi mūža nogalē kļuva medības un suņu audzēšana.

Haralds Blaus kopā ar ģimeni 1944. gadā devās prom no Latvijas, taču bijušais sportists jau vairākus gadus slimoja ar tuberkulozi un 1945. gada 4. jūnijā Vācijas pilsētā Augsburgā aizgāja mūžībā.

Izraugās gada populārāko sportistu/sportisti

Portāls DELFI sadarbībā ar “Latvijas Gada balva sportā 2012” organizētāju – Latvijas Olimpisko komiteju rīko līdzjutēju balsojumu par gada populārāko sportistu vai sportisti.

Šoreiz balsojums risināsies divos posmos. Pirmajā posmā balsošana risinās no 22. novembra līdz 10. decembra pusnaktij. Pirmajā posmā balsojuma anketā iekļauti 10 Latvijā pazīstami sportisti un sportistes, no kuriem aicināti balsot par vienu. Pirmā posma rezultāti tiks paziņoti 11. decembrī, kad arī sāksies otrā kārtā. Otrā kārtā līdzjutēji varēs balsot par trīs populārākajiem sportistiem – tiem trijiem, kuri pirmajā kārtā iegūs visvairāk balsis. Otrās kārtas balsošana beigsies 20. decembra pusnaktī, bet 2012. gada Latvijas populārākā sportista vārds tiks paziņots “Gada balvas sportā 2012” svinīgajā apbalvošanas ceremonijā 21. decembrī.

Pirmajā nedēļā balsojumā par Gada populārāko sportistu/sportisti pārliecinošs līderis ir divkārtējais olimpiskais čempions BMX ritenbraukšanā Māris Štrombergs. Viņam ir 1964 balsis. Tālākajās vietās ir plūdmales volejbolists Mārtiņš Pļaviņš (1045) un skeletonists Martins Dukurs (776). Nākamajās pozīcijās ir tāllēcēja Ineta Radēviča (689) un plūdmales volejbolists Jānis Šmēdiņš (390), labāko sešinieku noslēdz hokejists Sandis Ozoliņš (230).

Iemūžinās Māra Štromberga un BMX panākumus

Par Māra Štromberga un BMX vienības panākumiem Pekinas

un Londonas Olimpiskajās spēlēs liecinās Valmieras pilsētvīdē novietots bronzā atliets BMX velosipēds. To iecerēts veidot dabiskā lielumā, identisku Māra Štromberga velosipēdam. Idejas autore ir Valmieras Drāmas teātra valdes locekle Evita Sniedze. Viņas ideja atzīta par labāko ideju konkursā par Māra Štromberga un BMX komandas sasniegumu iemūžināšanu Valmieras pilsētvīdē.

Māris Štrombergs savu līdzjutēju pulkā pēc uzvaras Londonā

Labākās idejas autorei Evitai Sniedzei saskaņā ar konkursa nolikumu tika piešķirta naudas balva 100 latu. Sniedze no balvas atteicās un rosināja to izmantot veicināšanas balvu ieguvēju sveikšanai.

Valmieras pilsētas pašvaldības domes priekšsēdis Inesis Bokis sacīja: “Ierosinājumu par dabiska lieluma BMX velosipēdu konkursa vērtēšanas komisija un domes deputāti atzina par labāko variantu. Velosipēdam jābūt praktiski pielietojamam, lai ikviens var apsēsties uz divkārtējā olimpiskā čempiona ritenī, kaut īsu brīdi jūtoties kā olimpiskais čempions trasē. Idejas izpildījumu uzticēsim profesionāliem māksliniekiem.”

Iespēja rīkot pasaules meistarsacīkstes

Pateicoties saņemtajai valsts garantijai, Latvija pašlaik ir galvenā favorite uz 2016. gada pasaules florbola meistarsacīkšu rīkošanu. Drīzumā Šveicē notiks pasaules meistarsacīkstes un tā laikā notiks arī Starptautiskās Florbola federācijas (IFF) kongress, kurā noteiks aiznākamo meistarsacīkšu rīkotājvalsti. Par šo godu Latvija cīnās ar Čehiju.

Mūsu galvenā kārts ir Ministru prezidenta Valža Dombrovska vadītās Latvijas Nacionālās sporta padomes sniegta finansiālā garantija. Čehijai šādu garantiju joprojām nav izdevies saņemt, tāpēc esam soli priekšā. Speciālistu ieskatā florbols ir viens no pieejamākajiem sporta veidiem skolās.

Pašreiz Šveicē notiek pasaules meistarsacīkstes. Latvijas florbola vienība spēlē veiksmīgi. Pirmajā sacensībā mūsu florbolisti ar 8:3 pārspēja amerikāņus, otrā spēlē ar 11:1 – japāņus, iekļūstot ceturtdaļfinālā.

Plūdmales volejbols

Latvijas plūdmales volejbolista Mārtiņa Pļaviņa pārinieks nāka-

majā sezonā būs Jānis Pēda. Par to savā sociālā tīkla Twitter profilā paziņoja pats Pļaviņš. Viņš arī apstiprināja, ka sportistu treneris būs Aigars Birzulis.

Jānis Pēda

Pēda lielāko karjeras daļu aizvadījis klasiskajā volejbolā, spēlējot Itālijas līgā. Viņš ar Tomu Šmēdiņu 2003. gadā izcīnīja zelta medaļu Eiropas U-20 meistarsacīkstēs plūdmales volejbolā.

Pļaviņa līdzšinējais pārinieks Jānis Šmēdiņš paziņojis, ka nākamajā sezonā spēlēs vienā pāri ar Aleksandru Šamoilovu, kurš pēdējos četrus gadus cīnījās kopā ar Ruslanu Sorokinu.

Londonas Olimpiskajā spēlēs Pļaviņš/Šmēdiņš izcīnīja bronzas godalgas, bet vēl neilgi pēc tam viņi turpināja panākumus, Polijā pirmoreiz karjērā uzvarot *Grand Slam* posmā.

Zozuļa trenē Kazachstānas kamaniņu braucējus

Pasaules kausa izcīņā kamaniņu sportā Latvijas pārstāvju rindās notiek pārmaiņas. Vācijā, Kēnigzē trasē, Kazachstānas izlases sastāvā vēlējas startēt arī daži Latvijas sportisti. Viņus uz Kazachstānu pārvilinājusi kādreiz pazīstamā Latvijas kamaniņu braucēja Vera Zozuļa.

Zozuļa šobrīd savā pamatdarbā Bērnu un jaunatnes kamaniņu sporta skolā bezalgas atvaļinājuma laikā pieņēmusi Kazachstānas piedāvājumu un trenē šis valsts izlasi. Zozuļa līdzī uz Kazachstānu paņēmusi arī vairākus jaunus Latvijas kamaniņu braucējus, kuri pagaidām valsts izlasē netiek. Pēc portāla *Delfi* rīcībā esošās informācijas, jaunie sportisti ne tikai solīti nodrošināt labus treniņus apstākļus, bet arī iespēju pacīnīties par iespējām startēt Soču Olimpiskajās spēlēs. Kazachstānas sportisko pilsonību šobrīd pieņēmuši Mārtiņš Lozbers un divnieks Kristaps Bērze/Toms Mežotnis. Viņi bija pieteikti dalībai Nāciju kausa sacensībās, kas ir atlase Pasaules kausa izcīņas posmam, tomēr neviens nestartēja. Lozbers treniņos piedzīvoja kritienu, bet divnieks Bērze/Mežotnis nebija izpildījuši kritērijus, lai startētu sacensībās. Kazachstānas rindās vēlējusies startēt arī Maija Linde, taču viņa juridiski divus gadus nevar mainīt savu sportisko valsts piederību, jo startējusi Latvijas rindās Pasaules kausa izcīņas posmā.

Latviešu izcelsmes sportisti pasaules sportā

Pirmā un Otrā pasaules kara gados dēļ Latviju pameta daudz cilvēku, kuri savu dzīvi no jauna sāka kādā citā valstī, veidojot tur savas ģimenes. Tāpēc Kanādā, ASV, Austrālijā, Vācijā un citās valstīs bieži ir sastopami latviski

uzvārdi. Šādi latviski uzvārdi sastopami arī pasaules līmeņa sportā.

Latvijas izcelsmes sportistu ir diezgan daudz, un daži citu valstu sastāvos sasnieguši visaugstākos sasniegumus. Austrālijas latvietis Jānis Konrāds 1960. gada Romas Olimpiskajās spēlēs 1500 m distancē izcīnīja zelta medaļu, bet 400 m brīvajā stilā un 4x200 m stafetē tika pie bronzas godalgām. Kopumā Konrāds karjeras laikā 26 reizes laboja pasaules rekordus. Jāņa māsa Ilze Konrāda 1960. gada Romas Olimpiskajās spēlēs izcīnīja otro vietu 4x100 m stafetē, karjeras laikā laboja 12 pasaules rekordus. Savukārt Aldis Imants Bērziņš ASV volejbola izlases sastāvā triumfēja 1984. gada Losandželosas Olimpiādā.

Vairāki šobrīd aktīvie latviešu izcelsmes sportisti intervijās stāstījuši par savām Latvijas saknēm un vēlmi apmeklēt savu senču dzimteni. Citi sportisti arī ir izteikuši gatavību pārstāvēt Latviju starptautiskajās sacensībās, bet līdz šim Latvijas izlases nopietnu pāstiprinājumu šādi nav ieguvušas.

Portāls *Delfi* piedāvā savu versiju par pieciem šobrīd pazīstamākajiem aktīvajiem Latvijas izcelsmes sportistiem.

Maiks Knuble

Foto: AFP/Scampix

Nacionālās hokeja līgas (NHL) latviešu izcelsmes uzbrucējs Maiks Knuble ir dzimis Kanādā, bet vēlāk viņš ar vecākiem pārcēlās uz dzīvi ASV, kļūstot par ASV pavalstsniekiem. Viņš ir spēlētājs arī ASV hokeja izlasē.

Otrā pasaules kara laikā Maika Knubles māte Māra Knuble, kuras uzvārds toreiz bija Miesnieks, četru gadu vecumā ar ģimeni devās prom no Latvijas. Viņa sākotnēji pavadīja piecus gadus bēgļu nometnē Vācijas pilsētā Libekā, kur satika Aivaru Knubli. Pēc piecu gadu pavadīšanas Vācijā abi devās uz Ziemeļameriku, kur veidoja ģimeni.

Maiks Knuble NHL tika draftēts 1991. gadā, kad Detroitas *Red Wings* viņu izvēlējās ar kopējo 76. numuru, bet savu pirmo spēli NHL aizvadīja 1996./1997. gada sezonā. Spēlētājs arī Ņujorkas *Rangers*, Bostonas *Bruins*, Filadelfijas *Flyers* un Vašingtonas *Capitals* vienībā. Kopā NHL viņš ir nospēlējis 1040 spēles, guvis 274 vārtus un izdarījis 266 rezultatīvas piespēles. Knubles kontā ir arī 65 spēles Stenlija kausa izcīņā, kurās gūti 14 vārti un izdarītas 16 rezultatīvas piespēles.

Maiks Knuble ASV izlases sastāvā piedalījies četrās pasaules meistarsacīkstēs – 1995., 1999., 2001. un 2005. gadā, 28 spēlēs gūstot septiņus vārtus un izdarot četras rezultatīvas piespēles. Knuble bija ASV izlases sastāvā 2006. gada Turīnas Ziemas olimpisko spēļu hokeja turnīrā, kad sešas spēles guva vienus vārtus un izdarīja vienu piespēli.

P. Karlsons